

PET MEDVEDOV OKOLI SODRAŽICE

Sodražani pravijo, da kroži okoli njihove vasi medvedka s štirimi mladci. Spomladi bo to pet medvedov, ki bodo ogrožali ljudi in živino. Seveda delajo medvedi tudi škodo na pridelkih, uničujejo pa še osialo divjad, predvsem srne in delajo torej škodo tudi lovski družini. Domačini so mnenja, naj bi dali na to več divjadi odstreliti lovcem, predvsem inozemcem, ker dela divjad zdaj le preveč škode.

Kočevska OPREMA odnira poslovalnice

Obrtno podjetje »Oprema« iz Kočevja je pred kratkim odprlo na Dolenjski cesti v Ljubljani prodajalno svojih pohištvenih izdelkov. »Oprema« ima že prodajalno v Delnicah, nameravajo pa jo odpreti tudi v Kočevju, vendar zanjo še niso dobili primernih prostorov.

Sejem pohištva in opreme

Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani bodo v soboto, 13. novembra ob 11. uri odprli redni mednarodni sejem pohištva in opreme. Za sejem je veliko zanimanje, saj bodo obiskovalci poleg izdelkov domače lesne industrije, pohištva in opreme videli tudi veliko število izdelkov, ki so ta čas moderni v številnih evropskih in drugih državah.

Še premalo turistične propagande

Predstavniki občinskih skupščin KOČEVJE in RIBNICA so skupaj z odgovornimi tovariši iz turističnih društev v Kočevju, Ribnici in Loškem potoku ocenili uspehe minule letne turistične sezone – Ponovna šibka točka: slaba, neučinkovita propaganda – Idealni smučarski tereni na kočevskem in ribniškem področju terjajo nadaljnjo načrtno izgradnjo prenočitvenih in drugih zmogljivosti, da bo v te lepe kraje prihajalo tudi pozimi čimveč turistov!

Pred kratkim je bila v Ribnici sektorska konferenca turističnih društev Zaprane Dolenjske, ki jo je sklicala Ljubljanska turistična zveza. Razen zastopnikov zveze so se udeležili še zastopniki TD Kočevje, Ribnice, Sodražice, Loškega potoka ter predstavniki skupščine Kočevje in Ribnica.

Na konferenci so najprej pregledali pomanjklivosti pretekle turistične sezone. Ugotovili so, da je spet zatajila propaganda. Turistični in gostinski delavci se vse preveč zanašajo, da zadostuje propaganda s prospekti (ponekod pa tudi teh ni), vse premalo pa se poslužujejo drugih oblik propagande kot so razne plačane in neplačane objave v časopisih, novi motivi na razglednicah itd. Razen tega še vedno šepa evidenca turističnih nočnin in prostih zmogljivosti, pošiljanje poročil o zasedenosti prenočitvenih zmogljivosti itd.

Ko so govorili o zimskem turizmu, so ugotovili, da se je uveljavil

predvsem na Travnici, kjer imajo pozimi nekatere ljubljanske šole celo reden pouk, združen z učenjem smučanja. Idealni tereni za zimske športe pa so v Loškem potoku. Zal je sem dostop zaradi slabših cest nekoliko težji, pa tudi nastanitvenih

Plemenska živina za Grčijo, Bolgarijo in črno goro

Kmetijska zadruga Ribnica je na zadnjem zadržnem dogonu odkupovala plemensko živino za Grčijo. V kratkem bo organizirala še tri dogone za bolgarske, grške in črnogorske kupce. Skupno bo v nekaj tednih z območja zadruga prodanih 120 glav plemenske živine.

Pri klavni živini pa je čutili nekoliko krize. Cene za pitano živino so v inozemstvu nizke, zato padajo odkupne cene tudi doma. V drugi menijo, da bi bilo nujno rejšo živino urediti tako, da bi je bilo spitate največ do turistične sezone oziroma med njo, ker so takrat odkupne cene najvišje.

zmogljivosti primanjkuje. Domači turistični delavci so sicer začeli z lastnimi sredstvi graditi turistični dom na Beli vodi, vendar jim je denarja kmalu zmanjkalo. Pomoči niso dobili od nikoder, zato so bili prisiljeni gradnjo ustaviti. Turistični delavci iz obeh občin so menili, naj bi društvo v Loškem potoku postavilo vsaj nekaj brunaric, kjer bi imeli smučarji zavetje. To naj bi bili tudi prvi zametki zimskega turizma v Loški dolini, kjer so bila pred leti celo republiška tekmovanja v smučarskih skokih.

J. PRIMC

Ribniški spominki gredo po vsem svetu

Turistično društvo v Ribnici je letos prodalo že za 14 milijonov dinarjev spominkov ali za polovico več kot lani. Spominkov pa ne kupujejo samo turisti in organizacije, ki se ukvarjajo s turizmom, ampak jih prihajajo kupovat tudi nekateri organi, ki sprejemajo razne tuje delegacije in kulturne, športne ter ostale skupine. Skratka: izdelki ribniške domače in umetne obrti postajajo pri nas in v svetu vedno bolj znani in iskani.

V nedeljo, 7. novembra, smo se znova spomnili znamenitega dogodka: na ta dan pred 48 leti se je v Rusiji začela revolucija delavcev, vojakov in kmetov, ki je preusmerila kolo zgodovine in uresničila prehod socializma iz političnega gibanja v vsakdanji boj milijonov in milijonov ljudi za zmago proletariata. Valovi velikega Oktobra so pljusnili daleč prek mej Sovjetske zveze in zdaj že skoraj pol stoletja oplajajo revolucije po vsem svetu. Socializem gradi zdaj že tretjina človeštva, njegov vpliv in njegova moč pa sta seveda še nedvomno veliko večja in širša. V boju za mir in mednarodno sodelovanje je tudi naša država, ki visoko dviga neomadeževano zastavo velikega Lenina; spominu največjega revolucionarja zadnjega stoletja se je 7. novembra poklonil ves napredni svet.

Krški papirničarji so se vrnili iz Mitrovice

Skupina krških papirničarjev, ki je mesec dni pomagala pri utekanju proizvodnje papirja in celuloze v tovarni

v Sremski Mitrovici, se je te dni vrnila v Krško. Vodja skupine tov. Marjan Preskar je v razgovoru povedal, da v tovarni v Sremski Mitrovici še vedno nimajo izkušenih strokovnjakov, ki bi bili sposobni opravljati zahtevne naloge pri proizvodnji papirja. Stroji so v tej tovarni izvrstni, neizkušeni papirničarji pa že manjše napake povzročajo velike težave. Za tegadelj ta velikanska tovarna časopisnega papirja že leto dni ne obratuje normalno.

Pavk

Sredstva za pomoč borcem nezmanjšana

Za 1965 je v občinskem proračunu novomeške občine odobrenih 35 milijonov dinarjev za pomoč borcem. Ta znesek po rebalansu ni bil zmanjšan. Do konca oktobra je bilo izplačanih 22.102.400 dinarjev za 188 priznavalnih, za enkratne priznavalnine (1.585.000 din.), za pomoč otrokom borcev pri študiju (725.000 din.), za pogrebne stroške (727.000 din.) in kot prispevek socialnemu zavarovanju za zdravstveno zaščito borcev, ki prejemajo priznavalnine. V prihodnjem letu bo namenjenih za pomoč borcem precej več sredstev, čeprav sicer potrošnja zaradi reforme povsod drugod omejujemo.

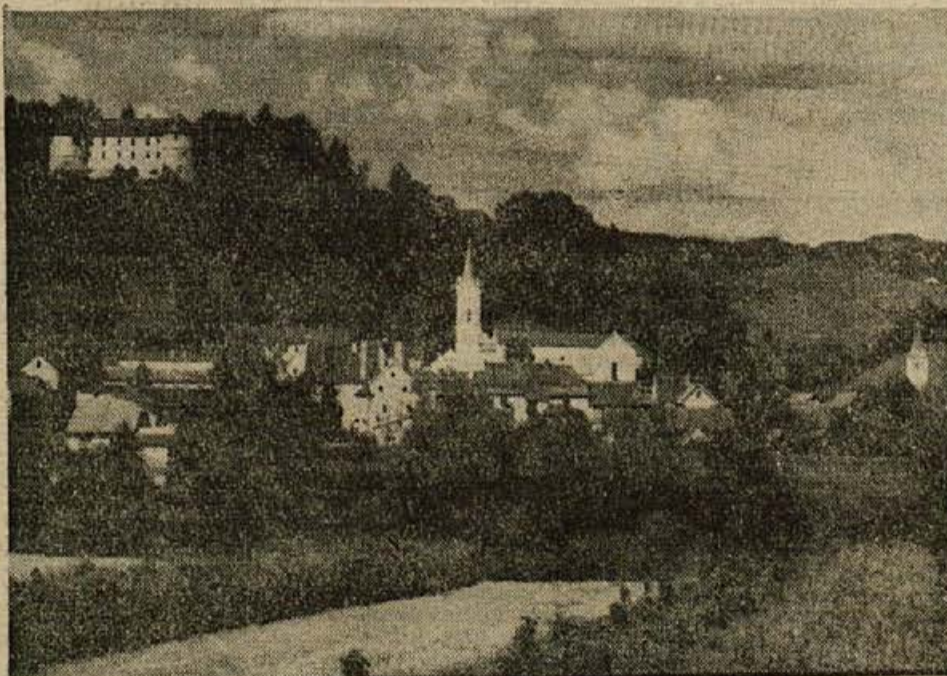
Vreme

OD 11. DO 21. NOVEMB.

Sredi novembra 2 do 3 dni lepo vreme. V ostalem nestalno s pogostimi padavinami in ohlaiditvami. Sneg včasih do nižin.

Dr. V. M.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Jutri v Sevnici:

Letošnji občinski praznik bodo v Sevnici jutri dopoldne najprej počastili s slavnostno sejo občinske skupščine ob 9. uri, nato pa bo komemoracija pri sevniskem spomeniku padlim in žrtvam. Na Radni pri Sevnici bodo nato slovesno odprli nove prostore konfekcije »Jutranjke«, športne prireditve pa bodo izpopolnile program prireditev, ki bo trajal tudi še v soboto in nedeljo.

NOVOLES: ODPADKI SO UPORABNA SUROVINA

In desetmilijonske rezerve so tu!

Reforma je spodbudila h globljemu razmišljanju o proizvodnji – Uspeh je na dlani: z uporabo dosedanjih odpadkov bodo v NOVOLESU prihranili več deset milijonov dinarjev in več izvozili – Odprava ozkega grla v tovarni vezanih plošč bo povečala učinek za 48 milijonov na leto

Zgodba o odpadkih daje svojevrstno obeležje naporom za izboljšanje v NOVOLESU VI proizvodnji. Ob reformi niso iskali rezerv toliko v zmanjšanju števila zaposlenih in v bolniških, pač pa bolj v organizaciji dela in v varčevanju s surovinami. Seveda so tudi v NOVOLESU malce zmanjšali število zaposlenih, bolniških pa je zdaj v

celoti za dobrih 30% manj. Bolniške do 30 dni so se zmanjšale kar za 59 odst., ta prihranek pa je posledica organizirane kontrole bolnih.

Dobra informiranost – vse dobro!

Največ si obetajo od naporov za izboljšanje organizacije dela in od varčevanja

v proizvodnji. Reforma se je začela z nizom dobro pripravljenih posvetov in razgovorov, ki so celoten kolektiv kar se da podrobno informirali o nalogah in namenih reforme. Osnovna organizacija ZK je imela dva odprta sestanka, na katerih so razen komunistov sodelovali odborji sindikalnih podružnic, člani DS in UO ter strokovnja-

ki iz podjetja. Sledili so sestanki odborov sindikalnih podružnic, množični sestanki članov sindikata po obratih ter seje ODS, na katerih so sodelovali vodstveni kadri obratov. Tu so že razpravljali o konkretnih nalogah v zvezi z reformo. Seja UO in centralnega DS pa je nato raz-

ZAKAJ JE MLADINA OB STRANI?

O mladini in njenih težavah govorimo nimalokrat, žal pa največkrat površno in enostransko. Ker je mladina sestavni del naše družbe in ker so torej njene težave tudi družbene, je Glavni odbor SZDL Slovenije sklenil v pripravah na bližnji kongres SZDL Slovenije, pa tudi na samem kongresu, globlje razčleniti osnovne probleme mladega rodu z družbeno političnega vidika.

V težah, ki jih je glavni odbor razposlal vsem občinskim vodstvom SZDL, je našel več perečih stvari in mladinskem delu in uveljavljanju mladine. Teže najprej nekatera vprašanja o socialno ekonomskem in družbenopolitičnem položaju mladine v naši družbi, govore o idejnih gibanjih med mladino ter še posebej o vlogi in nalogah posameznih družbenih činiteljev pri vzgoji in usmerjanju mladega rodu.

Posebna komisija, ki je bila ustanovljena pri občinskem odboru SZDL v Novem mestu je v razpravi posebej poudarila več vprašanih. Ugotovila je, da so stiki družina — šola — celotna družba premalo trdni. Večji poudarek bi morali dati vzgoji mladih v družinskem okolju. Praksa kaže, da so prestopki mladih in prestopniki najpogosteje iz gromotnejših družin, torej največkrat iz družin, kjer sta oba starša zaposlena in se ne posvečata dovolj vzgoji. Otroci iz takšnih družin so svedča vse preveč prepuščeni sami sebi in vplivu ulice ali okolja, v katerem se mude.

Učni programi so v šolah tako natrpani, da ima mladina tako v šoli kot tudi doma učenja čez glavo. Posledica sta dve napaki: če se doma otrok ne uči dovolj ali če pohajkuje, ne bo dosegel primerne učnega uspeha. Če je taliko vesten, da ves razpoložljiv čas posveti učenju, pa ne more sodelovati v izvenšolskih dejavnostih, ki naj bi dopolnile učni program iz rednega šolskega pouka. Slabost prenatrpanega učnega programa pa je prav v tem, da nujno terjajo dopolnjevanje v izvenšolskih de-

javnostih, za katere otroku ne zagotavlja dovolj časa.

V šolah druge stopnje, zlasti v strokovnih šolah, je v učnem programu odmerjena premalo časa za družbeno ekonomsko izobraževanje mladih. Poudariti velja, da bi morala šola s svojim učnim programom mladino vzgajati in pripravljati na vlogo samoupravljavcev, ki jo bodo prevzeli v proizvodnji.

Sole bi morale imeti razen šolnikov, ki poučujejo, tudi psihologe in socialne delavce. Učitelji so s poukom tako obremenjeni, da se ne morejo ukvarjati poleg vsega drugega še z analizo socialnega okolja učencev in drugih vplivov.

Vprašanje žase je, ali je pametno, da poteka delovanje mladine v šolah v več smereh. V šolah imamo aktivne zveze mladine po razredih in poleg njih še razredne skupnosti. Naloge obeh organov se med seboj prepletajo, mladim pa ni dovolj znana razlika med vlogo ZM kot družbene politične organizacije in med vlogo razredne skupnosti kot samoupravnega organa. Prav zato gledaj se obojna dejavnost velikokrat duši. Zatorej je umestno vprašanje, ali ne bi kazalo obe dejavnosti združiti?

Mladim velikokrat očitamo, da ne kažejo dovolj volje za sodelovanje v družbenem dogajanju. Tudi v organizacijah Zveze mladine se mladina velikokrat sprašuje kaj delati. Odločiti je treba, ali naj mladini rod samo teoretično razpravlja ali pa tudi dejavno posega v razvoj? Prav tu pa so korenine pomembnega vprašanja o težnjah in željah mladih za družbeno politično udejstvovanje. Mladinski organizaciji moramo torej omogočiti ustrezno področje dela, ki mora temeljiti na željah in pobudah in na vlogi mladine kot naslednika odraslih. Sele nato bo mladinska organizacija postala resnična tribuna mladega rodu. Nikoli pa ne smemo o mladini razpravljati o nečem, kar je odvojeno od družbe, pač pa govoriti o mladini, ki je dejanski sestavni del družbe. UROŠ DULAR

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ta teden se zanimanje svetovne javnosti spet obrača na Organizacijo združenih narodov. In to zlasti iz dveh razlogov: generalna skupščina je začela razpravljati o kitajskem predstavištvu v svetovni organizaciji in drugič je politični komite generalne skupščine sklenil, naj se pogovori odbora sedemnajstih v Zenevi o razorožitvi nadaljujejo. Oba dogodka sta tako pomembna, da ju je vredno podrobneje osvetliti.

Spor zaradi kitajskega predstavištva traja od zmage kitajske revolucije leta 1949. Ze leta 1950 je Sovjetska zveza predlagala generalni skupščini, naj bi mesto taivanskega predstavnika zasedel tisti, ki dejansko predstavlja Kitajsko, to je predstavnik revolucionarne Kitajske. Vsa leta do 1963. ustrezni predlogi niso dobili potrebne večine zlasti zaradi nasprotovanja Združenih držav Amerike, ki je v obdobju hladne vojne lahko dobivala glasove za svoje stališče. Po letu 1965 pa so se razmere z odhajanjem mednarodnih odnosov precej spremenile, na kar je vplivalo tudi to, da so se na svetovni pozornici pojavile mlade nove osvobodjene države, ki so se večidel odresle ameriškega pritiska ter oddajale svoj glas za to, naj LR Kitajska zavzame svoje mesto v generalni skupščini.

Po tistem dogovoru v generalni skupščini pa je to vprašanje postalo vsebinsko vprašanje, za katerega pa je potrebna že dvetretjinska večina. Sicer tudi na zadnjih glasovanih predlogi za sprejem LR Kitajske v OZN niso dobivali niti navadne večine, vendar se je za tak predlog izražala že blizu polovica članic OZN. Lani zaradi znanelega smrtništva OZN o takem predlogu sploh niso glasovali, saj se je devetnajsto zasedanje svetovne organizacije končalo že pri

splošni razpravi in ni prišlo nobeno vprašanje v pretres generalne skupščine. Letos pa bi utegnili tak predlog potegniti za seboj že več kot polovico članic.

Med najvidnejšimi zagovorniki tega predloga se je letos pojavila še Francija, ki je doslej glasovala proti ali pa se je ob glasovanju vzdržala, z njo pa bi utegnile glasovati še tiste afriške države, kjer govore francoščino. Razen tega pa je še vrsta drugih, ki bi morda tu-

da bi bili v njej zastopani dve Kitajski, nikakor torej o »sprejemum«.

Glede tega pa se že duhovito razhajajo. Precej delegacij v OZN namreč ni pripravljeno pretrgati svojih stikov s Cangkajškovo vlado na Taivanu, pripravljene pa so glasovati za sprejem LR Kitajske. Koliko glasov bi utegnili nabrati predlog o kitajskem mestu v OZN, bo torej odvisno predvsem od tega ali bo predlagal sprejem ali pa bo govoril o kitajskem predstavištvu v OZN. Zanimanje za to razpravo v generalni skupščini, ki se je začela ta ponedeljek, je silno veliko in se je doslej prijavilo že 60 govornikov o tem vprašanju.

Politični komite pa je s sprejetjem resolucije, ki v njem zahteva, naj odbor OZN sedemnajstih držav nadaljuje pogajanja o razorožitvi, uspešno končal razpravo o enem izmed najvažnejših vprašanj, ki se nahajajo pred letošnjim zasedanjem. Predvsem gre za prepoved širjenja jedrskega orožja na tiste države, ki ga zdaj nimajo. V tem komiteju je prodrli osnutek resolucije nevezanih držav in sta tako Sovjetska zveza kot ZDA umaknili svoje predloge. S tem pa še ni odstranjena negotovost glede tega, kaj nameravajo v ZDA z ustanovitvijo multilateralnih jedrskih sil, po katerih bi se ZR Nemčija približala jedrskemu sprožilcu. In tega se najbolj boje. Zato je SZ jasno povedala, da ne bo pristala na noben dogovor o prepovedi širjenja jedrskega orožja, če bodo ZDA vztrajale pri multilateralnih jedrskih silah NATO. Resolucija, ki jo je sprejel politični komite sicer kaj takega ne dopušča, iz česar nekateri posnemajo, da sta se ZDA in SZ dogovorili, vendar negotovost le obstaja. Razprava v generalni skupščini bo pokazala, kako je s to zadevo, saj bo kmalu prišla na dnevni red njenega zasedanja.

V ospredju spet OZN

di spremenile svoje dosedanje mnenje.

Posebej pa je treba reči, da je problem bolj zamotan, kot pa je videti na prvi pogled. Lahko sicer rečemo, da je večina tistih, ki sodijo, da mora LR Kitajska zasedati svoje mesto v OZN, ker nikakor ni moč mimo tega, da šteje LR Kitajska 700 milijonov prebivalcev in da ji njene pravice ne bi priznali. Drugič pa dandanes sploh ni mogoče urejati mednarodnih problemov brez udeležbe LR Kitajske pa naj gre za razorožitev, za vprašanje Vietnamu ali za katerokoli drugo mednarodno vprašanje.

V glavnem se torej glede tega večina strinja, toda odpira se drugo vprašanje: ali gre preprosto za sprejem LR Kitajske v OZN ali pa zgolj za to, kdo bo sedel na kitajskem sedežu. Kitajska je namreč eden izmed ustanoviteljev svetovne organizacije pa potemtakem sploh ne more biti razprave o tem,

Ukinjeni vlaki na Dolenjskem

S 15. novembrom bo Skupnost železniških podjetij v Ljubljani ukinila nekatere vlake tudi na naših progah. Ukinjena bosta: nočni motorni vlak M 6533 na relaciji Grosuplje — Novo mesto z odhodom iz Grosuplje ob 23.14 (iz Ljubljane ob 22.45) in prihodom v Novo mesto ob 0.35 in nočni motorni vlak M 6534 na relaciji Novo mesto — Ljubljana z odhodom iz Novega mesta ob 0.45 in prihodom v Ljubljano ob 2.41. Prav tako ne bo ob

praznikih in nedeljah peljal noben vlak več na progi Novo mesto — Straža Toplice. Skupnost bo v naslednjih mesecih izločila iz prometa še nadaljnjih 60 vagonov z lesenim ogrodjem, ki zaradi izrabljenosti ne ustrezajo več tehničnim pogojem obratovanja. Zaradi slabega stanja Diesela motornikov, nerentabilnosti nekaterih prog in zmanjšanja števila vagonov je ukinitev teh vlakov neizbežna.

RODEZIJSKE DILEME — Pretekli teden so se stvari okrog Rodezije močno zapletle. Generalna skupščina OZN je sprejela resolucijo, s katero zahteva, naj velika Britanija prepreči, da bi rodezijska manjšinska vlada enostransko razglasila neodvisnost, s čimer bi onemogočila, da bi več kot štiri milijone Afričanov dobilo svoje politične pravice. No, po Wilsonovem obisku v rodezijskem

glavnem mestu Salisburyju, na katerem so se dogovorili za to, naj bi ustavo iz leta 1961 le malo popravili in za to, da bi ustanovili skrajlevo komisijo, ki bi se nadalje pogovarjala ter pripravila predloge za dopolnitev ustave, je Smith vse to potlej zavrnil. Britanski premier mu je predlagal, naj se znova snide na Maliti, vendar je Smith odločil tudi to hkrati pa je razglasil v Rodeziji izjemno stanje.

INDIJSKO-PAKISTANSKI SPOR — Po peti resoluciji varnostnega sveta sta tako Indija kot Pakistan izjavila, da sta pripravljena umakniti svoje čete na položaje, kakršni so bili, preden se je vnela med njima nenapovedana vojna. To ocenjujejo kot dober znak, da je vendarle napoved zmagal razum in spoznanje, da z vojno sporov dandanes ni mogoče urejati. Jabolko spora pa slejko prej ostane — stališča glede Kašmira se niso nič spremenila.

DE GAULLE PREDSEDNISKI KANDIDAT — Po dolgih ugibanjih so se naposed razmere na francoskem političnem nebu le razjasnile. Dolgo so namreč ugibali, ali bo sedanjí francoski predsednik de Gaulle vnovič kandidiral za predsednika republike. Pretekli teden je javno povedal, da prevzame kandidaturu. S tem so postale šanse za njegove protikandidate seveda precej manjše, čeprav združena levica še upa v svojega kandidata.

AVSTRILJSKE VOLITVE BODO MARCI — Vlada kriza v sedanjí Avstriji se naposed razpletla. Vlada je sicer odstopila, ker ni dosegla soglasja glede proračuna za prihodnje leto. Zdej pa poročajo, da sta se doslej koalicijski stranki v vladi — socialisti in ljudska stranka — le sporazumeli za rok novih volitev. Prav tako sta se sporazumeli za začasni proračun, ki pa se bistveno ne razlikuje od tistega, zaradi katerega se je koalicija razbila.

V VIETNAMU OBSTRELUJEJO RAKETNA OPORIŠCA — Pretekli teden so bila raketna oporišča pri glavnem mestu DR Vietnamu pogostna tarča ameriških letalskih napadov. Poročajo, da so jih nekaj uničili, pri čemer pa so izgubili precej letal. V tako imenovani D pri Saigonu pa se je vnela hudi bitka, v kateri so Američani pretrpeli najhujše izgube od avgusta sem.

NEJASNOST V INDONEZIJU — V tej deželi položaj še vedno ni čisto jase. Sukarno namreč izjavlja, da si bo polomil zobe vsak, ki bi napadel komunistično partijo in poziva na obramba revolucije ter na enotnost političnega gibanja Nasakom, v katerem so tudi komunisti, hkrati pa no deželi zapirajo komuniste, partija je prenovljena v vseh pokrajnih, seje vlade pa še redno udeležuje tudi komunistični minister Njoto. Kaže, da ima položaj vojaka trdno v svojih rokah.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

III. PLENUM CK ZS SLOVENIJE. Referat o rezultatih izvajanja gospodarske reforme in o vlogi komunistov je prebral politični sekretar CK ZKS Miha Marinko. Sledila je živahna razprava, v kateri je sodelovalo večje število diskutantov. Na koncu so sprejeli sklepe, ki obvezujejo komuniste pri njihovi bodoči aktivnosti.

Na plenumu so ugotovili, da dosedanjí reformni ukrepi že oblikujejo nekatere kvalitativno nove odnose v delovnih organizacijah. Vseprisod so vidni pomembni rezultati, na primer večja skrb delovnih kolektivov za boljše poslovanje in gospodarjenje. Opazna je njih odločna usmeritev k modernizaciji proizvodnje in rentabilnosti poslovanja. Kolektivi dobivajo še več samostojnosti in materialna osnova samoupravljanja se še bolj krepi.

Aktivnost komunistov — so poudarili na plenumu — mora biti usmerjena k polglavnim vprašanjem gospodarske reforme. Zavzemati se morajo za rešitve, ki bodo pospeševale smotrnejšo delitev dela, specializacijo in modernizacijo, nove kvalitativne spremembe v organizaciji in tehnologiji dela. Nevzdržno je stališče nekaterih kolektivov, da je dovolj, če se prilagajajo, da za doščajo nekateri varčevalni ukrepi. Tako samozadovoljstvo vodi v brezperspektivno stagnacijo. Nevzdržne so težnje, ki zapirajo vrata strokovnjakom in izsolani mladini.

Na plenumu so govorili tudi o kritičnosti, ki mora biti sestavni del aktivnega odnosa do družbenih pojavov in samoupravnih odnosov. Poudarili so tudi izreden pomen in vlogo tiska, radia in televizije.

TITO V SLAVONSKI POSAVINI. Predsednik republike Tito je na poti po Slavonki Posavini obiskal tudi Zupanjo, kjer je imel mnogo prisrčnih srečanj s pre-

bivalci. Ko je govoril o reformi, je med drugim dejal, da moramo storiti vse, da življenjska raven naših delovnih ljudi ne bo prizadeta. — Več o izvajanju in ciljih gospodarske reforme je povedal v pogovoru s političnim aktivom Varaždina. Med drugim je rekel, da nas je buren, razgiban razvoj, ki valovi v naši državi, prisilil, da postavimo celotno naše gospodarstvo na trdnjše, stvarnejše temelje. Tečaj dinarja je bilo treba spremeniti, ker je bil nerealen.

KVALITETNO NOVI ODNOSI

Devalvacija dinarja je že obrodila sadove. Izvoz smo povečali, uvoz pa zmanjšali. Zdej ni več mogoče samo apelirati, naj se poveča produktivnost: iti je treba v štrc z modernizacijo drugod po svetu. — Predsednik republike je tudi povedal, da smo ustvarili devizni sklad, ki znaša 140 milijonov dolarjev. Tega ne smemo porabiti, ampak ga moramo imeti kot nujno potrebno rezervo.

TISKOVNA KONFERENCA SVETOPRAVA VUKMANOVICA. Na njej je govoril o trimesčnih rezultatih, doseženih v gospodarstvu, ki so opravičili izvajanje gospodarske reforme. Rezerve smo povečali približno za 20 odstotkov. Sredstva delovnih organizacij so porasla. Še zmeraj pa je precej sredstev, namenjenih za investicijsko potrošnjo, zunaj domene neposrednih proizvajalcev.

In desetmilijonske rezerve so tu!

(Nadaljevanje s 1. str.)

pravljala o akcijskem programu in ga sprejela.

Proizvodne rezerve so kaj kmalu našli v rekonstrukciji obrata vezanih plošč in v uporabi odpadnega lesa, s katerim so do zdaj kurili kotlovnice ali pa ga prodajali za drva. Zadeva ni enodnevni ukrep, pač pa proces ki se še uresničuje, kolektivu pa obeta velike uspehe. Na tržišče želijo dati čimveč kar najbolj oplemenitenih izdelkov. Takšne težnje zaslužijo pohvalo, saj obstoječi sistem ni naklonjen tisti lesni industriji, ki se ukvarja s finalnimi izdelki. Vsekakor bi bilo tudi za NOVOLES lažje proizvajati čimveč rezanega lesa in ga prodajati po ugodnih cenah doma in v tujini. Usmeritev v finalno proizvodnjo je brez dvoma težavnejša, je pa vsekakor bolj perspektivna.

Dva nova stroja in uporaba odpadkov, pa so desetmilijonske rezerve tu!

V tovarni vezanih plošč gre bolj za nakup dveh strojev, ki bosta odpravila ozko grlo, kot pa za rekonstrukcijo. S spajalnim strojem in z brusilko, ki bosta veljala vsega 62 milijonov din, bi lahko povečali proizvodnjo vezanih plošč za 20 odst., izvoz za 33 odst., zmanjšali nadure in nočno delo ter znižali lastno ceno vezanih plošč za 5200 dinarjev pri m². Z znižanja

njem lastne cene bi pridobili 30.600.000 din na leto, z boljše kvalitete plošč za izvoz pa bi pridobili 18 milijonov din na leto. Oba stroja bi se potemtakem izplačala v manj kot poldrugem letu.

Nova decimirnica v Straži, ki bo začela obratovati prihodnji mesec, bo začetek varčevanja z odpadki. Precej odpadkov bodo v bodoče predelovali v manjše sestavne dele za tovarno drobnega po-

Nič manj pomembne niso parketne frize. Le-te bi lahko izdelovali iz okroglice, ki ostanejo pri luščenju furnirja. Do zdaj so prodajali te okroglice za drva. Parketne frize so na tržišču po 52.000 din kubični meter, iz okroglice pa bodo lahko naredili 10 odst. friz, ki jih pri normalnem obratovanju potrebuje parketarna. Čeprav je večina lesnoindustrijskih obratov opustila proizvodnjo parketa, kar povzroča

V teku so razgovori o kooperaciji s sorodnimi podjetji, ki naj bi izdelovala sestavne dele za NOVOLESOVO tovarno drobnega pohištva. Ker je posredništvo v izvozu nemalokrat ovira, so se lotili samostojne obdelave tujih tržišč.

Siroka razprava o reformi in o rezervah je obrodila sad tudi v storitnosti dela. Vrednost proizvodnje je do julija nihala do 11 odst., v septembru pa se je ob enakem številu zaposlenih povečala za 56,4 odst. Storitnost se je hkrati povečala za 14,2 odst. Osebnih dohodkov so povečali tako, da so vse dosežke dodatke vsteli v osnovo in jo povečali za 9 odst., torej za znesek, ki so ga pridobili z zmanjšanjem dajatev.

Zaloga reprodukcijskega materiala je bila v začetku leta vredna 61 milijonov din, konec avgusta pa je bila že skoraj enkrat večja. Tržišče je s temi materiali slabo zalozeno, industrija pa si zato čezmerno povečuje zaloge.

Boljše je namreč imeti za nekaj desetnih milijonov večjo zalogo, kot pa dopustiti, da zaradi drobnega nadomestnega dela (ležaj, klinasti jermen iz uvoza ali kaj podobnega), ki ga ne moreš dobiti, stoji proizvodnja 7 dni! Trgovska mreža bi zatoj morala imeti na zalogi več nadomestnih delov domače in tuje proizvodnje, saj bi bilo s tem proizvodnji zelo ustrezno!

M. JAKOPEC

KAKO PREPREČITI PRAŠIČJO KUGO?

Na seji sveta za kmetijstvo in gozdarstvo ObS Novo mesto so 6. novembra razpravljali o poročilu o delu Veterinarske postaje v Novem mestu in o njenem finančnem stanju, o problematiki umetnega oseenjevanja živine in o tem, kako preprečiti pojave prašičje kuge v novomeški občini. Kuga se vsako leto po nekajkrat pojavi; veterinarski organi so jo dozdaj z velikimi napori še vedno pravočasno omejili in zajezili. Kot vse kaže jo zanašamo v naše kraje s prašičjim mesom, ki ga kupujemo za preskrbo prebivalstva na sosednem hrvaškem področju.

hištva ter v letvice za zabo-jarno. Slednja je do zdaj kupovala po 700 kubičnih metrov teh letvic na tržišču, šivani zaboji pa so namenjeni izvozu. Iz odpadkov bodo lahko izdelali vseh 700 kubičnih metrov teh letvic, torej vse, ki jih porabi zabojarina v enem letu!

izgubo, v NOVOLESU tega ne bodo storili. Parket je še vedno zelo iskan proizvod, za to ga bodo delali še naprej, pa tudi proizvodnjo šivanih zabojev za izvoz bodo povečali.

12-urni seminar o del. samoupravljanju v industriji obutve

9. novembra se je začel v Industriji obutve v Novem mestu 12-urni seminar o DS. Udeležujejo se ga člani samoupravnih organov in vodstva družbeno političnih organizacij v kolektivu. Udeleženci se bodo na seminarju seznanili z naslednjimi temi: podjetje v gospodarskem sistemu SFRJ (3 ure), gospodarjenje v podjetju, dohodek in sredstva podjetja (3 ure), principi gospodarjenja: ekonomičnost, produk-

tivnost in rentabilnost (2 uri), položaj in perspektive podjetja (1 ura), upravljanje podjetja in samoupravni akti (3 ure). V Industriji obutve so povedali, da kanijo prirediti tak seminar vsako leto, ker želijo člane samoupravnih organov in vodstva družbenih organizacij v podjetju postopoma usposobiti za učinkovitejše delovanje. Primer velja javno pohvaliti, saj je takšnih pobud pri nas sorazmerno malo.

Sodobno razkladanje lesa z vagonov v Krškem

V tovarni celuloze in papirja v Krškem si prizadevajo zmanjšati napore pri ročnem razkladanju lesa z vagonov. Les prihaja v različnih dolžinah in debelinah in ga je težko ročno razkladati še posebej, kadar je slabo vreme. Tovarna je zategadelj kupila v Nemčiji dve mobilni dvigali, ki jih pravkar montirajo. V tehnični službi upajo, da bodo s stroji te vrste precej ublažili naporno delo pri razkladanju, ki so ga doslej opravljali z delavci. V kolikor se bosta stroja obnesla, bo podjetje kupilo še več podobnih strojev, devanja za mehanizacijo v tovarni s tem še ne bodo končana, saj bo treba porabiti še precej sredstev za mehanizirano razkladanje promoga in pirita, ker tudi to dvoje delavci razkladajo ročno.

Pavk

DOLENJKA: promet za 25 odst. večji

Pri Trgovskem podjetju DOLENJKA v Novem mestu se je povečal letos celotni promet v primerjavi s 1964 za 25 odst. Letos so prodali več živil kot lani. Lani je bilo sorazmerje med živili in industrijskim blagom 40:60, letos pa je 45:55. Tudi pri DOLENJKI so se običajno zmanjšali nakupi na potrošniški kredit, saj so lani v tem času (do konca septembra) prodali na potrošniške kredite za 73 milijonov din blaga, letos pa le še za 33 milijonov 300 tisoč din.

Razširjajte domači pokrajinski tednik NOVENJSKI LIST!

„KONKURENCA“

Sirota, izgubi se, kaj ne veš, da je to moje mesto?!

VESTI IZ ADLEŠIČ

Na nedavnem zboru občanov v Alešičih so sprejeli sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka, s katerim nameravajo kupiti mrliški voz in urediti pokopališče. Vsako gospodinjstvo bo v ta namen prispevalo po 2.000 dinarjev.

Zaradi tega, ker adlešička pošta ni rentabilna, razmišljajo o tem, da bi uvedli skrajšan delovni čas. Razgovori o tem še teko, poudarjajo pa, da stranke ne bi smele biti v ničemer prikrajšane.

Za televizor, last družbenih organizacij, ki so ga dobili pred štirimi leti, ni več zanimanja, ker je na adlešičkem področju že veliko zasebnih televizijskih sprejemnikov. Socialistična zveza bo verjetno televizor prodala in s tem denarjem kupila kaj bolj potrebnega.

Cesta Purga—Pobrezje je v tako slabem stanju da do znamenitega pobreškega gradu nobeno vozilo, razen tovornjakov, ne more priti. Kamni na cestišču so tako veliki, da ponoči še peš hoja ni več varna. Ker gre le za ureditev dobrega kilometra poti, bi kazalo cestišče čimprej opraviti, da ne bo škoda še večja.

V Semiču nov predsednik SZDL

Na seji odbora krajevne organizacije SZDL v Semiču so pred kratkim za novega predsednika SZDL izvolili Ivana Makovca, ker je dosedanji predsednik Roman Savnik odšel na novo službeno mesto. Vaščani so prepričani, da bo novi predsednik uspešno vodil delo organizacije.

Bo nova cena rešila »CEKINČEK«?

Mirenski obrat za proizvodnjo ocvrtega krompirja, znanega kot »cekinček«, je 1. septembra letos prevzela DANA. Ob koncu septembra so naračunali 39.000 dinarjev dohodka, pri čemer niso upoštevali stroškov zunaj proizvodnje. Dohodek je seveda majhen, še boljše, nič ga ni, saj bi verjetno ob popolnem obračunu bila DANA pri proizvodnji »cekinčeka« komaj pri svojem. Tako pa ni smelo naprej. Mislili so, da kalkulacija ni dobra, pa so »cekinček« podražili od 85 na 100 dinarjev. Obračun po tej ceni še nimajo in ne vedo, kakšen bo rezultat. Če se tudi podražena proizvodnja ne bo obnesla, bodo odločili o nadaljnji usodi obrata. Do novega gospodarskega leta bodo namreč na dlani že preglednejši in prepričljivejši podatki, na podlagi katerih bo padla odločitev.

Proizvodnja ocvrtega krompirja pri nas nima tradicije, zato tudi na trgu ne gre preveč dobro v denar. To so ugotovili, ko je bil obrat še pod upravo Kmetijske zadruge. V kratkem času novega gospodarja se stanje torej še ni moglo bistveno premakniti. DANA poskuša obrat obdržati in odpravlja pomanjkljivosti. Seveda bo pa tudi v tem primeru odločilo tisto, kar preprosto lahko povemo: »Se splača, se ne splača«.

LASTNIKI DEVIZNIH SREDSTEV!

Izkoristite ponovno priložnost, ki jo vam nudi

BRODOKOMERC

EXPORT-IMPORT

Rijeka, Beogradski trg 3

za nakup različnega materiala domače proizvodnje za tujo valuto.

Posredujemo vam veliko izbiro materiala uglednih domačih podjetij po zelo ugodnih cenah.

Za vsa pojasnila in nakup sporočite svoje želje našim prodajnim organizacijam:

1. Ljubljana, Poljanska cesta 20-c telefon 314-280
2. Rijeka, Beogradski trg 3 telefon 29-921
3. Beograd, 7 jula št. 59 telefon 622-249
4. Zagreb, Jurišićeva 14 telefon 24-138
5. Split, Jurišićeva 14 telefon 24-80
6. Šibenik, Obala Oslobođenja bb telefon 22-75
7. Zadar, Poljana VI. Gortana 5 telefon 21-417
8. Dubrovnik, Gruška obala 27 telefon 40-08
9. Ploče, Hotel »Jadrana« telefon 20
10. Koper, Nabrežje J. mornarice telefon 21-512
11. Puła, Kovačičeva 16 telefon 26-21
12. Rovinj, ul. A. Rismonda 21 telefon 314-280
13. Skopje, ul. »124« št. 26 — Vlae telefon 36-388

pri katerih boste lahko kupili različen material najhitreje in najbolj ugodno.

Izkoristite priložnost — z nakupom pri »Brodokomerc« boste najbolje izkoristili devizna sredstva.

VPLAČILO DEVIZNIH SREDSTEV:

1. Iz inozemstva

- z bančnim nakazilom na račun številka 338-95 Brodokomerc, Rijeka — Narodna banka filijala Rijeka
- s čekom na Brodokomerc in
- mednarodno pošto pobotnico na Brodokomerc Rijeka

2. Iz tuzemstva

- z vplačilom z lastnih deviznih računov na račun Brodokomerc, številka 338-195 Narodna banka filijala Rijeka, vplačnik mora s potrdilom vplačila prevzeti material pri eni izmed navedenih organizacij
- z gotovino pri katerikoli navedeni prodajni organizaciji.

V vseh primerih vplačila mora plačnik navesti natančno, zakaj vplačuje in natančen naslov.

POSILJANJE MATERIALA:

1. Neposredno iz skladišča proizvajalca na naslov kupca
2. Neposredno prevzem materiala pri vplačilu.

Vse kupce obveščamo, da bomo vse obveznosti, ki so nastale pri začasnem zastoju prodaje za devize, pravočasno in solidno opravili.

Velik napredek dispanzerske službe v sevniški občini

Vsak občinski praznik je za občane tudi nekakšen delovni obračun in praznovanje je toliko bolj veselo, kolikor večji in pomembnejši so doseženi uspehi. Prav sevniška občina pa je ena tistih občin, ki so v zadnjem desetletju napravile velik razvojni skok na vseh področjih. K uspehom lahko brez oklevanja prištejemo tudi povečano skrb za zdravje občanov, zlasti še skrb za žene in otroke.

»Začetek dispanzerske službe sega sedem let nazaj,« pripoveduje zdravnica dr. Marija Pesjakova, ki že od 1959. leta uspešno vodi dispanzer za žene in dispanzer za otroke. Na oba dispanzerja je vezano celotno območje sevniške občine in delno celo trebanjski ter radeški okoliš.

»Na leto imamo okrog 13.000 pregledov v dispanzerju, od tega 7.000 žena in 6.000 otrok. V teh številkah je vključena redna ordinacija za otroke, posvetovalnica in šolska ambulanta. V občini je razen tega 2.800 šolskih otrok. Okoli 1000 jih pregleda krmeljaki zdravnik, ostale pa pregledamo v našem dispanzerju, nadaljuje svoje pojasnilo dr. Pesjakova.

»V katere kraje pa se razpreda vaša mreža posvetovalnic za matere in otroke?«

»Poskušali smo se čimbolj približati ljudem na vasi in posvetovalnice imamo na Bučki, na Studencu, v Impolju, v Boštanju, v Loki, na Bregu, v Zabukovju, v Trnovcu, na Pokleku in na Blanci. Ker ni drugih prostorov, smo se zadovoljili tudi s kmečkimi hišami. V vse našete kraje prihajamo enkrat na mesec.«

»Pri odkrivanju rakastih obolenj smo z načrtnim, večletnim delom dosegli že lepe uspehe. Odkrili smo precej zgodnjih oblik raka celo pri mladih ženah. Zdaj skoraj nimamo več primerov, da bi odkrili to zavrtno bolezen prepozno...« je dejala naši novinarki dr. Marija Pesjak v svojem dispanzerju za žene in otroke v Sevnici. (Foto: M. Moškon)

to nosijo del krivde tudi možje, ki nočejo razumeti, da je ženam takrat potreben počitek.

Za tiste, ki so zaposlene, pa je zelo koristen obvezen predporodni dopust, saj so prej večinoma vse odlagale dopust do poroda, če je le šlo.«

Uspešno odkrivanje raka pri ženah

»Vaš dispanzer se že nekaj let ukvarja s sistematskimi pregledi žena, zato ne bo odveč, če seznanimo bralce s pomembnostjo te stalne akcije.«

»Redne preglede žena smo vpeljali že takoj po ustanovitvi dispanzerja in pri nas je bila že večina žena iz občine. Tudi na kontrolo se redno vračajo. Namen teh pregledov je zgodnje odkrivanje raka na materničnem ustju, ki je od vseh oblik raka na rodilih najpogostejši. Pojavlja se v 72 odst. Pri odkrivanju rakastih obolenj uporabljamo metodo po Papanicolauju in kolposkopijo. Na ta način smo odkrili že precej zgodnjih oblik raka celo pri mladih ženah. To je vsekakor velik uspeh in skraj nimamo več primerov, da bi odkrili bolezen prepozno. Menim, da je prav, da se tudi podjetja zanimajo za zdravje svojih delavk, kot je to napravila LISCA.«

»S kakšnimi težavami pa se srečujete pri delu?«

»Predvsem je težko, da nimamo primernih prostorov in zaradi tega se zdravstveni delavci že nekaj let tako močno zavzemamo za nov zdravstveni dom. Dispanzer je ločen od zdravstvenega doma in bolne otroke pošiljam na rentgen in v laboratorij 15 minut daleč. Za matere je taka pot gotovo odveč in razen tega vodi celo po hribu navzgor.

Tukaj, v gasilskem domu, ustreza edinole ordinacija, čakalnice ste pa sami lahko videli, kakšna je. To je veža brez oken in matere niti nimajo kam sedeti z otroki. Nujno bi potrebovali prostor za dojenje in previjanje dojenčkov in tudi prostor za odlaganje otroških vozičkov. In tudi materinsko šolo bi radi imeli ali pa vsaj šolo za fiziološki porod. Denarja trenutno res ni, da bi lahko začeli zidati nov zdravstveni dom, toda prej ali slej se bo skupščina občine Sevnica zanj morala odločiti. Menim, da bi mu morali dati prednost, če hočemo imeti zdrave otroke in zdrave matere,« je dejala prizadevna sevniška zdravnica.

JOZICA TEPPEY

V CELULOZI cepijo proti gripi

V kolektivu CELULOZE v Krškem bodo prihodnji teden že tretjič organizirali cepljenje proti gripi. Cepilji bodo vse članke kolektiva, da bi preprečili številne izostanke, do katerih pride ob epidemijah gripe. Ko so lani in predlani opravili takšna cepljenja, izostankov skoraj da ni bilo, zato obratna ambulanta smatra in vodstvo podjetja, da se takšno preventivno cepljenje izplača. Stroški cepljenja so precej manjši kot izgube ki nastopijo ob epidemiji zavoljo izostankov. Pavk

Pogled v čakalnico brez oken in s številnimi vrati... Vsi pacienti, ki čakajo na zdravnika, sploh ne morejo vanjo in najmanj še toliko, kot jih je na sliki, je moralo čakati pred vrati, ko smo posneli tole sliko 4. novembra dopoldne v Sevnici (Foto: M. Moškon)

Pismo upokojenca iz Kočevja:

„TUDI MI SMO ZA TO!“

Zadnje čase precej razpravljamo in beremo o uvajanju doslednega uresničevanja gospodarske reforme v zvezi z zaposlenimi upokojenici in njihovim honorarnim delom v nekaterih ustanovah in podjetjih. Pravilno je, da se razpravlja tudi o tem. Vendar bi bilo nujno analizirati dejansko stanje in ne metati vsega v en koš, samo da bi bilo razpravi na voljo. Če nekaterih upokojenec ne bi prisilila življenjska nujnost, da nadaljuje s honorarnim delom, dvomimo, da bi si po 35 ali večletnem delu ne privoščili res mirnega in zaslužnega pokoja! So primeri, da trenutno ni nadomestila za posamezna delovna mesta vključno večkratnim razpisom. Vsi vemo za težak položaj upokojenec pri ne-nemnem naraščanju življenjskih stroškov v zadnjih letih, zato je prišlo tudi do novega zakona in pokojninskih prevedb ter valorizacij pokojnin. Po tem obdobju se je marsikateremu upokojenec obrnil na bolje in ne bo imel več honorarnega dela za življenjsko nujnost.

V Kočevju nastopajo v zvezi s tem posebna dejstva, mimo katerih ne bi smeli tako lahko, že zaradi samih podjetij ne, če že ne upoštevamo upokojenec. Znano je, da v Kočevju precej ljudi ni zaposlenih, zvečina nekvalificirani starejši delavci in mladi z dokončano osemletko. Vemo tudi, da opravljajo upokojenec v podjetjih in ustanovah pretežno taka dela, ki zahtevajo kvalifikacije, celo visoke kvalifikacije in delovne izkušnje. Kdo naj torej zamenja upokojenca na takih delovnih mestih? Dvomimo, da je v Kočevju toliko kvalificiranih in visoko kvalificiranih trenutno brez dela. Če bodo v zameno za upokojenca taka delovna mesta zasedli ljudje z osemletko, bo to zelo težko zavravnati z nameni gospodarske reforme, ta pa zahteva strokovnost kadrov. Je nekaj mest, ki bi jih bilo možno zamenjati, ne bi pa bilo potrebno zavoljo tega vprašanja posplošiti in gledati na upokojenca kot na nekaj, kar je odveč v kolektivu.

Da je dobila kočevska podružnica društva upokojenec pregled podatkov pred novo prevedbo in valorizacijo, je v letu 1964 anketirala 1033 članov, od tega 456 starostnih, 7 vojaških, 293 družinskih, 259 invalidskih in 18 upokojenec s priznavalnino. Prejemali so 20.016,760 din pokojnine ali posameznik povprečno 19.377 dinarjev na mesec. V prvem pokojninskem razredu jih je bilo 14, največ — 443 pa v šestem

razredu, v katerem je bilo povprečje 20.876 dinarjev. Številke dovolj nazorno povedo, zakaj je toliko upokojenec iskalo honorarno delo.

Se več pove naslednja razpredelnica. Če razporedimo anketirane po prejemkih, dobimo:

do 10.000 din mesečno — 9,49 odst.,	od 10.000 do 25.000 — 76 odst.,
od 25.000 do 40.000 — 13,06 odst.,	in nad 40.000 — 1,45 odst.

Od 1.033 anketiranih je bilo 586 bolnih, 291 rahlega zdravja in 156 zdravih. V anketi je še veliko zanimivih

podatkov in ugotovitev, ki precej točno povedo, da je bilo doslej marsikateremu upokojenec honorarno delo resnična življenjska potreba. Kako bo v prihodnje, bo pokazala anketa za leto 1965, v kateri bosta zajeta že dva ugodnejša vpliva, in sicer nove prevedbe pokojnin in vpliv gospodarske reforme nasploh. Torej: tudi mi smo za to, da se dosledno pregledajo kadri v ustanovah in podjetjih, želimo pa, da bi bila reforma dosledno izpeljana povsod, predvsem pa tam, kjer se bo dalo več prihraniti kot pri honorarnih upokojenec ali odpuščanju delovne sile.

UPOKOJENEC

NAGRADNO ŽREBANJE

KOMUNALNA BANKA NOVO MESTO prireja za svoje varčevalce nagradno žrebanje. Podeljenih bo 30 nagrad v skupni vrednosti pol milijona dinarjev.

1. 15 denarnih nagrad po 10.000 din prejmejo izžrebani varčevalci, ki bodo imeli 29. novembra 1965 naloženih na hranilni knjižici pri KOMUNALNI BANKI V NOVEM MESTU ali pri njenih poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI ali TREBNJEM najmanj 50.000 din.

2. 15 praktičnih nagrad v skupni vrednosti 350.000 din (1 radijski sprejemnik, 2 transistorska sprejemnika, 1 žensko kolo, 1 moško kolo, 2 električna brivska aparata, 2 električna kuhalnika na 2 plošči, 2 sedemlitrski ekonom lonca, 2 fotoaparata in 2 električna mlinčka za kavo) pa bo podeljenih varčevalcem, ki bodo imeli 29. novembra 1965 naloženih na hranilni knjižici pri KOMUNALNI BANKI V NOVEM MESTU ali pri njenih poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI in TREBNJEM najmanj 100.000 din, vezanih na odpovedno dobo od 13 mesecev dalje. Varčevalci, ki bodo sodelovali pri žrebanju v 2. skupini, so lahko izžrebani tudi v 1. skupini.

Vlagajte prihranke pri Komunalni banki v Novem mestu in pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Vloge na vpogled (avista) obrestujemo po 5 odst., vezane vloge na 3 do 24 mesecev po 6 odst. in vezane vloge na 24 mesecev in več po 7 odst. na leto. Vsi vlagatelji, ki imajo naloženih na svoji hranilni knjižici vsaj 50.000 din, so od 1. oktobra 1965 nezgodno zavarovani za 100.000 din pri Medobčinski zavarovalnici.

NAGRADNO ŽREBANJE BO 4. DECEMBRA 1965, IMENA IZZREBANECV PA BODO OBJAVLJENA V DOLENJSKEM LISTU.

KOMUNALNA BANKA NOVO MESTO

PISMA UREDNIŠTVU

To ni bil naveden pretep

Tovariš urednik!
Zgodilo se je v ponedeljek, 1. novembra. V gostišču Križan v Gradcu je sedela družba sedmih fantov, med katerimi je bil tudi Cigan Milan. Nepremišljena beseda, ki je prišla iz njegovih ust, je močno razžalila lastnico lokala, tako da je izgubila razsodnost in začela udarjati po Ciganu.

Ko je videla, da se napa-dalec ne brani, ga je prijela za ramena in ga vrgla skozi vrata, zunaj pa ga pođrla na tla in še tam začela biti po njem.

Gostje so se nad njenim početjem zgražali! Ali odgovorni v gostišču lahko tako ravna? Menimo, da je ravnane gostilničarke vse obsodbe vredno in da taki dogodki nikakor ne prispevajo k razvoju gostinstva v Beli krajini.

IVAN KAMBIČ
Vranoviči 24

ALKOHOLIZEM — DRUŽBENO ZLO

Boj proti alkoholizmu v družbi ne more in ne sme potekati samo z lepaki in kampanjsko dejavnostjo v tednu boja proti alkoholizmu — Vsa družba naj z ustvarjanjem učinkovitega odklonilnega javnega mnenja do zlorabljanja alkohola zdravi to zlo

Občinski koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu pri Občinskem odboru SZD. Novo mesto je 8. novembra sklical v Novem mestu področno posvetovanje o boju proti alkoholizmu. Udeležili so se ga predstavniki občin Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica in Trebnje. Uvodne misli je na posvetu podal predstavnik koordinacijskega odbora SRS za boj proti alkoholizmu tov. Bavcon. Iz razprave lahko izluščimo naslednje ugotovitve:

Alkoholizem je družbeno zlo, zato se mora z njim spopadati vsa družba. Koordinacijski odbori za boj proti alkoholizmu naj bi bili pobudnik dejavnosti, ki ima za končni smoter srečnejše življenje naših delovnih ljudi. Ti odbori naj usklajujejo protialkoholno dejavnost v občinah in med občinami, ta pa naj poteka v vseh družbenih organizacijah.

Zdravstvo opravlja z zdravljenjem alkoholikov samo majhen del pomembnega naloge, ki ne bo uspešna brez sodelovanja vse družbe. Družbene organizacije (ZK, SZDL, sindikat, ZMS, športne organizacije itd.) morajo ustvarjati v družbi odklonilen odnos do zlorabe alkohola. Ta odnos mora biti več kot sa-

mo moralizatorski. Vse premalo je samo na tih reči, če vidimo pijanca: »Fuj, poglej ga, kakšen je!« Hkrati se je treba v boju proti alkoholizmu v dejavnem protialkoholnem odnosu tudi varovati zanesenjaštva in pretiravanja.

Dejaven odklonilen odnos do zlorabe alkohola in do pijanstva se mora začeti v neposrednem okolju, kjer alkoholik živi. To so kolektiv, v katerem alkoholik dela, soseda, v kateri živi, in gostišče, v katerem se opija itd. Ta odnos okolja mora biti čeprav je odklonilen hkrati tudi human. Upoštevati je namreč treba, da je alkoholik bolnik. Odklonilen, pa vendar human vpliv okolja bo toliko bolj učinkovit, kolikor prej se bo začel. Uporaba sile in kazenskih sankcij pridejo v poštev šele po razumnem premisleku in ko ni več druge pomoči. Če bo alkoholik vsak dan n. pr. 50 ljudi ob srečanjih opozarjalo na njegovo slabost in ga spodbujalo, naj se odreče pijači, bo uspeh vsekakor večji, kot pa če vsi zgolj licemerno ugovarjamo, da je pijanec, se nad njim samo notranje zgražemo in se odvrčamo od njega ali pa če licemerno, ne da bi posredovali, prisluškujemo spopadom in razgraja-

njem v njegovi družini in stanovanju, kadar je opit!

To je samo ena stran boja proti alkoholizmu, ki se mora uresničevati kot pritisk javnosti in okolja. Druga stran boja proti alkoholizmu se mora odvijati na širšem področju: v pritisku za boljše oskrbo tržišča s sadjem, s proučevanjem in poučevanjem kaj vse se da narediti iz sadja razen vina in žganih pijač, s proizvodnjo sadnih sokov in cenenostjo teh, s politiko prometnega davka na vino in žgane pijače itd. Pri tem ne smemo biti zaletavi in moramo upoštevati, da so velike zaloge neprodanega vina resen narodno gospodarski problem. Upoštevati moramo, da je boj proti alkoholizmu dolgoročna dejavnost, ker je posredi tudi izpreminjanje mentalitete ljudi. Šolske matice so učinkovito vzgojno sredstvo, s katerim vplivamo na mladino in jo odvrčamo od uživanja alkohola. Družbena pomoč šolam pri organiziranju šolskih mlečnih kuhinj je zategadelj zelo učinkovita investicija v boj proti alkoholizmu. Veliko vlogo pa lahko odigrajo med mladino tudi športne in druge organizacije, ki mladino zaposlujejo v prostem času in jo odvrčajo od obiskovanja gostišč.

KADROVSKA ANALIZA BO KMALU GOTOVA

Ko bodo podatki, se bo začelo...

Podrobna kadrovska analiza, ki jo pripravljajo za občine Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje novomeški Zavod za izobraževanje in produktivnost dela, bo končana v dogovorjenem roku. Kadrovska analiza za občino Novo mesto bo gotova najprej, ker je gradivo že zbrano in napisan tudi besedni del, potrebne pa so še samo redakcija gradiva, strokovna, jezikovna in stilistična obdelava ter oblikovanje skupnih stališč. Analiza bo

popolnoma izgotovljena v začetku decembra.

V kadrovski analizi za področje Bele krajine je gradivo strokovno obdelano, potrebna pa je še statistična obdelava podatkov in besedni del. Tudi ti dve kadrovski analizi bosta prav tako tista za občino Trebnje narejeni v dogovorjenem roku.

Vse štiri posamične kadrovske analize za občine in skupna področna analiza so zajele vse panoge gospodarstva razen družbenih služb,

uslužnostne obrti, gostinstva ter kmetijstva in gozdarstva, ki v tej analizi niso zajete. Brez dvoma bo treba s kadrovske analitičnim delom nadaljevati tudi v teh panogah, saj bo šele nato na voljo celotna podoba kadrovskega stanja, s čimer bo mogoče pravilno usmerjati strokovno šolstvo. Da začeto delo ne bi ostalo brez haška, pa bo potrebno tudi v bodoče opravljati občasne kadrovske popise, ki bodo spremljali kadrovske razvoj. Mj.

„Doma bo ostal najbolj priden“

Cvelbarjevimi iz Sentjanža je letos korenje dobro obrodilo. Gospodinja Angeli sta ga pomagali ruvati hčerka Marta in sin Martin. Vreme je bilo kot naročeno za tako delo in na sončni rebri je bilo v tistih dneh toplo kot septembra. Vsi so bili zadovoljni, da jim je prihranjeno

umazano delo in pranje korenja, kar se je prejšnja leta rado dogajalo.

Na sosednji njivi je še zorela ajda. »Bo kaj pridelka?« me je zanimalo.

»Skoraj nič,« je dejala Cvelbarjeva mati, »saj to ni ajda, ampak le ajdova slama.

»Pa je vsako leto tako slabo?«

»Tukaj že. Prenizko smo, pa jo megla uniči. V višjih legah se ajda mnogo bolje obnese.«

»Potem pa letos ne boste pekli ajdove potice?«

»Iz domače moke že ne. Otroci jo imajo seveda zelo radi, a ker je tak priboljšek drag, pride le malokdaj na vrsto. Prejšnja leta smo dobili ajdo iz hribovskih vasi. Zamenjali smo jo za koruzo. Doma smo jo letos po 1945. letu šele drugič sejali. Pa smo se spet prepričali, da se nam to ne posreči.«

»Imate kaj vinograda?«

»Tudi nekaj.«

»In kako je obrodila trta?«

»Bolj slabo leto smo imeli. Grozdje je kislilo in mošt prav tako.«

»Imate samo dvoje otrok?«

»Tri, Martin in Tončka sta šolarja, Marta pa je že zapustila šolske klopi.«

»Kakšne načrte pa ima zdaj?«

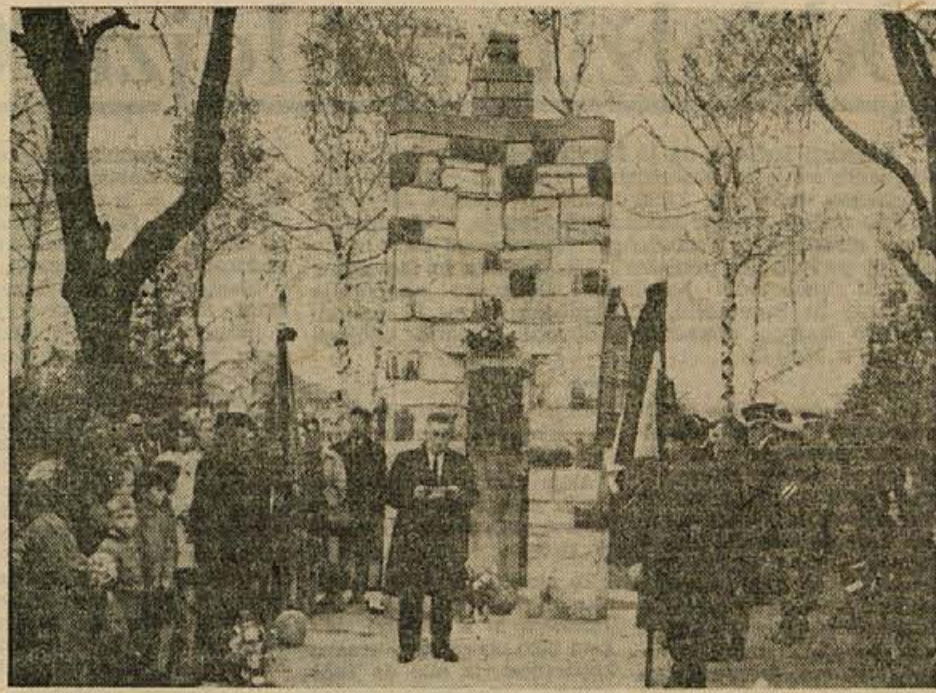
»Veseli jo šivanje in rada bi se zaposlila v kaki konfekcijski delavnici. V obratu LISCE v Krmelju bi ji bilo najbolj všeč.«

»Kdo bo pa ostal doma?«

»Eden izmed mlajših dveh, tisti, ki bo najbolj priden,« je odvrnila Angela Cvelbarjeva, sin Martin pa se je le nasmehnil in ni rekel nobene. J. T.

Petnajstletna Marta Cvelbarjeva iz Sentjanža pridno pomaga ruvati korenje svoji materi. To je težko delo, a ga obede opravljata z zadovoljstvom. Pridelček je namreč letos zelo lep. (Foto: J. Teppy)

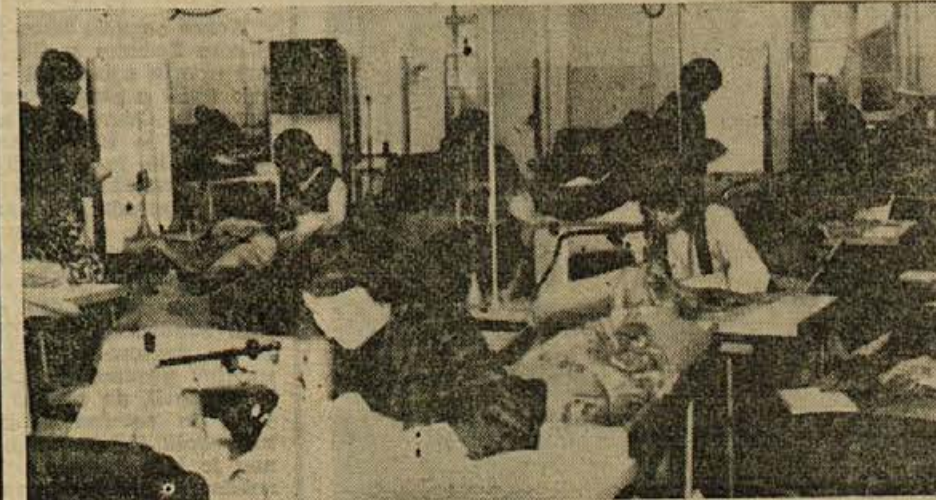
Na dan mrtvih je bila ob 9. uri komemoracija na grobišču padlih borcev v Kočevju. Na njej je govoril predsednik občinskega odbora Zveze borcev Anton Štincec, igrala je rudniška godba in pel pevski zbor iz Kočevja, medtem ko je oddelek vojakov izstrelil častno salvo. Uro prej je bila komemoracija pri spomeniku na Rudniku. (Foto: J. Primc)

Predsednik občinske skupščine Brežice Milan Šepetavc je pravkar prerezal trak in s tem izročil prometu novo cesto Pišce—Bizeljško. (S proslave v Piščah 30. oktobra 1965. — Foto: Jožica Teppy)

Godba sindikalne podružnice radeške PAPIRNICE se je na izletu po Dolenjski ustavila tudi v Sentjerneju in nam zaigrala nekaj narodnih pesmi v parku pri spomeniku (Foto: P. Miklič)

Pogled na novo proizvodno dvorano v tovarni Jutranjki na Radni nad Sevnico. Jutri dopoldne bodo novi obrat perspektivnega podjetja svečano odprli. (Foto: M. Moškon)

Oddolžitev Alojzu Ganglu

Poročali smo že, da je Metlika 24. oktobra odkrila spomenik svojemu zaslužnemu rojaku in velikemu slovenskemu umetniku, kiparju Alojzu Ganglu. Zivljenje in delo našega prvega modernega kiparja, ki je izpričal svetu umetnostno nadarjenost slovenskega naroda, je ob tej priložnosti predstavil Metličanom in številnim gostom znanstveni sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti, dr. Emilijan Cevc, ki je na prošnjo našega uredništva dovolil ponatis svojega govora v Metliki.

Ko je Janez Trdina gledal Belo krajino z gorjanskih višin kot radoveden popotnik, se mu je zazdelo s svojimi grički med obrobjem hribov podobna veliki skledi žganca. Toda če nam oči podpre še pogled srca, bi jo raje primerjali odprtih dlanem v naročju slovenske domovine, dobrotno odprtih dlanem, ki nam ponujajo svoje plemenito bogastvo, čeprav so jih v zgodovini izmivale večkrat solze revščine in trpljenja kot pa veselja. In vendar — koliko velikih ljudi nam je podarila ta sončna deželica med Gorjanci in Kolpo, ljudi, prežarjenih s posebno ljubeznijo do svojega naroda, ljudi, ki so imeli posebno poslanstvo v znanosti in

muzeja v Metliki, medtem ko njegova monumentalna dela krasijo mesto Ljubljano.

Alojz Gangl pomeni prvo svetlo zvezdo na nebu naše kiparske umetnosti ob koncu 19. stoletja.

To stoletje, ki je s Prešernom, Levstikom, Stritarjem, Jurčičem in z drugimi velikani tako obogatilo slovensko književnost, je bilo do naše likovne umetnosti mnogo bolj skopno. Posebno v kiparstvu se nismo mogli povzpeli čez raven sicer obrtniško zelo solidnih, oblikovno in slogovno pa že zastarelih tradicij podobarskih delavnic, ki so živele predvsem od cerkvenih naročil. Moramo pa priznati, da so bile prav te mestne in podeželske delavnice zibelka naše moderne umetnosti. Iz take podobarske delavnice očeta Stefana sta izšla velika slikarja Janez in Jurij Šubic, v taki delavnici je dobil prve umetnostne nauke Ivan Grohar, v taki delavnici se je začeljanja kiparska pot Ivana Zajca — in v ozračju metliške podobarske delavnice mojstra Jerneja Jereba je oblikoval prve plastike tudi Alojz Gangl.

Alojz Gangl se je rodil kot osmi otrok obrtniku Ladislavu Ganglu 8. junija 1859 v Metliki. Kdo ve, ali se je že bosopetnemu dečku, ki je obiskoval ljudsko šolo v Metliki, porodila želja, da bi postal podobar? Toda okoli leta 1874 se je preselil iz Kranja v Metliko podobar Jernej Jereb in tedaj že sedemnajstletni Gangl je stopil pri njem v uk. Prav gotovo takrat se ni sanjal o umetniškem poklicu, saj ta pojem v tedanjem slovenskem kulturnem ozračju ni imel prevelike cene. Vse kiperske naloge, ki so se omejevale v glavnem na cerkve in nagrobnike in kvečjemu še na krašenje stilnega pohištva za meščanske salone, je zlahka obvladovalo podobarsko rezbarstvo, ki ni terjalo posebnih in dragih šol. Tako se je mladi Gangl pri mojstru Jerebu seznanjal s prvimi skrivnostmi modeliranja in porabe dlata, naučil se je zlatiti in barvati lesene kipe, poskušal pa se je tudi že s klesanjem kamna. Mojstru je pomagal pri rezljanju in popravljanju oltarjev za slovenske in hrvaške cerkve, samostojno pa je iz-

klesal tudi kamnit nagrobnik župnika Antona Reša pri Treh farah, ki je njegovo najstarejše delo. Nato je pomagal Gangl 2 leti kot pomočnik podobarju Karlu Pogledu v Sentrupertu na Dolenjskem, leta 1883 pa je odšel k mizarju Naglasu v Ljubljano, kjer je rezljal okraske za pohištvo.

Kdo bi v mladem možu, ki se je spretno ubadal z delom in klavirjem, mogel slutiti prihodnjega prvaka slovenskega kiparstva? Toda umetnostno zrno je vzkliko. Zazel si je poglobljene izobrazbe in novih poti. Odšel je v Gradec, kjer je čez dan delal pri podobarju Jakobu Gschlielu, zvečer pa je obiskoval šolo pri profesorjih Pekarsu in Leposchitzu, ki

PIŠE DR. EMILIJAN
CEVC

mu je razkrila prva akademska pravila kiparstva. V letih 1885—1887 ga srečamo že na dunajski umetnostni akademiji, kjer je končal tudi specialno šolo profesorja Zumbuscha. Vredno je omeniti, da je v istem oddelku drugoval še z nekim slovenskim tovarišem, s katerim se je srečal že v Jerebovi delavnici — z Alojzijem Progarjem.

Tako je Gangl dosegel prvi veliki cilj — postal je akademski kipar celo prvi svoje vrste, kajti Proparja akademski naslov le ni mogel odtrgati od podobarskih tradicij. Posebna stipendija je omogočila Ganglu obisk Italije, objubljenega dežele vseh, ki so se želeli posvetiti umetnostni službi.

S prvim velikim javnim delom za Ljubljano je Gangl že leta 1889 dokazal svoj kiparski talent: ustvaril je bronasti spomenik pesniku Valentinu Vodniku, prvi dokument slovenske monumentalne plastike, ki pa je zajet še popolnoma v duhu akademskega realizma, vendar poln harmonične plemenitosti. Z njim se je umetnik uveljavil v domovini in v ozračju, ki sicer ni bilo kaj prida naklonjeno umetnostnim nalogam, vendar mu je kmalu zaupalo še drugo naročilo — za kiperski okras novega slovenskega deželne gledališča v Ljubljani, današnje Opere. Na fasadi so zaživele razgibane kamniti kipi genija glasbe in drame ter Tragedije in Komedije. Tudi s temi plastikami Gangl ni razdiral ustaljene stilne smeri, pač pa je z domiselno oblikovno voljo sledil stilnim vzorom svojega časa. Loteval se je tudi portretnih naročil; tako je med drugimi napravil portret svojega mecenca dr. Frana Šukljeta. Po naročilu škofa Strossma-

yerja je izklesal relief Vstajenja za djakovsko katedralo in tudi cerkev v Presbaumu pri Dunaju je obogatilo njegovo dleto.

Ali smo se Slovenci zavedali, kaj nam je pomenil Alojz Gangl? Da, časopisje ga je res imenovalo prvaka v kiparstvu, toda ob tej rodoljubni formuli ni znalo pristaviti, da je Gangl naš prvi moderni kipar, ki je že pred domovino in tujino izpričal umetnostno nadarjenost svojega naroda. Prvi slovenski kipar je ustvaril spomenik prvega slovenskega pesnika Vodnika s takim mojstrstvom, da ga po pravici še danes občudujemo, Ganglove plastike na gledališču pa pomenijo prve slikovito razgibane in obenem klasično pretehtane skulpture na naših tleh, čeprav kipar ni bil stitno napreden v smislu naše Moderne.

Toda ob prvem zmagoslavju je na kiparjeva vrata že potrkala usoda. Leta 1892 je doživel živčni zlom, da je moral iskati zdravja v bolnišnici in je šele dve leti kasneje lahko sprejel službo strokovnega učitelja na ljubljanski obrtni šoli. In spet je neutrudno delal. Dokončal je relief pesnika Cimperma na in markantno poprsje Josipa Stritarja, Prešernovemu spominu pa se je oddolžil s portretom, ki ga hrani danes Narodni muzej. Pri tem se mu je posrečilo izraziti vso rahlost pesnikove lirčne narave, kar obenem dokazuje melodiozno in mehko naravo kiparja samega. Lirični Belokranjec je znal prislunhati izmučenemu geniju velikega Gorenjca in združiti v njegovem portretu tisto, kar približuje Prešernovo pesem vsem Slovincem. Vse do danes Prešeren ni dočakal lepše upodobitve.

Za nagrobnik Marije Murnikove v Radovljici je izklesal Gangl apoteozo slovenske žene, leta 1902 pa je z majhnim trudom dokončal bro-

A. Gangl: David

Alojz Gangl: Umetnikova žena Marija

nasti spomenik zgodovinarja Valvasorja pred ljubljanskim muzejem in z njim dosegel vrh svoje kiparske monumentalnosti.

Leta 1900 je doživela Ljubljana in z njo vsa Slovenija prvo Slovensko umetnostno razstavo, ki je pomenila prvi narodni triumf. Tisti, ki se je poleg Jakopiča za njeno uredništvo najbolj trudil, je bil prav Alojz Gangl — toda sam na razstavi ni so deloval.

Zivčna bolezen mu je postala usodna sodruga pa tudi razna nerazumevanja in nasprotovanja so umetniku zavirala ustvarjalno moč. Krila so se mu zlomila, ko so ga dvignila že visoko pod umetnostno nebo. Zatekal se je v ozek krog prijateljev in v naravo, leta 1905 pa je zaprosil za upokojitev. Zagreb, njen se je leta 1910 preselil v Split, kjer je spoznal mladega Meštrovića in se oženil s Cehinjo M. Pokornjo. Po krajšem bivanju v Metliki in na Dunaju je umetnik leta 1917 odšel v Prago, kjer je živel v pomanjkanju in boleznih do smrti. Toda kljub ponovnim razočaranjem v domovini — na primer ko je leta 1918 pro. padel z načrtom za nagrobnik Janeza Ev. Kreka — je bil vendar s srcem vedno z njo povezan. V skromni kiparski delavnici na Smichovu je nenehno rojeval nove umetnine, realistično zajete portrete in izredno slikovite male plastike — plesalko, pastirka, otroške glave in tako dalje. Ob njih čutimo, kako oživlja glina pod stvariteljskimi prsti, kako trepetava sproščeni igri razgibane kompozicije in slikovite po-

vršine kipa, kako se vzpne v kretinah plesočega dekleta ali se zgosti v lik židovskega starca. In končno je pred smrtjo kot darilo Béli krajini nastala še ekspressivno pretresljiva postava romarja, ki stoji zdaj v bronu odlična na metliškem pokopališču. To je bila zadnja izpoved ostarelega umetnika, ki je postal tujec v domovini in romar v tujini, v kateri mu je 2. oktobra 1935 prenehalo biti srce. Bolezen in nerazumevanje domačije pa še težave, ki so mu jih delale avstrijske oblasti, so preprečile, da bi Alojz Gangl skladno in do popolnosti razvil umetniški talent in preveč je bil ujet še v oblikovne postavbe preteklosti, da bi lahko ustvaril kipersko šolo. Vendar pomeni njegovo delo mejnik v zgodovini slovenskega kiparstva.

V malomeščanskem ozračju pred prvo svetovno vojno je Ganglu omahnil duh, klonil je pod življenjsko težo. Toda umetnine, ki jih je zapustil, so dokaz njegove ustvarjalne moči. Postale so nepogrešljivi spomeniki naše umetnostne polpreteklosti.

In kar je ta preteklost opustila, naj popravi sedanjost, ki mora postaviti Ganglovo kiparstvo na tisto lepo in odlično mesto umetnostnega razvoja, ki mu po pravici pripada. Ko mu danes odkrivamo spomenik, ki naj nam ohrani umetnikov portretni lik, se s tem oddolžujemo spominu pomembnega metliškega rojaka, ki mu želimo pri tem izreči tudi preprosto besedo zahvale, na katero je trpka preteklost le prevečkrat pozabila.

Portret umetnika Gangla

umetnosti. Med te spada tudi mož, ki mu zdaj odkrivamo spomenik — kipar Alojz Gangl.

Na metliškem pokopališču stoji kip romarja, ki ga je Alojz Gangl sam namenil rojstnemu mestu v spomin in mu vtisnil celo nekaj črt svojega obraza. Nekakšen simbol je vseh tistih, ki so v skrbi za vsakdanji kruh morali zapustiti belokranjske steljnice in vinske gorice in oditi v tujino — tako kot pripoveduje trpka Zupančičeva Duma. Obenem pa je to tudi spomenik umetnika Gangla samega, ki mu je postala slovenska zemlja prebridka, pa se je končno zatekel s trudnim srcem na Češko, odkoder se je samo njegov pepel vrnil v naročje belokranjske domačije. Toda ne! Tudi njegovo delo se je vrnilo v domovino, kjer bogati danes zbirko Belokranjskega

Alojz Gangl: Tragedija (plastika na poslopju ljubljanske Opere)

Letošnje arheološke zanimivosti iz Posavja

Konec avgusta letos je posestnik Slavko Rožman iz Gornje Pohance pri oranju njive nad svojo domačijo zadel s plugom na večje kose kamena. Čeravno to letos ni bilo prvič, je tokrat vendar postal pozoren in je o svoji najdbi obvestil Posavski muzej v Brežicah. Pri tem seveda niti slutiti ni, kakšno uslugo je s svojim sporočilom napravil arheološki raziskovalni dejavnosti v Posavju.

Kustos muzeja, ki se je takoj lotil sondiranja »sumljive« površine na Rožmanovi njivi, je iz fragmentov posameznih kamnov kmalu ugotovil, da najdba predstavlja večji in izredno zanimiv rimski nagrobnik. Z izkopanimi kosi kamnov je bilo mogoče rekonstruirati nekdanjo podobo nagrobnika.

Vrh nagrobnika predstavlja polje, na katerem je v zatrepju v reliefu upodobljeno rimsko božan-

stvo, levo in desno od zatrepa sta izredno virtuozno modelirana dva ženska akta. Pod tem dekorativnim poljem so zelo plastično oblikovani trije doprsni reliefi pokojnikov, katerim je spomenik postavljen. Njihovi obrazi so bili oblikovani realistično, prav tako tudi obleka, na kateri so celo upodobljene za rimsko obleko toliko značilne fibule.

Pod tem reliefnim poljem pa je ohranjen napis, ki pove, kdo in komu je postavil nagrobnik. Iz delno poškodovanega napisa z več velikostmi črk je bilo strokovnjakom — epigrafikom mogoče dognati, da je nagrobnik postavil Surnus, sin Sironija, sebi in svoji petdesetletni ženi Longiniji, 26-letni hčerki Sabini in nečaku Potentiniju.

Zgodovinarjevi radovednosti, kdaj je mogel biti nagrobnik postav-

ljen in kdaj je na ozemlju današnje vasi Gornja Pohanca živel na nagrobniku omenjena družina, napis ne da zelenih podatkov. Posreden odgovor na zastavljeno vprašanje pa nam da lahko epigrafika — veda o napisih. Črke napisa na grobniku so namreč oblikovane zelo lepo, s pravilnimi medsebojnimi razmaki in imajo še vse značilnosti klasične rimske kapitale I. stoletja našega štetja. To nam vsekakor daje dokaz zanesljivo oporo za datiranje najdenega nagrobnika pod konec I. stoletja ali kvečjemu na začetek II. stoletja našega štetja.

Drugi dokaz, da gre pri nagrobniku za prebivalce iz zgodnjega obdobja rimske vladavine pri nas, pa je ime tistega, ki spomenik postavlja kakor tudi ime njegovega očeta. V obeh primerih gre za imeni predrimskega, staroselskega prebivalstva, ki je naseljevalo na-

Ljubezen in geometrija

Drevi nam bo Mestno gledališče ljubljansko kot drag in občasen gost predstavilo svojo drugo premiero v tej sezoni, Frischovega Don Juana ali ljubezen do geometrije. Gledališko doživetje, ki ga pričakujemo, je to pot še posebno privlačno: z odra nam bo spregovoril eden najpomembnejših sodobnih dramatikov in romanopiscev in nam v svojih razmišljanjih razkril novega, še neznanega Don Juana, ki se jih je v svetovni literaturi nanizalo že za dober paternošter.

Legenda o Don Juanu je doma iz Španije in baje o razpitem vitezu in prešutniku Don Juanu Tenortu, ki je ubil komendnika de Ulloa, potem ko mu je zapeljal deško hčer. Ker je kot plemič in potomec ugledne družine ušel posvetni kazni, so ga franciskani zvalili v cerkev, h grobu pokojnega komendnika. Med Juanovim sramotjenjem pa je kamniti kip nenadoma oživel in strmoglavil razuzdanca v peklenski ogenj.

Privlačna snov, ki jo je v svoji domovini imenitno obdelal Tirso de Molina, je kmalu vzbudila zanimanje širom vse literarne Evrope. Toda na svojih popotovanjih skozi dežele in dobe se je lik Don Juana postopoma spreminjal. Če je bil španjski Don Juan obremenjen le z grehom prešuštva, mu je Molière iz sosedne Francije naprtil še kopicu drugih pregreh in z bogokletnim jezikom svojega junaka temeljito udaril po hinavščini in svetohlinstvu za vlade sončnega kralja Ludovika XIV. Mozartova očarljiva opera Don Giovanni nam razkrije Juana, kakršnega si je predstavljalo 18. stoletje. Viharna romantična je botrovala novemu Juanu, ki trpi zaradi prekletstva svoje strasti: takšen je Puškinov junak v Kamnitem gostu.

Kaj pa atomsko stoletje? Tudi to se ni ognilo dediščini tega razgibanega in priljubljenega motiva. Po njem so segli največji dramatik našega časa.

Don Juan zbadljivega Shawa nič več ne išče žensk, marveč se jim izogiba, da bi si ohranil svojo osebno svobodo; modernega francoskega Juana, prostodušnega, nemoralnega Ornija, je oče Anouilh kaznoval s kapjo, da bi se izognil danes neverjetnemu nastopu kamnitega gosta. Kako pa je z Don Juanom, ki se nam bo predstavil drevi? Tudi za njim se kot kantoni vrstijo zlomljena srca občudujočih žensk, pred katerimi se Juan umika v samostan svoje ljubljene geometrije. In kakšna kazen ga čaka? Naj ostane skrivnost do današnjega večera!

- ABV -

2 odst. premalo za izobraževanje

Po sklepu samoupravnih organov so namenili letos v

Industriji obutve v Novem mestu za izobraževanje kadrov 2 odst. od bruto osebnih dohodkov. Tovarna štampilca 3 delavce v srednji tehnični čevljarški šoli v Kranju, 1 na večerni Ekonomski srednji šoli v Novem mestu, poleg tega pa prirejajo razne izobraževalne tečaje tudi v tovarni. Dva odstotka od bruto osebnih dohodkov, namenjena izobraževanju, bo sta letos znesla samo 3.400.000 dinarjev, izobraževanje treh ljudi na Srednji tehnični čevljarški šoli v Kranju pa bo veljalo 4 milijone. Ker so z izobraževalno dejavnostjo porabili torej več, kot pa je na voljo sredstev, bodo samoupravni organi naknadno odobrili še 0,5 odst. od bruto osebnih dohodkov v ta namen.

Ta primer zgovorno dokazuje, da 2 odst. od bruto osebnih dohodkov nikakor ne moreta zadoščati za izobraževanje, če se ga kolektiv le resno loti.

Slovenski oktet v Kočevju

5. novembra je gostoval v Šeškovelem domu v Kočevju slovenski oktet. Dvorana je bila popolnoma zasedena, poslušalci pa so najbolj ploskali »Ribniški«. Poslušalci so bili s petjem tako zadovoljni, da pevec niti po končanem programu niso pustili z odra, dokler niso za »ta pravi konec zapeli še pesem »Zabek«.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

ZAHVALA DRUŠTVA BIBLIOTEKARJEV SLOVENIJE

OBCINSKI SKUPSCINI NOVO MESTO

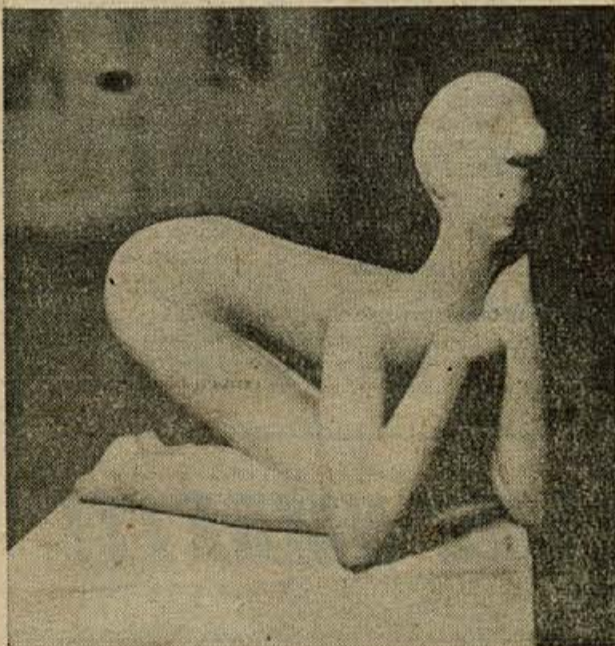
V dneih od 8. do 9. oktobra 1965 je bilo v Novem mestu posvetovanje in občni zbor Društva bibliotekarjev Slovenije.

Ko v tem času sumiramo rezultate zborovanja, ne moremo mimo tega, da se ne zahvalimo za vso vašo pozornost in za materialno pomoč, ki ste jo prijazno naklonili našemu zborovanju.

Zbranim knjižničarjem iz vse Slovenije ste s tem ponovno manifestirali svoje popolno razumevanje za problematiko knjižničarske službe, kar je gotovo tudi najboljši pogoj za nadaljnji razvoj te dejavnosti pri nas.

Sprejmite torej našo najtoplejšo zahvalo in tovariške pozdrave.

Predsednik: Janez Logar, i. r.

Julij Papič: Akt

še kraje pred osvojitvijo Rimljanov. Stara imena pa je to prebivalstvo kljub procesu romanizacije uporabljalo pogosto še v stoletju po rimski osvojitvi naših krajev, kar prav tako dokazuje, da je mogoče najdeni nagrobnik datirati na prehod iz I. v II. stoletje našega štetja.

Opisana rimska najdba v Gornji Pohanci ni prva niti edina. V »Hudičevem grabnu« je v gozdu za vasjo bila ohranjena reliefna upodobitev orientalskega boga Mitre. Kult njegovega čaščenja so v naše kraje prinesli rimski legionarji iz Male Azije, ki so se kot odsluženi vojaki naseljevali tudi pri nas.

Iz pripovedi starejših ljudi v vasi pa je bilo mogoče izvedeti, da so že med prvo svetovno vojno »italijanski ujetniki« odkopali v vasi rimski nagrobnik z lepo reliefno upodobitvijo. Vse to nam zgovorno dokazuje, da je bilo ozemlje te vasi v dobi Rimljanov naseljeno skozi več stoletij, zato bi naravno arheološko raziskovanje na področju, kjer je bil najden opisani

nagrobnik, gotovo lahko izpopolnilo zgodovinsko podobo Posavja v antiki.

Pri razširjanju gramoznice v Dobovi so v humusni plasti v globini 60–90 cm našli na žgane prazgodovinske grobove. Ker so za odkritje uporabljali buldožer, je bilo nujno, da so del grobnega inventarja pri tem uničili. Muzejskemu kustosu, ki je bil navzoč ob odkrivanju, je vendar uspelo evidentirati in rešiti večji del grobov in del njihovega inventarja. Grobovi na omenjenem kompleksu zemljišča so nadaljevanje obsežnega dobovskega prazgodovinskega žganega grobišča iz obdobja okrog 1000 let pred našim štetjem, na katerem je dostajalo otkopanih 418 grobnih celot. V letos odkritih grobovih so bili najdeni podobni pridevki kot smo jih dobili pri izkopavanjih v preteklih desetih letih: bronaste zaplestice, igle, sponke, obročki, glinaste posode z ostanke kosti in pepela pokojnikov.

Zanimivost letos odkritega grobišča pa je v tem, ker so ob robu prazgodovinskih grobov bili odkri-

ti tudi rimski grobovi, kakšnih deset po številu. Ob rimskih žarah z upepeljenimi ostanke pokojnikov je bilo najdenih več zanimivih grobnih pridevkov. Za datacijo so vsekakor najpomembnejše inačice noriško-panonskih fibul, s pomočjo katerih datiramo antične grobove v Dobovi nekako na prehod med I. in II. stoletjem našega štetja.

Dobrih tisoč let je torej ločilo prazgodovinske in rimske prebivalce Dobove v življenju, za grobišče pa so si oboji izbrali isti prostor. Ko pa so stoletja za rimskimi prebivalci Dobove Slovenci kolonizirali in znova kultivirali to ozemlje za poljedelstvo, so opazili sledove prazgodovinskih in antičnih grobov. Svojim njivam na tem področju so dali ime »gomilce«, kar v jeziku Starih Slovanov pomeni grobovi.

V zadnjih desetih letih pa so arheološka raziskavanja Posavskega muzeja na celotni površini njiv »gomilce« odkrila eno najpomembnejših arheoloških lokalitet.

S. ŠKALER

Prirreditelji neke svečanosti v Krškem so bili v veliki zadregi, ker niso imeli s čim okrasiti dvorane. Glas o tem je šel od ust do ust, od vrat do vrat in naposled potrkal tudi na tista vrata, za katerimi so živeli ljudje, ki so tedaj edini mogli pregnati strah pred praznimi stenami. Iznemada je bilo okrasja dovolj, če ne preveč. To so bile slike, umetniško sicer manj dognane in okorne, za oko pa kar čedne. Obesili so jih in imeli svečanost.

Takrat je še malokdo vedel, da je prenekatero sliko, ki se je tako lepo ujemala z ozadjem v tej dvorani, naredil direktor pedagoško prosvetnega zavoda za spodnjeposavske občine

Oton Mikulič, znan tudi kot navdušen lovec in čebelar.

Od tiste slučajne razstave Mikuličevih slik je preteklo nekaj let. Mikulič je medtem postal predsednik kluba likovnih amaterjev v Krškem in je kljub temu, da mu poteka že 36. službeno leto v prosveti, eden najbolj delavnih slikarjev. Klub šteje 15 članov raznih starosti, od dijakov do pensionistov. Vsak torek rišejo in slikajo pod strokovnim vodstvom akademske kiparke prof. Vladimire Stoviček v fotoklubu, včasih gredo v skupini slikat na podeželje.

»Zivljenje in čas tako hitro minevata, da človek komaj utegne pošteno zastaviti resno delo. Preobrazbe, ki porajajo napredek, so nagle. Svet se spreminja. Staro se umika novemu. In prav je tako. Slikar najde v tej preobrazbi toliko zanimivih in vrednih motivov, da mu je kar žal, ker vsega ne more zajeti na platno. Nas, ki

Nagnjenje k akvarelu

se samo priložnostno, bi rekel iz veselja ukvarjamo s slikarstvom, čas in vsakdanje delo tako priganjata, da ne utegnemo upodobiti niti bistva v procesu menjava novega s starim.«

Oton Mikulič govori počasi in zbrano. Pogled je zavrtal v svinčnik v desnici, in z nekaj črtami na kos poplisanega papirja narisal mostno konstrukcijo.

»Krški most,« je rekel in odložil svinčnik, »je danes še, jutri pa ga morda ne bo več. Kakšno pomembno delo bi naredil, kdor bi ga narisal takšnega, kot je, v vsej njegovi vlogi v preteklosti in sedanjosti.«

(— Koliko dela nas še čaka! —)

»Kdaj ste začeli slikati?« sem vprašal.

»Precej zgodaj. V mladih letih sem večkrat kaj narisal in naslikal. Zdi se mi, da sem imel vedno nagnjenje do slikanja.«

Morda bi bil Mikulič danes akademski slikar, samo slikar, če... Kasneje se je likovno izobraževal sam in nekaj časa poslušal predavanja na pedagoški akademiji kot izredni slušatelj.

»Najljubše motive mi nudi narava. Dolenjska je tako lepa, tako vsestransko bogata. Poglejte samo, koliko znamenitosti nam je ohranila zgodovina! To upodabljam v moje, čeprav ne edino, veliko veselje. Po vsaki sliki, ki jo naredim v prostem času, na dopust ali kjerkoli že, čutim veliko zadovoljstvo, veliko zadoščenje. Vem, da ne delam brezhibno, vem, da je še marsikaj neizdelanega, neizčiščenega, začetniškega. Zadovoljstvo čutim v sebi, ker se tako izpovedujem.«

»Pa način, v katerem...?«

»Vse delam v akvarelu. Se mi še najbolj posreči. Za akvarel me je navdušil prof. Niko Lapajne, ko sem še obiskoval učiteljske.«

»Ste že kdaj razmišljali o samostojni razstavi?«

»Če bom razstavljal, bom v kolektivu, mislim z ostalimi člani kluba.«

»Kaj vam je biti ljubše: lovec, čebelar ali slikar?«

»Nobenemu teh konjičkov se ne bi mogel odreči. Ko bom upokojen, mi bodo edino veselje.«

Ivan Zoran

Rokopisi od Levičnika do Zidarja

Studijska knjižnica Mirana Jarca hrani poleg obilice biblioteknih zanimivosti rokopise pomembnih slovenskih mož in žena, živelih v zadnjih dveh stoletjih. Za krajši čas jih je razstavila v času občnega zbora slovenskega knjižničarskega društva v Novem mestu.

Zbirka obsega več rokopisov kulturnih delavcev vrste generacij, med katerimi je (v izboru) najstarejši čbeličar in Prešernov sodobnik Jurij Levičnik in najmlajši sodobni slovenski pisatelj in pesnik Pavle Zidar. V tej vrsti je nad trideset bolj ali manj pomembnih imen. Bogate so zlasti rokopisne zapuščine mož, ki so neposredno vezani na Novo mesto:

Janeza Trdine, Dragotina Ketteja, Jožeta Cvelbarja, Milana Puglja, Mirana Jarca, Ilke Vašte, Antona Podbevška in drugih. Zelo obsežna je korespondenca nekaterih med temi pesniki in pisatelji, ki so živeli v drugih krajih domovine ali zunaj nje: Finžgar, Meško itn. Za posebno zanimivost in redkost imamo lahko ohranjeno pisno (v slovenščini) ameriškega pisatelja slovenskega

porekla Louisa Adamiča, ko iz daljne Kalifornije odgovarja na pismo dolenjskega pisatelja Ivana Zorca.

Nemogoče je v nekaj stavkih polmensko naštet vso razstavljeno zapuščino, še težje pa kaj več spregovoriti o njeni vsebinski strani. No, za rokopise smo zvedeli, hvalježi pa bi bili Studijski knjižnici, če bi podoben izbor še kdaj pripravila.

Kar triintrideset novih kadrov na VEKŠ

Letos se je proti vsem pričakovanjem vpisalo na VEKŠ iz Maribora z našega področja kar 33 novih izrednih slušateljev. Lani se jih je na novo vpisalo 26. Sekcija slušateljev VEKŠ, ki študirajo s pomočjo novomeškega Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, je v septembru že imela svoj občni zbor, na katerem so sprejeli program študija v prvem letniku. 15. septembra sta se začela seminar o knjigovodstvu in seminar iz politične ekonomije, 6. novembra pa je prva skupina 18 seminaristov že opravljala izpit iz knjigovodstva. Naslednji seminar za izredne slušatelje bo iz gospodarske tematike. Zavod prireja izrednim slušateljem seminarje, konzultacije ter izpite, ki jih lahko opravljajo v Novem mestu. Studij se s tem močno poceni, saj stanejo vse usluge (skupaj z vpisom posameznega kandidata, če opravi pri novomeškem zavodu vse 4 seminarje) v prvem letniku komaj 50.000 din. Samo stroški enega izpita v Mariboru bi ve-

ljali vsakega kandidata vsaj 7.000 din ali 28.000 din v prvem letniku, ko je treba opraviti 4 izpite.

Organizator študija so slušatelji s svojo sekcijo. Zavod za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu pa samo uresničuje program, ki ga sprejmejo. Ena seminarska ura, ki jo priredi zavod, velja povprečno 3.500 din, medtem ko so cene takšni uri drugod od 4.000 do 5.000 din.

Arsovski portretira Štovička

Akademski slikar Radoslav Arsovski iz Slovenskih Konjic, čigar razstavo 22 del (olj, grafik, pastelov, akvarelov) v prostorih krškega ELEKTRA so zaprli 25. oktobra, je začel portretirati akademskega kiparja Vladimira Stovička. Portret bo vzel v varstvo občinska skupščina, kasneje pa ga bodo razstavili v krški baročni cerkvi, ki jo nameravajo restavrirati in v njej urediti stalno galerijo.

OB LETOŠNJEM PRAZNIKU

12. novembra vsako leto slavi svoj občinski praznik SEVNICA in z njo vred vsi prebivalci sevniske občine. To je dan, ko se prebivalci te naše občine spominjajo junaške osvoboditve partizanov iz sevniskih zaporov v novembru 1941. — Že lani nam je predsednik občinske skupščine tov. Jože Knez s člankom »Z uspehi v gospodarstvu smo uresničili lanske napovedi« povedal, kako raste sevniska občina in utrjuje blagostanje svojih prebivalcev. Za jutrišnji praznik smo ga spet naprosili, da bi našim bralcem povedal, v čem je zajet enoletni napredek občanov sevniske komunice in kakšne naloge so zdaj pred njimi. Predsednik Knez nam je za to priložnost odgovoril:

Najprej se opravičujem, ker ne morem dati popolnega odgovora zaradi tega, ker trenutno ne razpolagam z ustreznimi popolnimi podatki o gibanju gospodarstva. Zato bodo izrečene misli, ki naj bi ocenile dosedanje stanje, samo nadaljevanje že povedanih misli, ki sem jih dal vašemu listu ob lanskoletnem praznovanju.

Takrat se mi je nudila priložnost, da sem se vsem našim kolektivom zahvalil za vsa prizadevanja — za ugodno gibanje proizvodno-financijskih uspehov, za smotno investicijsko politiko, za vse večjo skrb za delovnega človeka in za večje in realnejše nagrajevanje po delu in končno za vse večje razumevanje posameznih kolektivov za reševanje komunalnih problemov. Organom občinske skupščine so tudi v letošnjem letu nudile vse družbeno politične organizacije, društva in kolektivi potrebno pomoč in razumevanje pri realizaciji programov za razvoj šolstva ipd.

Napredek v gospodarstvu in nove naloge

Zdaj, ko lahko ponovno izrečem nekaj besed, lahko ugotovim, da so lanskoletni proizvodno-financijski rezultati tukajšnji industriji dali solidno materialno osnovo za precej optimistično napoved vseh ekonomskih pokazateljev za novo plansko leto 1965. Iz podatkov v I. polletju je razvidno, da se je njihova napoved planskih predvidevanj uresničila, posebno še, če izražam in dajem oceno za našo celotno industrijo. Realizacija predvidevanj tudi ni dosti slabša za obdobje devetih mesecev ter bi bila celo pri nekaterih podatkih nad predvidevanji, če se ne bi cene surovin, to je lesu in železu, katerega kot osnovni proizvodni material uporabljajo Mizarška produktivna zadruga Sevnica, Jugotanim Sevnica in Metalna Krmelj, dvignile za 30 do 40 odstotkov, cene njihovih finalnih izdelkov pa je možno povečati samo do 5 odstotkov. To je vplivalo, da se je ustvarjena akumulacija v prvem polletju v teh podjetjih sedaj občutno zmanjšala. Zato bo v teh kolektivih nujno, da v preostalem obdobju letošnjega leta še z boljšimi organizacijskimi prijemi in še z večjo produktivnostjo izpad nadoknadijo.

V ostalih gospodarskih organizacijah, predvsem pa v Konfekciji »Lisca«, Kopitarji in »Jutranjski« so rezultati nad predvidevanji. Tudi druge panoge — kot kmetijstvo, trgovina, gostinstvo, obrt in komunala so dosegle ugodne rezultate.

Kmetijska zadruga Sevnica izkazuje še dokaj ugodne finančne rezultate glede na letošnje slabe vremenske raz-

mere, ki so predvsem slabo vplivale na pridelek in kvaliteto hmelja. Največji izpad se kaže pri zadrugi kot tukajšnjih kmetih v sadjarstvu, saj tako slabe letine še nismo občutili v zadnjih nekaj letih.

»Tudi letos smo nadaljevali s smotno investicijsko politiko v občini, povečala se je skrb za delovnega človeka in za boljše nagrajevanje po delu« pravi predsednik občinske skupščine v Sevnici tovariš Jože Knez.

V trgovini je promet sicer porasel, toda ta gre predvsem na račun višjih cen in vključenega prometnega davka v ceno, manj pa na račun večjega količinskega prometa iz znanih vzrokov. Tu izražam tudi želje potrošnikov, da naj bi bila izbira potrošnega blaga še pestrejša in tudi cene posameznim artiklom — predvsem gospodinjstvom pripomočkom — enake cenam v drugih industrijskih oziroma trgovskih centrih.

Na kraju lahko ugotovim, da imajo kolektivi (z izjemo) izdelane solidne programe, tako da jih tudi novi ekonomski ukrepi niso našli nepripravljene, temveč še z večjo prizadevnostjo iščejo ugodne rešitve pri organizaciji dela in izboljšanju tehnoloških procesov.

Omeniti moram tudi to, da je »Lisca« zgradila novo proizvodno hialo, kjer bo možno v novih delovnih pogojih tudi ustrezno izvrševati proizvodne naloge. — Ravno tako je »Jutranjski« uspešno adaptirati in preurediti šolo na Radni in s tem je omogočeno kolektivno, da se še hitreje razvija kot doslej, ko je imel kolektiv na razpolago le provizorične prostore.

ŠOLE: Sevnica, Krmelj, Primož in Telče

Pri negospodarskih investicijah nadaljujemo le gradnjo objektov pri šoli v Sevnici, do praznika pa bo končana adaptacija šole v Krmelju. Pričeli smo z gradnjo osnovne šole na Primožu. Ostane še nerešena in težko pričakovana gradnja prepo-

trebne šole na Telčah, za kar zaenkrat še niso znani viri sredstev, kakor tudi ne čas začetka gradnje. Zavedamo se tega problema, zato tudi upamo, da bomo s skupnimi močmi, predvsem pa s pomočjo zunanjih faktorjev v bližnji bodočnosti problem rešili.

Kljub temu, da na področju gospodarstva in ostalih dejavnosti zaznamujemo precej ugodne rezultate, pa ne moremo biti zadovoljni, ker imamo odprtih še vrsto trenutno nujnih problemov, kot so: gradnja zdravstvenega doma in varstvene ustanove ter vodovoda v Sevnici, kjer tudi ne vidimo ustrezne rešitve. Lanskoletna zahteva po ureditvi pekarnice je končno dobila ustrezna sredstva za razširitev in preureditev ter tudi investitorja. S to adaptacijo pa bo rešena zahteva občanov po boljši kvaliteti in večji količini kruha.

Zahvala občanom za lepo sodelovanje

Kot ugotovljamo precejšnjo aktivnost prebivalcev pri reševanju posameznih problemov v naseljih Sevnice in Krmelju, se moramo obenem zahvaliti tudi vsem prebivalcem Primoža, Lončarjevga dolca, Črnega potoka, Ledine, Rovišča, Bučke, Studenca, Zabukovja in ostalim pri skupnih naporih za zgraditev komunalnih objektov, kot so vodovodi, vaške poti itd.

S skupnimi napori smo le uspeli rešiti nekaj najnujnejših problemov. Zaradi pičlih prvotno predvidenih proračunskih sredstev, ki so se zaradi novonastalih pogojev gospodarjenja morala še zmanjšati, nam ni uspelo v zadovoljivi meri zagotoviti sredstev vsem proračunskim potrošnikom v taki višini, da bi uresničili že tako skročene programe.

Trenutna in bodoča situacija proračunskih sredstev nam vsem nalaga dolžnost, da vložimo pri svojem delu maksimalne napore za uresničitev namenov gospodarske reforme, to je za čim realnejšo in kvalitetno potrošnjo. S takšnimi ukrepi nadoknadimo izpad sredstev za šolstvo in druge družbene službe!

Kultura sevniske občine je nevarno zbolela. Opešali in odpovedali so ji skoraj vsi glavni organi, zdaj, ko že nekaj let ne more z bolniške postelje, pa je zagrozilo celo najhujše. Zdravili so jo praktiki in teoretiki, sposobni in manj sposobni, starejši in mlajši. V določanju diagnoze so bili enotni: mladenka je nedohranjena, zanemarjena. Pa vendar so se delili v glavnem na dva tabora, saj so bili eni prepričani, da za pacientko ni več pomoči, drugi pa so trdili, da je njena bolezen še ozdravljiva.

Kateri so imeli prav? Do zdaj, ko niso kdovekaj storili, oboji. Letos so se odločili, da zaupajo skrb za bolnico povsem novi garnituri ljudi.

Se ji bo (garnituri) posrečilo, česar niso zmogle njene predhodnice? Na odgovor bo treba čakati lep čas; vsaj do takrat ni mogoče nič reči, dokler mladenka ne bo pokazala prvih znakov ozdravljenja.

Iz nove garniture, ki je odrejena za dežurstvo ob mladenkini bolniški postelji, je Miha Tomšič, predsednik sveta za kulturo pri občini-

Deset let naše občine

S povedanimi skupimi besedami ni bilo mogoče zajeti vse pestre problematike naše občine, ampak sem skušal podati le splošni pregled sedanega stanja in bodočih nalog, ki naj bi jih občinska skupščina preko občanov in delovnih kolektivov skušala v bližnji bodočnosti rešiti, kar pa bo možno storiti le še s tesnejšim sodelovanjem vseh prizadetih.

Ker letošnje praznovanje občinskega praznika sovpada z desetletnico obstoja delovanja tukajšnje občine, mi je dolžnost, da se vsem prejšnjim in sedanjim odborikom zahvalim za njihov trud in prizadevanje za razvoj komunalnega sistema. Prav tako se zahvaljujem vsem občanom za njihov trud in pomoč ter jim hkrati čestitam za občinski praznik!

JOŽE KNEZ
predsednik občinske skupščine Sevnica

Za strojno izdelavo čevljev je treba vsa kopita okovati. V sevniski KOPITARNI je eden izmed mojstrov za ta posel Lojze Gorenc

Velika prizadevnost ljudi na Primožu

Prebivalci na Primožu se letos lahko pohvalijo z veliko prizadevnostjo. Nešteto prostovoljnih delovnih ur so napravili za novo učilnico in učiteljsko stanovanje. Sami so navozili ves gramoz, pripravljali so apno in se lotili vseh nekvificiranih del,

samo da bi njihovi otroci čimprej dobili novo šolo. Na Primožu je okoli 20 šolo-obveznih otrok. Pouk imajo v leseni baraki, ki so jo predstavili sem z Rake. Zdaj to poslopje za šolo ni več primerno, saj je že vse nagnito. Podružnična šola na Primožu je vključena k osemletki na Telčah.

Nova učilnica bo dokončana na prihodnje leto. Stavba bo podkletena, in pod njeno streho bo razen učilnice tudi kabinet, stanovanje ter prostor za družbene organizacije. Občani si prostor za sestanke in razne prireditve že dolgo želijo, zdaj pa si ga bodo postavili z lastnim delom.

KOPITARNA: izvozni plan presežen za 25 odst.!

Sevniska KOPITARNA je letos krepko zaplula v izvoz. Dinamiko izvoznega plana dosega in presegajo, saj so do konca oktobra presegli plan izvoza za 1965 že za 17 odstotkov. Računajo, da bodo do konca 1965 svojo celotno izvozno obveznost presegli za 25 do 30 odst. S planom proizvodnje gre nekoliko slabše kot z izvozom. V celotnem podjetju so z uresničitvijo proizvodnega plana za približno 5 odst. pod dinamiko.

DOPIŠUJTE
V DOLENJSKI LIST!

V Loki se bodo odločili za samoprисpevek

Krajevna skupnost v Loki je dobro zaživela. V načrtu ima vrsto komunalnih del, vendar se jih ne more lotiti, dokler jim komunalna banka ne bo odprla žiro računa. Nanj čakajo že dva meseca.

Občani bodo verjetno izglasovali tudi krajevni samoprисpevek in tako zbrali sredstva za redno zaposlitev delavca, ki bi skrbel za komunalno ureditev na tem ob-

močju. Ljudje menijo, da bi bil tak način najprimernejši, če hočejo imeti urejena pota, vodovod, nadzor v gramoznici in podobno.

Krajevna skupnost v Loki dobi iz občinskega proračuna 400.000 din pomoči, iz gozdnega sklada pa so ji odobrili 250.000 din namenskih sredstev za pot od Črnega potoka do Križa. Lastni viri si oer tudi nekaj znesoja, a so žal premajhni za uresničitev vseh načrtov.

MLADENKA NE SME UMRETI!

ski skupščini v Sevnici. Povedal je: »Naš svet in predsedstvo občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij sta se že dvakrat sestala za isto mizo, da bi preštudirala način zdravljenja kulture. Pokazala sta precej več volje od nedelavnih predhodnikov, ki jim je bilo očitno precej vseeno, ali imamo kulturo živo med seboj ali na pokopališču...«

Po Tomšičevem mnenju so bili člani v prejšnjih organih in organizacijah za kulturo podobni sprtim teoretikom, ki jim je bilo več za dokazovanje »edino pravilnih stališč« kot za delo samo. Prepričani, da imajo vsi prav, so vlekli kulturo vsaksebi, tako da se je revica naposled onemogla znašla na bolniški postelji. »Kaj bi z bolnikom,« so si rekli prenekateri, »ko ni drugega z njim kot sitnosti, sitnosti pa nihče nima rad.« Zato je bilo tem kaj vseeno, kolikšne denarje bolniku odmerjajo za vzdrževanje. Redki prizadevni nasprotniki takih mnenj so navadno ostali sami.

»Ni se vedelo, kdo je usmerjevalec in kdo izvajalec kulturne politike. Sredstva, kolikor jih je pač bilo, so dobili vsi, tisti, ki so nekaj naredili in tisti, katerih skrb za kulturo je bila napisana na pozabljenih papirjih. Nikoli pa sredstev

ni bilo dovolj, ker kultura ni bila ovrednotena z merili, veljavnimi za druge dejavnosti,« je poudaril tov. Tomšič.

Več z idealizmom kot z denarjem

Poslanec kulturno prosvetnega zbora v republiški skupščini Rudi Stopar je Tomšičeve misli v marsičem popolni in dodal svoje, ko je rekel:

»V Sevnici smo imeli programe, ni pa bilo razumevanja in sredstev. Delo na kulturnem polju ni bilo pravilno ovrednoteno. Še zdaj namreč velja, da ostane sam, kdor se s kulturo ukvarja. In vendar bi morala imeti Sevnica kot občinsko središče kaj bolj razgibano kulturno življenje kot ga ima! Nihče ne zahteva vseh zvrsti, ki jih pod pojmom kultura lahko naštejemo, nekaj teh pa že. Prostore bi našli, z večjim razumevanjem bi tudi ostalo spravili skupaj. Mar ni čudno, da ne gre in ne gre? Če se spomnim, da se je dalo nekoč z idealizmom več narediti kot zdaj z denarjem...«

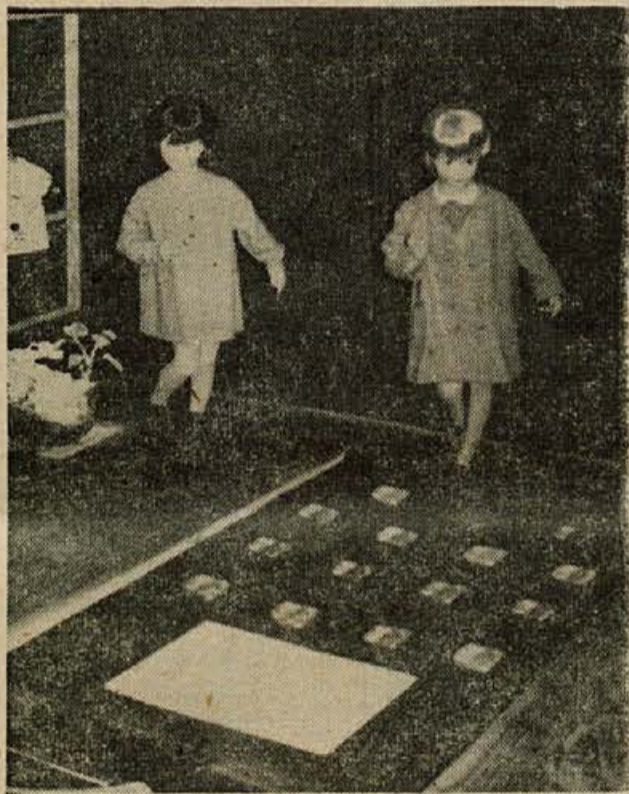
»Toliko bi lahko naredili! Saj ne gre za kakšno zahtevna dela. Pristuhnitja bi morali ljudem, ki jih pomanjkanje časa odvraca od dolgih programov. Pomagali bi si z

Prvi televizor v Žirovnici

Pred dobrim mesecem so v Žirovnici nad Loko, približno 500 m visoko dobili prvi televizijski sprejemnik. Kupil ga je mlad kurilniški delavec Franc Kajtna, ki je marca odslužil vojske. Sprejem je v tem kraju zelo dober. Nekaj mesecev prej si je nabavil televizor tudi železniški kurjač Slavko Hočevar v Radežu. — Na območju Loke je zdaj že 20 televizorjev, kar je tudi lep kulturni napredek. Sk.

Šentjanški gasilci pripravljajo veselico

Šentjanški gasilci so na nedeljski veselici razpravljali o bodočem delu in nadaljnji gradnji lastnega doma. V nedeljo, 21. novembra, bodo pripravili zabavo z bogatim srečolovom, kamor vabijo vse prijatelje gasilcev in dobre kapljice. B.D.

JUTRANJKA je za svoje izdelke prejela kar 16 odlikovanj: 8 zlatih, 5 srebrnih in eno bronasto medaljo na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, eno medaljo na leskovškem tekstilnem sejmu in posebno priznanje, ki jim ga je v imenu zveznega odbora »Porodica i domačinstvo« izročila tovarišica Pepca Kardelj. Na sliki: medalje in priznanje v razstavnici tovarne

HITER VZPON JUTRANJKE

Na Radni bodo jutri odprli moderen industrijski obrat — Preuredili so ga iz stare zgradbe za 100 milijonov din — S kvalitetnimi in lepimi modeli si JUTRANJKA odpira pot na celotno jugoslovansko tržišče in tudi v tujino — Dobila je že veliko priznanj — Vrednost letošnje proizvodnje bo dosegla milijardo

Kolektiv konfekcijskega podjetja JUTRANJKA v Sevnici bo združil jutrišnje praznovanje občinskega praznika z otvoritvijo novih delovnih prostorov na Radni. To ni samo pridobitev za podjetje, ampak uspeh za celotno občino, ki je s tem obogatela za moderen industrijski obrat.

JUTRANJKA je mlado podjetje. Ustanovljeno je bilo komaj v drugi polovici leta 1962. Začetek je bil silno skromen. Podjetje je zrastle iz delavnice za popravilo konfekcije pri trgovskem podjetju SLOGA. Ob osamosvojitvi sta bila tam dva zaposlena. V prostoru na Glavnem trgu, ki je meril komaj 20 kvadratnih metrov, je stal en šivalni stroj.

Število zaposlenih je hitro poraslo in v decembru 1962

je štel kolektiv že 20 ljudi. Novo šivalnico so tedaj uredili v nekdanji sušilnici za česen, kjer so ostali vse do preselitve na Radno.

Leto 1963 je začel kolektiv z velikimi upi. Otroški konfekciji je že tedaj odredil pomembno mesto, ker je bilo v Jugoslaviji veliko povpraševanje po njej. Na domačem tržišču je bila zelo dobrodošla. Podjetje se je specializiralo za dekliska oblačila, ta pa zahtevajo veliko domisljivosti pri izbiri krojev in materialov.

Lastna modelarna, skrb za štipendiste

Podjetje si je kmalu uredilo lastno modelarno. Tudi sestav zaposlenih je prilagodilo stroki. Izdelovanje otroških oblačil zahteva pretežno kvalificiran kader. Temu ustreza tudi sedanje razmerje med kvalificiranimi šiviljami in priučenimi delavkami. Prvih je 60 odstotkov, drugih pa 40 odstotkov.

V podjetju prav nič ne zanemarjajo štipendiranja. Trenutno izobražujejo tri šivilje v modelarski šoli v Mariboru. Štipendirajo tudi tekstilnega inženirja, te dni pa je nastopil službo prvi ekonomist.

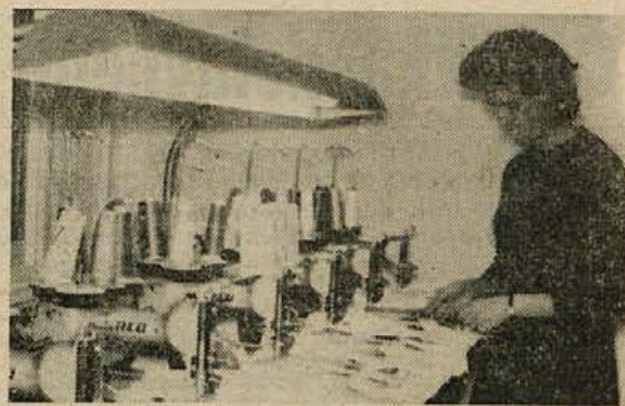
Izobraževanju so namenili tudi stare delovne prostore v Sevnici. Minuli teden se je tam pričel priučenični tečaj za 40 mladih deklet, ki so jih na novo sprejeli. Ko bodo obvladale svoje delo, se bodo pridružile delavkam na Radni. Tam je vse drugače kot v nekdanjih utesnjenih prostorih. Podjetje je na Radni pridobilo 2000 kvadratnih metrov površine in ima vse možnosti za moderno serijsko proizvodnjo. Preuredilo je nad 200 let staro zgradbo, v kateri je bila nazadnje osnovna šola. Slabo vzdrževano in mestoma precej uničeno poslopje je bilo treba popolnoma obnoviti in prilagoditi novemu namenu. JUTRANJKA je to veljalo okoli 100 milijonov din. Stavba je dobila kanalizacijo, vodovod, centralno kurjavo in novo električno napeljavo.

V njej so upravni prostori, garderobe, sanitarije, kuhinja, jedilnica, razstavnici

ček, modelarna, likalnica, velika proizvodna hala, prerezovalnica in skladišča. Nova je tudi strojna oprema. Večino strojev je podjetje nakupilo že pred letom dni. Nekaj jih ima še naročenih in jih v kratkem pričakuje. Strojna oprema je do sedaj veljala 30 milijonov din.

Lepi modeli dekliske konfekcije predstavljajo JUTRANJKA na vseh večjih modnih revijah

Za prodajo svojih izdelkov JUTRANJKA ni nikoli v zadregi. S kvalitetnimi in lepimi modeli si odpira pot na celotno jugoslovansko tržišče. Trenutno je med njenimi največjimi poslovnimi partnerji MODNA HISA iz Ljubljane. Za podjetje je to velik uspeh, saj sta v Jugoslaviji le dve taki trgovski hiši, ena v Ljubljani, druga v Mariboru. Tretja bo v kratkem odprta v Osijeku. Prihodnje leto se bo sevniška JUTRANJKA vključila tudi v izvoz in pogajanja z Zahodno Nemčijo že potekajo.

Fanika Pompe pri avtomatičnem stroju za vezenje emblemov

Podjetje zaposluje zdaj 200 delavk, prav toliko pa jih šiva zanj na domu. To so pretežno gospodinje. Vrednost proizvodnje bo letos dosegla milijardo dinarjev. Otroška konfekcija obsega 70 odstotkov celotne proizvodnje, 30 odstotkov pa ženske kopalne obleke.

JUTRANJKA predstavlja svoje modele na vseh pomembnejših modnih revijah. Dobila je že veliko priznanj. Zdej že pripravila modele za poletno sezono. Pokazala jih bo na sejmu mode, ki ga bodo odprli 15. januarja na gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Bo prometni davek zadušil otroško konfekcijo?

Konfekcija JUTRANJKA je v dobrih dveh letih obstoja dosegla izreden gospodarski

vzpon. Po analizi poslovnega združenja izdelovalcev konfekcije je bilo to mlado podjetje po neto produktu na delavca lani na četrtem mestu v Jugoslaviji.

Trenutno pa se prav to podjetje ubada z velikim problemom. Ker izdeluje pretežno otroško konfekcijo, se je znašlo v neenakem položaju z ostalimi vejami te stroke. Otroška konfekcija je bila namreč do sedaj oproščena prometnega davka, novi predpisi pa tega ne priznajo. Prometni davek bi pri letošnji proizvodnji znašal 100 milijonov in JUTRANJKA bo za toliko prikrajšana, če zvezni izvršni svet ne bo naknadno odločil drugače. Kolektiv JUTRANJKE upa, da bo dosegel vsaj izenačenje z ostalimi konfekcijskimi podjetji, kajti otroške konfekcije vendarle ne kaže zadušiti. JOZICA TEPPEY

POZDRAV OBČANOM ZA OBČINSKI PRAZNIK

Srečanja na konferencah KO SZDL

Občani Sevnice in sevniške občine tomo jutri, 12. novembra slavili občinski praznik. Praznujemo ga v spomin na uspešno akcijo skupine partizanov

Elka Grilc

pod vodstvom Dušana Kvedra, ki je leta 1941 rešila politične zapornike iz sodnih zaporov v Sevnici. Letos slavimo tudi 20. leto svobode in neodvisnosti. Ob tej priložnosti ugotavljamo, da smo lahko ponosni na dosežen napredek v občini, predvsem še na področju gospodarstva. Zgradili smo obrate, izmed katerih so nekateri že na povprečju evropske rentabilnosti. Ko krepimo materialno osnovo, pa se moramo vzporedno še bolj zavzemati za razvoj družbenih dejavnosti. Nerešene imamo vprašanje šolskih in predšolskih otrok oz. sistematične skrbi zanje, neurejene pa so tudi še komunalne službe. Za rešitev teh področij bo treba še veliko medsebojnega sodelovanja in razumevanja ter veliko skupnega dela. Le tako bomo lahko dosegli željene uspehe in se oddolžili vsem žrtvam narodnoosvobodilne vojne in vsem dragocnim življenjem za našo boljšo bodočnost.

V tem mesecu tomo imeli krajevne konference SZDL, na katerih bomo kritično ocenili delo in aktivnost vodstev Socialistične zveze od zadnje konference do danes. Ocenili bomo zbere volivcev in aktivnost občinskih odbornikov, pogledali pa bomo tudi, kako prihajajo sklepi skupščine do naših volivcev. Pogovarjali se bomo o delu krajevnih skupnosti, o uresničevanju načel gospodarske reforme v naših delovnih organizacijah, seveda pa bo tekle beseda tudi o kmetijstvu, davčni politiki in še o marsičem drugem. Člane krajevnih organizacij SZDL zanima danes prenekatere pomembno vprašanje, zato pričakujemo od konference SZDL mnogo dobrih spodbud in predlogov. Na konferencah bomo izvolili tudi delegate za občinsko konferenco SZDL, na tej pa bodo iz njihovih vrst izvoljeni delegati za VI. kongres SZDL Slovenije. Zato se bomo konference polnoštevilno udeležili, saj

vemo, da je Socialistična zveza najširša oblika samoupravljanja, ki je osnovna sila socializma. Občan naj to tisti, ki svoje zadeve rešuje sam!

Občinski odbor SZDL v Sevnici iskreno čestita vsem občanom za občinski praznik in jim želi veliko delovnih uspehov ter zadovoljstva!

ELKA GRILC
predsednica občinskega odbora SZDL Sevnica

Godba na Glavnem trgu

V nedeljo zjutraj ob osmih so Sevnčane zbudili zvoki godbe na pihala. Ljudje, ki so privreli na Glavni trg, so lahko ugotovili, da igra železničarska godba iz Radeč, ki se je na poti na Dolenjsko ustavila v Sevnici in nam zaigrala za občinski praznik. Vrtilim radeškimi godbenikom prav lepa hvala! D. B.

V Šmarju pri Sevnici bj radi mesnico

Šmarje, »sevniško predmestje«, se hitro razvija, saj dobi skoro vsaka dva meseca novo hišo. Ko se delavci iz Jugotantina in Kopitarne vračajo z dela, jim je mesnica pri postaji zelo od rok, mimo tega pa je ob tem času tudi polna potrošnikov. Zeli-jo, da bi KZ Sevnica našla primeren, čeprav majhen lokal, kjer bi prodajali meso tudi popoldne po končanem delu v tovarnah. Sk.

Voda s hmeljišča na cesto

Sevniška kmetijska zadruga je na Dobravi uredila velik nasad hmelja. Nasad je vzoren in hmelj na njem lepo uspeva. Na nekaj pa je tedaj zadruga pozabila. Nič ne misli, da je potreben odtok vode in tako se zdaj voda ob vsakem nalivu razlije na cesto.

Občani so to na sestankih že večkrat omenjali, vendar zadruga do sedaj še ni nič ukrenila. Pričakujejo, da bo ustregla njihovim željam v najkrajšem času, saj se bliža doba, ko bo dež vedno pogostnejši.

lahkotnim žanrom, s kratkim, pestrnim razvedrilom. To bi pa izvajalci in obiskovalci že prenesli!

● **Kultura ne sme umreti**, ker bi z njo zamrl čut za estetiko in vse, kar plemeniti duha, bi zdrknilo na začetno stopnjo. Srčna kultura bi postala zaničevan pojem. To sem nametaj mimogrede, da bi se pokazala dejanski namen kulture in nujnost po njeni ohranitvi.

● **Ob pomanjkanju domače si pomagamo z uvoženo kulturo.** Priznati je treba, da ta (gostovanja raznih gledališč in glasbenih ansamblov) bolj ustreza vedno bolj zahtevnemu gledalcu in poslušalcu, toda samo s tem ne bomo rešili barke potopa. Kje je kultura za ljudi, kakor jo je označil republiški kongres Zveze kulturno-prosvetnih organizacij? Dolžnost domačih organov in organizacij za kulturo je, da posvete tem vprašanjem večjo pozornost. Nove garniture obetajo izpolniti naročilo kulture žejnega ljudstva, ni pa še nič zagotovljenega.

Čisto brez kulture le niso...

Po sklepu sedanjih članov sveta za kulturo in občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij bodo kulturo začeli zdraviti od začetka. Najprej bodo navezali stike z društvi, da bi zvedeli, kaj kdo dela in kako drago, potem se bodo lotili programa. Ta bo dolgoročen in bo vseboval samo to, kar bo uresničljivo ob dotacijah iz občinskega

proračuna. Nič več ne bodo delili denarja za programe, tako rekoč na up, temveč samo za opravljeno delo.

Od letošnje sezone ni pričakovati pomembnejšega napredka, od prihodnje pa že. Potrudili se bodo, da bo amaterizem spet razveseljeval mladenko, ki ji pravimo kultura.

Tako, čisto brez kulture pa sevniška občina le ni. Če v sami Sevnici ni čutiti društva, je drugače v podeželskih središčih (Loka, Krmelj, Šentjanž, Blanca), katerih društva so dejavna samoniklo.

Up in želja: glasbeni naraščaj

Svoj delež h kulturni rasti prispeva delavska univerza, ki je v sedmih krajih enkrat na teden organizirala filmske predstave potujočega kina, prireja predavanja (kmetijska, zdravstvena, potopisna) in pospešuje glasbeno vzgojo šolske mladine. Nasploh pa prispeva h kulturi največ šole, ki so hkrati izobraževalni in kulturni centri podeželja.

Veliko pričakujejo od glasbene oddelka pri delavski univerzi, ki ga letos obiskuje 93 osnovnošolcev in za katerega je čedalje večje zanimanje. Na tečajih prve, druge in tretje stopnje naj bi se mladi naučili najpotrebnejšega znanja, ki bi ga pozneje uporabljali v družini vsaj kot dobri glasbeni amaterji, če že ne bi napredovali. Da prizadevanje učencev in učiteljev (Viktor Kremšič, Martin Jamšek,

Berti Konec, Edi Ravter, Mira Mohor, Marjan Pišelj), potrpežljivost in vztrajnost pri glasbenem pouku niso zaman, potrjuje večje število javnih produkcij in laskavih priznanj, ki jih je do zdaj požel glasbeni oddelek. Tako se je 18 učencev v zadnji sezoni predstavilo na ljubljanski televiziji v oddaji »Tobogan« ter poželo pohvalo kritike in občinstva, še bolj laskavega priznanja pa so bili mladi glasbeniki deležni ob nastopu, ko so Sevničani obiskali znanj glasbeni pedagogi in strokovnjaki iz Zagreba kot prof. dr. Mihajlo Cipra, prof. Božo Antonič in drugi. Ko so imeli ob koncu preteklega šolskega leta javen nastop za domače občinstvo, jih je obiskalo nad 300 poslušalcev. Se marsikakšno pohvalo bi lahko zapisali ob marljivosti glasbenega naraščaja v Sevnici, to pa dokazuje, da se da včasih z manjšimi sredstvi in z dobro voljo narediti tudi kaj takega, kar zadovolji tudi najbolj zahtevne občane.

Sklepna beseda torej ne bo uničujoča kritika, temveč potokaz, češ: tako začnite in nadaljujte, pa bo prav! — To dokazuje, da je bolezen, zavoljo katere je kultura sevniške občine na bolniški postelji, ozdravljiva. NE SPRTI PRAKTIKI IN TEORETIKI, TEMVEČ DELO. PRIZNANO IN VSESTRANSKO PODPRTO, BO REŠILO KULTURO NAJHUJŠEGA. PRISLUHNI TI JE TREBA LJUDEM. TI PA NE DOVOLJIJO, DA BI NJIHOVA MLADENKA UMRLA.

IVAN ZORAN

Čestitka delavcem Kopitarne

KOPITARNA je izvozila na zahod za 200.000 dolarjev izdelkov - Vsa dinarska in devizna sredstva za postopno rekonstrukcijo bo ustvaril kolektiv sam - Pomanjkanje lesa, do zdaj osnovne surovine za izdelavo kopit in pet, bodo premostili z uporabo plastičnih mas - Letos 200.000, čez dve leti 3 milijone parov plastičnih pet

Kolektiv KOPITARNE v Sevnici že 20 let zamača čaka na investicijska sredstva, s katerimi bi obnovil dokaj zastarelo in obrabljeno strojno opremo. Ker pomoči od zunaj ni, so se lotili zadeve po svoje. S sredstvi, ki so jih ustvarili sami, bodo v začetku 1966 začeli najprej z rekonstrukcijo v prihodnjem letu je že kupljena in že dela v dosedanjih prostorih, novo sušilnico pa bo po lastni zamisli izdelal kolektiv. Dva stroja »kopirka« za drugo stopnjo rekonstrukcije, ki bo potekala v obratu končnih izdelkov, je kolektiv že kupil v Italiji, devizna sredstva za nakup 3 novih »kopirk« pa bodo ustvarili prihodnje leto. Delovni proces bo po rekonstrukciji kar najbolj mehaniziran.

Težave, s kakršnimi so se otepali vsa povojna leta, so spodbujale kolektiv k umnemu gospodarjenju in k iskanju najboljših rešitev v proizvodnji. Ker kreditov ni bilo, so spoznali izvoz kot nujno, kateri se je treba podrediti. Sodelovanje v mednarodni delitvi dela ni majhna stvar, pa so se je kljub temu lotili. Cene so tam nižje kot na domačem tržišču. Iskali so rezerve in jih našli. Od 1963. leta dalje se je število zaposlenih zmanjšalo od 650 na 430, proizvodnja pa je po količini kljub temu za 20 odstotkov večja. Storitnost zahodnoevropske industrije svoje stroke so že dosegli, zdaj pa jih čakajo še rezerve v porabi surovin. Vsa devizna in dinarska sredstva za rekonstrukcijo v letu 1966 je ustvaril kolektiv sam, upajo pa jih ustvariti tudi za rekonstrukcijo v letih 1967 in 1968.

Tudi novi izdelki so zahtevali časa in razvoja, saj se proizvodnja mora prilagajati tržišču. Za zahodno Evropo izdelujejo zelo iskane gimnastične sandale: leseno obuvajo, ki se popolnoma prilaga oblikam stopala in preprečuje ploskost noge. Letos so začeli s proizvodnjo pet iz plastike, ker so lesene pete za svetovno tržišče predrage. Z enim strojem, ki je začel obratovati letos, bodo izdelali 200.000 plastičnih pet. Prihodnje leto bodo kupili še 2 stroja in povečali proizvodnjo plastičnih pet do konca 1967 na 3 milijone parov pet. Surovine so problem: ga-

brovega lesa primanjkuje. Povsod gaber sekajo, nihče pa z njim gozdov ne obnavlja, saj potrebuje gaber za rast 50 do 60 let. Zatorej bodo prišla kmalu na vrsto tudi plastična kopita. Plastično maso, ki bi imela enako trdoto in elastičnost kot les so že našli, toda treba jo bo uvažati. Takšna surovina bo žal 2 do 3 krt dražja kot gabrov les.

V KOPITARNI se torej zares obrača na boljše, naša čestitka za občinski praznik pa naj bo kolektivu kot prščen stisk roke in v spodbudo!

711 zadev pred sodnikom za prekrške
Občinski sodnik za prekrške v Sevnici je obravnaval letos že 711 zadev. Med njimi je bilo največ cestno prometnih prekrškov ter kršitev javnega reda in miru. Sodnik za prekrške je izdal letos 560 izrekov kazni, v 107 primerih postopek še ni končan, v drugih primerih pa kazni še niso izrečene. Zapornih kazni je bilo izrečenih 5 (najmanj 5 in največ 30 dni). Večina kršiteljev je kaznovanih z denarnimi kaznimi od 500 do 50.000 din, povprečna denarna kazen v letošnjih izrekih pa je 7000 din.

Stroj za fino struženje kopit dela avtomatično po vstavljeni šabloni, vendar mora kontrolor in vodja strugarjev Boris Mejak stalno nadzorovati dimenzije kopit

NA OSNOVNI ŠOLI »SAVO KLADNIK« V SEVNICI

Pionirji in mladinci dobro sodelujejo

Vsi učenci osnovne šole »Savo Kladnik« v Sevnici so vključeni v različne organizacije, ki so že resno pričele delati.

Za 29. september, dan pionirjev, je imela pionirska organizacija prvo delovno konferenco, na kateri so izvolili nov pionirski odbor ter sestavili program dela celotne organizacije in pionirskih razrednih skupnosti. Ustanovili so kulturni, pevski, likovni, tehnični, dopisni, planinski in fotoamaterski krožek. Vsi krožki že delajo in tovariši učitelji jim radi pomagajo.

Na zadnji seji razširjenega pionirskega odbora, kjer so

bili prisotni tudi predstavniki mladinske organizacije, so pionirji sestavili program za proslavo občinskega praznika in dneva republike. Podrobno so se pogovorili tudi o tem, kako bodo sprejeli cibane v pionirsko organizacijo. Mladinci so obljubili, da bodo pionirjem pomagali pri tem delu. Pred dnevom mrtvih so pionirji priredili kratko svečanost v počastitev padlim za svobodo.

Na povabilo pionirskega odreda Milana Majcna iz Sentjanža so se zastopniki pionirjev, podmladka RK, mladine in šolske skupnosti udeležili svečanosti ob odkritju spomenika herojema Milanu Majcnu in Jančetu

Mevžlju v Sentjanžu. Hkrati so se seznanili s pionirji iz Sentjanža in njihovim delom.

Mladinci so sestavili delovni program že na začetku šolskega leta, sprejeli so nove člane in poslušali predavanje podpredsednika občine tovariša Molana o gospodarski reformi. Vključeni so v krožke, težko pa že čakajo, da začne delati plesni krožek. Organizirali so akcijo za zbiranje prispevkov za poplavljenec in poslali zbrani denar v Prekmurje. — Bili so na ekskurziji v Škofji Loki, na Visokem, pri bolnišnici Franji in v Idriji. Podobnih poučnih in prijetnih izletov po naši domovini si še želijo.

MARIJA TOMSIC

MIZARSKA PRODUKTIVNA ZADRUGA SEVNICA

izdeluje in dobavlja: stilsko, luksuzno in moderno pohištvo. Sprejema v delo vso opremo za upravne zgradbe, hotele, vile, društvene prostore in široko potrošnjo.

IZDELAVA PRVORAZREDNA!

Na željo Vam je na uslugo naš arhitekt z nasveti in načrti!

Za občinski praznik prirsčne čestitke!

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

se v imenu vseh svojih obratov še nadalje priporoča gostom za obisk, hkrati pa jim želi prijetno praznovanje občinskega praznika!

Za občinski praznik pošilja delovni kolektiv

KOPITARNE SEVNICA

PRISRČNE ČESTITKE
IN POZDRAVE VSEM OBČANOM,
ŠE POSEBNO PA KOLEKTIVOM
GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS — Združenje borcev NOV

pozdravljajo za praznik domače občine vse prebivalce na svojem področju ter jim želijo novih, še večjih uspehov v proizvodnji kakor tudi na področju družbenih služb!

Sevniški železni most. (Foto: Anton Senica)

SVOJE
POSLOVNE
PRIJATELJE
IN KMETOVALCE
V VSEJ OBČINI
TOPLO
POZDRAVLJA
IN SE JIM PRIPOROČA

**Kmetijska
zadruga
Sevnica**

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI SAMOUPRAVLJANJA
IN UPRAVA

KONFEKCIJE „LISCA“ - SEVNICA

ZELIJO OB LETOSNJEM
OBČINSKEM PRAZNIKU
ŠE MNOGO USPEHOV
VSEM KOLEKTIVOM V
PODJETJIH IN ZAVO-
DIH, HKRATI PA TOPLO
POZDRAVLJAJO POTRO-
NIKE NA DOMACEM TR-
ZIŠČU!

Trebnje pred konferenco SZDL

17. novembra bo v Trebnjem konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze. Iz poročila, ki ga je vodstvo organizacije že pripravilo, je razvidna bogata zetev uspehov na najrazličnejših področjih, ki so jih razvijali v zadnjih letih. Organizacija je bila delovna zlasti letos, ko se je sem od volitev aktivno vključevala v obravnavo in reševanje vseh važnejših vprašanj, na katera so opozarjali člani njenega območja.

Predsednik Ivan Mrazek je predvsem zadovoljen z rezultati, ki jih je organizacija dosegla v tekmovanju, razpisnem za vse krajevne organizacije Socialistične zveze v trebanjski občini. V tem so se v Trebnjem zglede izkazali, aktivnost članstva pa je nenehno trajala od časa priprave na volitve skozi poletne mesece tja do današnjih dni. V mandatni dobi dosedanjega odbora je bilo osem zborov volivcev in dve javni tribuni s še kar dobrim obiskom. Razgibali so dejavnosti nekaterih športnih vrst in gasilstva ter se izkazali kot organizatorji proslavljanj krajevnega in občinskega praznika.

»Nedvomno največ smo

dosegli pri utrjevanju organizacije na njenem območju,« je poudaril tovariš Mrazek nekaj dni pred konferenco. »V času tekmovanja smo vpisali 158 novih članov, kar je 70 odst. več kot na začetku leta. Tako je na našem območju v SZDL včlanjenih že 86 odst. vseh volivcev,« je veselo ugotavljal predsednik KO SZDL Trebnje. — Precej slabše se je — po krivdi svojega vodstva — odrezala podružnica trebanjske KO SZDL v Starem trgu. Na letni konferenci, ki bo v tem kraju 16. novembra, bodo izvolili novo vodstvo podružnice.

Skrb za včlanjevanje v Socialistično zvezo bo ena najvažnejših nalog krajev-

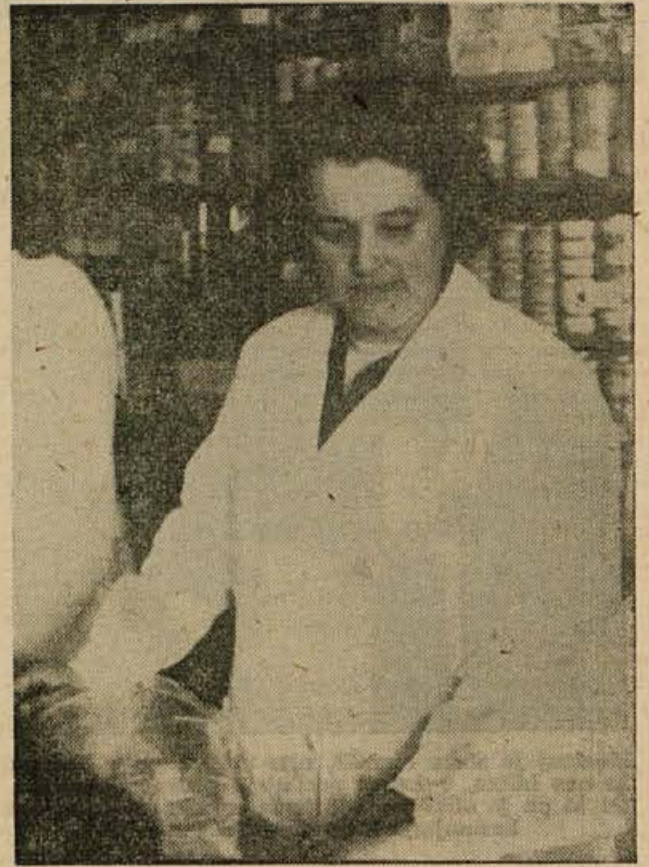
ne organizacije tudi v prihodnje, saj ugotavljajo, da je med kmečkim prebivalstvom še veliko volivcev, ki bi lahko delali v tej naši najbolj množični politični organizaciji. Na konferenci se bodo pogovorili o tem, kako nalogo uresničiti. Razen tega bodo načeli vprašanje preskrbe območja s kruhom, zelenjavo in mlekom, kar ni urejeno. Tudi o ureditvi avtobusnega postajališča in parkirišča bodo razpravljali, ker menijo, da je že čas kaj narediti tudi v zvezi s tem.

DANA: veliko za izobraževanje

8. novembra se je v Destinaciji alkoholnih pijač DANA na Mirni začel 180-urni seminar za priučene delavce. 28 udeležencev iz kolektiva se bo na seminarju seznanilo s splošnimi strokovnimi in teoretičnimi znanji, nato pa bodo lahko dobili polkvalifikacijo. DANA ima po dogovoru z Zavodom za izobraževanje iz Novega mesta v na-

120.000 din za poplavljenice

»Za poplavljenice so občani trebanjske občine prispevali v prvih dneh blizu 120.000 dinarjev. — Akcija je stekla šele pred kratkim, ko so bili že pospravljeni jesenski pridelki. Prispevke bomo zbirali do 1. januarja 1966,« je v ponedeljek dopoldne rekla predsednica občinskega odbora Rdečega križa v Trebnjem Marica SREBOT. Povedala je še, da v delovnih organizacijah še niso začeli zbirati prispevkov za poplavljenice.

NON-STOP ZA ŽIVILA

Sestnajstim MERCATORJEVIM poslovalnicam v trebanjski občini se je pridružila nova trgovina z živili, ki so jo 7. novembra odprli poleg trafike v Trebnjem. Nova poslovalnica je odprta vsak dan od 9. do 14. ter od 16. do 18. ure, s čimer omogoča potrošnikom nakup prehranbenih predmetov tudi v času, ko so ostale prodajalne z živili zaprte. Prvega tržnega dne so ljudje bolj iz radovednosti kot z namenom, da bi kaj kupili, prihajali v novo prodajalno. Pa vendar so imeli že prve ure lep iztržek, saj so gospodinjke ugotovile, da nudijo tu najrazličnejše gospodinjke potrebščine, zelenjavo in druga živila. »Če bo šlo tako, kot smo predvideli, bomo imeli 6 do 7 milijonov din prometa na mesec,« je rekla poslovodkinja Malči Sita, ki je stregla dopoldne.

Trgovino je odprla MERCATORJEVA poslovna enota GRADISCE Trebnje, ki je za ureditev prostorov porabila 1.200.000 dinarjev.

TREBANJSKE IVERI

■ O ZDRUŽITVI OBČINSKIH ODBOROV borčevskih organizacij se bodo pogovarjali na sestanku 13. novembra. V smislu sklepov zadnjega kongresa ZBZ Jugoslavije bodo imenovali koordinacijski odbor, ki bo začasno prevzel vlogo skupnega organa ZB, ZVVI in ZROF. V tem času bodo letne konference vseh krajevnih borčevskih organizacij.

■ OB POMANJKANJU pravno-močnih aktov v Trebnjem opozarjajo na potrebo odloka, s ka-

terim bi občina predpisala, kakšna naj bi bila zunanja podoba naselij. Trebnje se nenehno povečuje, zaščitniki reda pa se nimajo na kaj upreti pri izvajanju ukrepov.

■ KRAJEVNA SKUPNOST je dobila prostore v starem zdravstvenem domu. To pa je vendarle premalo, da bi zabele delali. Kot zatrjujejo, v njeni blagajni ni še niti enega obljubljenega dinarja.

NAJPREJ PROGRAM, POTEM DENAR!

Občinska skupščina v Trebnjem je v letošnjem proračunu namenila 5.000.000 dinarjev za krajevne skupnosti, denarja pa ne bo prej, dokler ne bodo izdelani programi za dejavnost teh skupnosti. Odborniki so pozvali krajevne skupnosti, naj pripravijo delovne načrte, saj bodo morale že letošnji jesen prevzeti nase precejšnje naloge za zadovoljevanje potreb občanov. V kratkem bo posvet s predstavniki krajevnih skupnosti, na katerem se bodo pomenili o programih in sredstvih.

DOPIŠUJTE V DOLENJSKI LIST!

■ ROGASKA SLATINA je imela letos kakšnih 300.000 nočitev domačih in tujih gostov, kar je za 20 odstotkov več kot lani. Ob tem dosežku so bile zmogljivosti kraja izkoriščene.

Ne drobimo denarjev!

Svet krajevne skupnosti na Mirni je pred dnevi obravnaval denarno vprašanje. Njegov član in odbornik občinske skupščine Ivan Gričar nam je v nekaj besedah povedal, za kaj gre.

»Krajevni skupnosti se obeta kakšnih 500.000 dinarjev. Predvideli smo,

da bi jih dobili iz občinskih virov, od krajevne tehtnice, zemljišča SLP in ležarinskega prostora pri železniški postaji. Plana izdatkov še nimamo, vemo pa, da se s temi sredstvi ne bi veliko opomogli. Del je kar precej. Če jih naštejemo samo nekaj: dograditi je treba javno razsvetljavo, urediti pokopališče in kanalizacijo, popraviti mostove čez krajevne potoke, namestiti koše za odpadke, urediti javno smetišče in podobno. Zunanji Mirne želijo predvsem uredjati poti in bo v ta namen do prihodnje seje narejen stroškovnik za ta dela. Prostor za javno smetišče je že izbran.

Naj še povem, kaj mislim o financiranju krajevnih skupnosti na splošno. Sredstva, kakorkoli bi se že zbrala, naj bi uporabila tista krajevna skupnost, ki bi najhitreje in najuspešneje nekaj naredila. Zgrešeno bi bilo denarje drobiti, ker bi potemtakem vsi nekaj imeli, nihče pa ne toliko, da bi lahko kaj večjega uresničili. Seveda brez samoprispevkov občanov ne bo šlo, vsaj v začetku ne, dokler se krajevne skupnosti denarno ne okrepijo.«

O mojstru bradlje in pločevine

Fanta sta sklanjajoč se razvijala kolobar pločevinastega traku, mojster je trak potegnili na palico in ga z vzvodnimi škarjami razrezal na kose. Ko je zadnjič potegnili za vzvod, je pri fantu, ki mu je bil bliže, videl obkrovljene prste desnice in se razhudil: »Kaj vama ne dopovedujem kar naprej, da previdno delajta z ostro pločevino! Glejta, jaz si nisem niti mezinca odrgnil, kar sem klepar. Ti pa pojdi noter, da ti bodo roko obvezali,« je rekel z očetovskimi besedami mojster fantu, ki je stresal kri s prstov in se opravičeval: »Oh, saj to ni nič!«

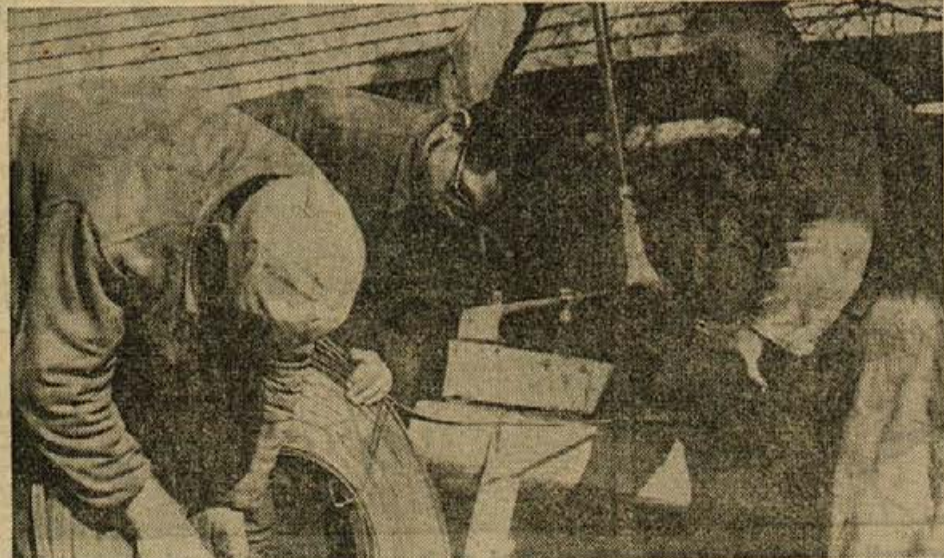
»Učim jih poslušnosti in natančnosti, te fante, ker bo le tako kdaj kaj iz njih,« je med mojim pritrjevanjem, da je tako prav, v svoji delavnici na Mirni omenil kleparski mojster BOGOMIR ZGAJNAR. »Do zdaj mi ni še nihče vrgel pod nos, da sem prestrog ali da ne učim prav. Vsi, ki gredo od mene kot pomočniki, so dobri delavci, sposobni samostojnih del in zlahka dobijo službo. Tako mi sami povedo, kadar se srečamo.«

Za kleparskega vajenca se je šel Zgajnar učiti 1923, devet let kasneje pa je bil že

mojster. Mojstrske diplome ni dobil slučajno, po sreči kot na loteriji; preden je smel postati samostojen obrtnik, je moral ničkolikokrat visoko avihati rokave, delati in še delati ter se učiti. Ko se danes, kot še krepek možak blizu šestdesetih, spominja prehojene poti, mu ni ničesar žal. Naučil se je veliko, predvsem pa: natančno delati.

Pred vojno in še po njej so bile znane Zgajnarjeve trtne in samodelne škropilnice tipov »korona«, »non plus ultra«, »Austria«, »vermorela«, »herolita«, »heros« in druge. Z njimi si je pridobil velik sloves med dolenskimimi vinarji in sadjarji, javna priznanja pa je počel na več razstavah in sejmih v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Novem mestu in še kje. Kupce si je pridobil s kvaliteto, nizko ceno in dolgimi garancijskimi roki, ki so veljali tako za nove kot za popravljene škropilnice. Serijsko izdelovanje škropilnic je kasneje opustil, čeprav ne povsem, ker mu je odvzelo preveč časa spričo drugih naročil. Preusmeril se je in dalj časa opravljal samo stavbno kleparska dela. Do zdaj je opremil vse bloke na Mirni

in tudi zasebnikom ni odrekal usluge. Trenutno ima naročil za vse leto. Zavoljo dela si ne bi delal skrbi, le materialov ni. »Pocinkana pločevina je skoraj redkejša kot zlato, cinka in kositra ni, da o bakru ne govorim. Pred kratkim sem pretaknil vso

Stavbni klepar mojster Bogomir Zgajnar je dober učitelj in svetovalec svojim vajencem. »Previdno, dobro in natančno delajta, saj se nikamor ne mudi,« je govoril fantoma, ko so na dvorišču njegove domačije rezali pločevinasti trak

Ljubljano, pa sem komaj dobil nekaj vijakov in pločevine. Če vprašam v trgovini po pločevini, mi zabrusijo v obraz, ali nisem nemara zaostal za časom. Da, tudi nas za sebnje obrtnike tepe pomanjkanje materialov,« z grenkobo ugotavlja Zgajnar.

»Kako pa sicer, se da delati...?« sem mu vpadel v besedo.

»Občini plačujem pavšalne

dajatve in se ne bi pritoževal, ko bi imel material, da bi ustregel naročnikom. Promet je tako negotov.«

In spet sva v pogovoru pri starih časih, pri njegovi mladosti. Življenje ga, kot smo rekli, ni pestovalo, pestilo pa kar precej. Da bi pozabil vsakdanje tegobe in utrjeval ter ohranjal telesno moč, se je Zgajnarjev Bogo bavil s športom. Naydušil se je za

orodno telovadbo. Ker v časih, ko je bil fant, ni bilo toliko zabave kot danes, je izrabil vsako prosto uro, da se je razgibal na telovadnih orodjih. Z rednimi vajami se je izpopolnil v odličnega telovadca in na sokolskih prireditvah telovadil v vrsti, ki je imela tudi zmagovalca več olimpijskih iger, znanega Novomeščana Leona Stukija. Spomini na tega vrhunkega telovadca in še druge vrstnike so Zgajnarju najljubši in rad pristavi ob koncu pogovora: »Pa pozdravite tega in onega, če ga boste srečali!« Pod Zgajnarjevim vodstvom se je na Mirni po vojni učil mlajši telovadni rod. Sam je imel tolikšno kondicijo, da je še leta 1949, ko mu ni več veliko manjkalo do Abrahama, brez težav naredil stojo na bradlji.

»Eh, spomini, spomini,« je brundal polglasno, najbrž sam sebi, ko sva začela ogledovati kablice in druge posode, ki mu jih naredijo vajenci. »Če kakšno, ki sem jo jaz naredil pristavim, jo spoznam, če jo otipujem z zaprtimi očmi.« Vestno, natančno je izdelana, kot se je za mlada navadil in želi, da bi mu v tem učenci sledili.

»Tudi telovadili naj bi pomalo, ti fantje,« je pristavil, preden sva si stisnila roke in si rekla »Na svidenja!«

IVAN ZORAN

Kako čez prepad med kmetom in zadrugo?

Ena izmed najvažnejših nalog ZK na vasi je razčiščevanje neurejenih razmer v kmetijstvu - Mimo tega mora stremeti za večjo razgledanost občanov in za pravičen odnos do skupnih potreb v družbenih službah

O neurejenih razmerah kmetijstva v domači občini so konec oktobra v Črnomlju razpravljali sekretarji vaških in terenskih organizacij Zveze komunistov s področja celotne občine. Menili so, naj bi se komunisti na vasi vse bolj ukvarjali s problematiko kmetijstva in da naj bi zimski čas izkoristili skupno z drugimi vaškimi organizacijami za dobro pripravljene sestanke ter za strokovna predavanja.

Ker je trenutno na razpolago kmetijskih strokovnjakov več kot jih je bilo kdajkoli, bi bilo treba izpeljati le organizacijo

takih predavanj, ki bi kmetovalce zanimala. Komunisti pa naj bi razen tega ob vsaki priložnosti kmetom pojasnjevali njihov položaj v pogojih gospodarske reforme. Kmet mora vedeti, kaj od njega pričakujemo, na kak način se bo lahko njegovo gospodarstvo povzpelo na višjo raven, z mnogo večjim donosom in zaslužkom. Predvsem pa naj bi vaški komunisti prispevali k izboljšanju kooperacijskih odnosov med kmetom in zadrugo.

Ko so zatem sekretarji ZK razpravljali še o drugih bodočih nalogah, so si bili edini, da je treba člo-

veka na vasi pripraviti do tega, da bo razen vsakdanjega dela čutil še potrebo po kulturnem in političnem življenju, - skratka, da bo vsestransko bolj razgledan. Hkrati s tem pa bi se pri občanah izoblikoval pravi odnos do skupnih družbenih potreb kot so šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo itd.

Sprejemanju novih članov v vrste ZK bodo v prihodnje posvečali več pozornosti, so še ob koncu sestanka sklenili, zatem pa zavzeli stališče Zveze komunistov do odhajanja posameznih članov na delo v tujino.

Sindikati bi lahko še več naredili!

Na nedavnem občnem zboru občinskega sindikalnega sveta Črnomelj so kritično razpravljali o delu 30 sindikalnih podružnic v občini v dvehletnem obdobju. Ugotovili so slabo povezavo s članstvom, nedelavnost mladih, ponekod prešibka vodstva podružnic in še nekatere druge napake, v nasprotju s tem pa pohvalili, kar je bilo dobrega

Občni zbor ObSS je skušal najti odgovore predvsem na nekatera vprašanja: zakaj se sindikat v nekaterih kolektivih ni uveljavil, zakaj v organizaciji aktivneje ne sodelujejo mladi proizvajalci, hkrati pa razpravljali o gospodarski reformi in njenih posledicah v podjetjih.

Kljub temu, da je bilo delo nekaterih sindikalnih podružnic in ObSS v zadnjih dveh letih dokaj pestro, so bili na občnem zboru mnenja, da se sindikat v večini primerov ni uveljavil kot bi se lahko.

Delavskemu samoupravljanju so sicer vse sindikalne podružnice posvečale največ pozornosti, vseeno pa je ponekod prihajalo do nasprotovanj med samoupravnimi organi in vodilnimi uslužbenci. Iz nekega kolektiva, kjer je bila samovoljna očitna, je prišlo na sindikalni svet kar 18 pritožb, od katerih pa je bila večina utemeljenih in tudi ugodno rešenih.

Vprašanje je tudi, zakaj sindikat ni uspel v svoji akciji za ustanovitev obrata družbene prehrane v Črnomlju in pri prizadevanjih, da bi se kolektivi bolj ukvarjali z rekreacijo zaposlenih.

V razpravi so se oglasili Vlado Semičar, Rade Vrličič, Milan Malešič, Franc Kure, Alojz Kovačič, Marjan Polovič, Vinko Klobučar, Maks Pišec, Slavko Silarič, Vinko Babič ter Franc Urevec, član republiškega odbora sindikatov. V glavnem so razpravljali o gospodarstvu, zdravstvu in kmetijstvu.

Na občnem zboru se je izoblikovalo mnenje, da je bilo delo sindikalnih podružnic uspešno tam, kjer je sindikat zastopal interese kolektiva, ob tem pa so poudarili, da sindikalni organi ne morejo uspešno razpravljati o problematiki podjetja, če jim

odgovorni ne obrazložijo gospodarskega položaja in podatkov. Za vse pomanjkljivosti v delu sindikalnih podružnic pa so na občnem zboru pokazali tudi rešitev, zato

se verjetno napake ne bodo ponavljale.

Ob koncu je bil izvoljen nov 25-članski plenum sindikalnega sveta in nadzorni odbor.

NEOBJEKTIVNIH KRITIK VSE MANJ

29. oktobra je bila v Črnomlju razširjena seja izvršnega odbora SZDL, na kateri so ocenjevali nedavne zbere občanov in obravnavali priprave na občinsko konferenco.

Ugotovili so, da se občani v lepem številu udeležujejo sestankov po vaseh, kljub temu, da imajo še vedno mnogo opravkov na poljih in v vinogradih. Se posebej pa je razveseljiva ugotovitev, da ljudje razprave vedno bolj resno jemljejo in da so mnogo bolj objektivni v kritiki kot so bili lani.

Izvršni odbor SZDL je sklenil, naj bi decembra na občinski konferenci obravnavali predvsem dejavnost organizacije, obveščanje občanov ter nadaljnjo rast in-okrepitev Socialistične zveze, ki naj postane glavna opora samoupravljanju. Razen tega bodo na decembrski konferenci govorili še o tem, kako se je reforma s političnega gledišča uveljavila predvsem na področju kmetijstva in gozdarstva.

Imenovanih je bilo 8 skupin, katerih naloga je temeljito proučiti gradivo za 6. kongres SZDL in prispevati svoja mnenja, po potrebi pa bodo posamezne skupine organizirale z občani še javne razprave.

150.000 zaslužka z mlekom

Kamion, naložen s posodami za mleko, se je dopoldne ustavil pred pisarno KZ v Adlešičih, nakar sta strokovnjaka mleko pregledovala.

— Kislo je! Tokrat je malo dobrega, — je izjavil tehnik. To poslovdži KZ, Cirilu Požeku, sicer ni bilo všeč, a so mu dokazali, da ugotovitev drži.

— Zakaj je mleko danes kislo? Ali vedno takega odkupujete? Tovariš Požek je pojasnil:

— Le zadnje dni odhajajo kmetje kislo mleko, to pa zato, ker so ga že nehali razhlajevati, medtem pa je spet nastopilo toplejše vreme. Sicer pa se je odkup mleka na našem področju dobro uveljavil.

Nadaljeval je: — Odkar smo pred 4 meseci začeli mleko odkupovati, kmetje redijo vedno več krav in tako tudi odkup mleka narasča. Povišana odkupna cena mleka na 90 din je odkup še pospešila. Z mlekarnstvom se ukvarjajo predvsem v Zuničih, kjer oddajo na mesec po 7 tisoč litrov mleka ali polovico vsega odkupljenega mleka. Septembra je nek kmet iz te vasi zaslužil z mlekom 120.000 din, oktobra pa ga je sosed že prekosil s 150 tisočaki. To je kar lep zaslužek, zato kmetovalci

čedalje bolj opuščajo rejo prašičev in kupujejo dobre krave.

— Kje vaše mleko pijete?

— Do novembra smo ga pošiljali v Zagreb, zdaj pa v ljubljanske mlekarnice.

— Ali je v adlešičkem mleku dovolj toščice?

— Lahko bi je bilo več... R.r.

Skoro milijon za poplavljenice

Občinski odbor RK v Črnomlju je s pomočjo aktivstov na terenu in v kolektivih doslej zbral za poplavljenice že 916.790 dinarjev ter več oblačil in obutve v vrednosti 168.000 dinarjev.

Odkar smo zadnjič poročali, so prispevali še: uslužbenci občinske skupščine 47.450 din; uslužbenci Zdravstvenega doma Črnomelj 30.500 din; uslužbenci podružnice Komunalnega zavoda za socialno

zavarovanje 8000 din; Zvonko Tkalec iz Črnomlja 500 din; uslužbenci lekarnice 8.500 din. Krajevni organizaciji RK v Starem trgu je uspelo zbrati 113.400 din, organizacija RK na Vinici pa je za poplavljenice zbrala kar 366.660 din. Kaže, da so bili člani in aktivisti RK na Vinici doslej najbolj delavni, saj tolikšnega prispevka še ni zbrala nobena krajevna organizacija. Akcija se še nadaljuje!

ČRNOMALJSKI DROBIR

Soferji amaterji se uče bočnega parkiranja v Ulici pod smreko, vendar Črnomaljši menijo, da to ni najprimernejši prostor. Razen tega, da začetniku ni prijetno, če ga izza zaves opazuje sto skrivnih oči, se dogaja tudi to, da pozabijo izruvati kole in ostanejo čez noč zaprti v travo. Pred kratkim je malo manjkalo, da jih ni v večernih urah nek fiško podrl.

Kmetje venomer tožijo, da morajo orati na isti način kot

pred desetletji in da bi radi kupili novejšo vprežno plugo. Zadržana jim je skušala ustreči in je pri Agrotehniku naročila 122 plugov, a zaman. Ceravnjo gre za plugove domače proizvodnje, jih nikakor ni mogoče dobiti.

Sušenje drv pred hišami je v Črnomlju že postala navada in ker je nihče ne preganja, lahko obvelja. Pred stanovanjskimi bloki pa tako večmesečno sušenje pomeni brezobzirnost do stanovalcev, katerim ne ostane niti toliko prostora, da bi drva nabavljali za sprotno uporabo.

Nekateri uslužbenci iz podjetij, predvsem vodilni, med delovnim časom izginjajo neznanu kam. Morda imajo res službene opravke, vendar bi lahko v podjetju povedali kam gredo in kdaj se vrnejo, da jih ne bi stranke zaman čakale.

Menijo, naj bi zastopniki Medobčinske zavarovalnice v Črnomlju določili enkrat ali dvakrat v tednu čas, med katerim bi bili strankam na razpolago. Zaradi terenskega dela ljudje iz oddaljenih krajev težko najdejo svojega zastopnika in ga večkrat love po mestu.

Sumilo, da ne gre za pomočtoma vzete stvari, ki s teras stanovanjskih blokov večkrat izginjajo. Stranke se pritožujejo, kraje pa se ponavljajo.

Lepi jesenski dnevi so privabljali k spomenku na Gričku mnoge sprehajalce. Vse bi bilo v redu, če se ne bi prenekateri sončili prav na grobnici padlih, kamor se sonce najbolj upira. Ta prostor prav gotovo ni namenjen posedanju in sončenju, zato bi moral nekdo vsaj ob nedeljah skrbeti za red.

Več organizacij ima v Črnomlju razobešene svoje oglasne deske, vendar je malo takih, ki imajo aktualne lepake. Zlasti Počitniška zveza in taborniki puščajo stara obvestila viseti po več mesecev. Počitniška zveza si pravzaprav ni mogla pomagati, ker se je njen predsednik odselil v drug kraj, a ključce od oglasne vrline v Črnomlju je vzel s seboj!

Turizem ni izpolnil pričakovanj

Brez Franca Pavlakoviča, sekretarja krajevne organizacije SZDL, tajnika turistične sekcije in šefa krajevnega urada, se na Vinici malo kaj zgodi. Je namreč eden glavnih organizatorjev celotnega javnega življenja v kraju.

Na vprašanje, v koliki meri si je turizem že utrl po v te idilične kraje ob hrvaški meji, je kaj hitro odgovoril kot dober poznavalec razmer:

— Turizem letos ni izpolnil pričakovanj. Z gostinskimi podjetjem, turistično zvezo, predstavniki občine in drugimi zainteresiranimi za viniški turizem smo se zadržno zmenili, da bomo letos na kopališču uredili slačilnice, otroško kopališče, parkirni prostor, ograjo za šotorišče in kiosk za prodajo spominkov, a od vsega tega ni bilo nič narejenega. Viničani smo sami navozili kamen in izravnavali prostor pred kopališčem, to pa je tudi vse, kar smo letos v turizmu pridobili. Tujskega prometa smo imeli malo. Največ je gostov s hrvaške strani, koder je cesta dobra, medtem ko je vse manj Slovencev.

Povedati pa moram tudi to, da imajo Viničani premalo smisla za turizem. Olepševalna komisija je že več gospodarjem svetovala to in ono izboljšavo, a je niso upoštevali. Nujno pa bi morali popraviti vsaj oporni zid za spomenikom, ki nudi porazen pogled. Lastniku je krajevna skupnost ponudila celo denarno pomoč, vendar se za popravilo ni zmenil!

Če ne bodo domačini spoznali v turizmu edine panoge, od katere lahko pričakujemo večjo korist, so vsa prizadevanja posameznikov zaman. Glavni problem turizma pa je cesta. Kdor pride na Vinico s slovenske strani, ne bo več tako kmalu prišel! Ko so pred kratkim začeli meriti traso za asfaltno cesto do Črnomlja, se nam je vzbudilo novo upanje.

SOLSKA KUHINJA v starotrški šoli je spet začela delovati. Otroci iz oddaljenih krajev so jo za težko čakali, saj hodijo nekateri tudi 12 km daleč v šolo. Malica stane 400 din na mesec, kar res ni predrago.

NOVICE črnomaljske komune

TEHNIČNI SERVIS

Lumbar Gabriel - dipl. inženir Loko St. Črnomelj

ERTV

RIZ TV

SERVISNA ORGANIZACIJA

Lastnik tega lokala v Črnomlju, Gabriel Lumbar, je pred kratkim začel izdelovati nove antene za televizorje. Kakor pravi sam, gre za univerzalne antene s posebnim priključnim kablom za vse kanale, kombinirane z UKW priključkom. Ker je na TV sprejemnikih v Beli krajini sprejem ljubljanskega programa zelo slab, so Lumbarjeve antene novost, vredne ogleda in preizkušnje.

Pomagajo naj vsi občani!

Na razširjeni seji Občinskega komiteja ZKS v Metliki so pretekli teden obravnavali predvsem gospodarjenje v delovnih organizacijah po reformi ter v zvezi s tem izvršitev planskih nalog in izpad iz proizvodnje zaradi izostankov z dela

Sekretar občinskega komiteja ZKS Jože Došen in Slavko Prevalšek sta najprej s podatki obrazložila sedanjí položaj v gospodarstvu družbenega sektorja, ki v primerjavi z lani izkazuje precejšen napredek. Zastavljeni tričetletni plan je z nekaj odstotki presežen.

V zadnjih treh mesecih se je občutno popravila tudi zasledba delovnih mest s strokovnjaki, čeravno zlasti v manjših delovnih organizacijah še ni zadovoljiva. Tudi podatki o izvozu dajejo ugodno sliko, saj sta BETI in LEPIŠ, edina izvoznika v domači občini, dosegla izvojni plan s 83,9 odstotki.

Ob vsem tem pa delovne organizacije (razen obrata Novoteks) kljub večkratnim opozorilom občinske skupščine še niso izdelale novih pravilnikov in statutov, kar pomeni, da sedanji samoupravni akti ne veljajo, ker niso v skladu z novo zakonodajo. Komite je menil, naj bi temu delu v kolektivih posvetili kar največ pozornosti, sicer se bo ponovila stara pesem: zadnje tedne pred rokom za oddajo pravilnikov bodo začeli na debelo prepisovati...

Na seji komiteja so večkrat poudarili, da nas sedanji razmeroma ugodni rezultati v gospodarstvu ne bi smeli slepiti in da trenutno

ugoden položaj nikakor ne pomeni, da so težave z reformo že mimo. Nasprotno, prave težave se bodo verjetno pokazale šele prhodnje leto zato naj bi s prizadevanji za boljše gospodarjenje v podjetjih nadaljevali.

NAJVEČ BOLNIŠKIH: MARCA IN JULIJA!

Kljub temu, da je bolniški stalež v metliški občini najnižji na področju dolenskih občin, so metliški komunisti menili, da bi ga bilo mogoče še znižati. Dejstvo, da je vsako leto marca in julija, ko je največ kmečkih del, na bolniškem dopustu največ ljudi, daje slutiti še precejšnje rezerve.

Letos pa je bilo do konca avgusta na področju občine 1260 obolenj, za katere so kolektivi izplačali 12.561.000 din, zavod za socialno zavarovanje pa 86.128.514 din. Za tako majhno občino, kakor je metliška, pomeni vsak dan 30 zaposlenih na bolniškem dopustu velik izpad v proizvodnji in precejšnje finančno breme.

Letos se je pripetilo tudi že 83 nesreč pri delu, večina od teh pa se ni zgodila v delovnih prostorih. Kakor kaže zdravniška praksa, botrujejo nesrečam utrujenost, predvsem ženske delovne sile od daleč, nato alkoholizem in ne pazljivost.

Izjava zdravnika: »Videl sem dosti odrezanih prstov, za katere sem prepričan, da ne bi bili poškodovani, če bi bila glava bistra, marsikaj povedo, a v ta sum navadno ne drezajo...»

Občinski komite ZKS je bil mnenja, naj bi v kolektivih izboljšali evidenco izostankov z dela, zlasti pa naj bi uvedli pri delavcih v bolniškem staležu kontrolo na domu. Tega namreč še v nobenem kolektivu ne delajo.

V nadaljevanju seje so v živahni razpravi obravnavali še nekatere probleme posameznih delovnih organizacij ter govorili o bodočih nalogah osnovnih organizacij ZK v kolektivih in na terenu. Poudarjali pa so, da prizadevanja posameznikov ali posameznih delovnih organizacij pri vključevanju v reformo ne bodo rodila sadov, če ne bodo v reformi sodelovali prav vsi občani.

Julij Papič: Obup

»Na prvi pogled dovolj rezerv«

Izobraževanje, kontrola del, razne izboljšave pri strojih in tudi boljša zaščita pri delu predstavljajo velike rezerve lesno predelovalnega podjetja LEPIŠ na Suhorju

— Kaj bi bilo z nami, če bo dolar veljal toliko ali toliko smo sicer izračunali, vendar so vse to le ugibanja in teh nimam rad, je takoj v začetku prabil direktor LEPIŠA Zvone Jerman. — V gospodarskih organizacijah je mnogo bolj pomembno iskanje rezerv ne glede na gospodarsko reformo in nove ukrepe.

Vsaj v našem podjetju je tako, da smo že sami, še pred ukrepi, začeli o tem razmišljati. Po mnenju je pri nas za okoli 25 odstotkov rezerv mogoče odkriti na prvi pogled, kljub temu je stvar zapletena. Nekatere lahko izkoristimo, druge ne.

Ko sem na sestanku kolektiva poudarjal nujnost izobraževanja, (imamo namreč več kot 70 odstotkov zaposlenih nekvalficiranih delavcev in delavk) so se posamezniki oglašali: »Vsa leta smo bili dobri brez tečajev, zakaj zdaj nismo več?« Ali pa: »To so si izmislili, da bi nas gnjavili!« Z veliko težavo smo jih prepričali, tako da bomo jeseni preko Delavske univerze v Metliki le začeli s predavanji.

7 ljudi s priporočilom

Največ težav je s polproletarci, kakor pravimo delavcem, ki doma še kmetujejo. Poleti imajo doma toliko dela, da se pridejo v službo samo spočit. Koliko časa bo to še trajalo?

Razen tega imamo 7 zaposlenih, ki smo jih vzeli na priporočilo raznih forumov, češ da nimajo od česa živeti. Pri nas ne naredo več koristi kot za 17.000 din, plačujemo pa jim življenjski minimum 25.000 dinarjev. Nekateri od teh so prizadeti in res niso krivi, da jim delo ne gre od rok, pri drugih pa je lenoba prodra v meso in kri. Če jim odpovemo, bo v občini spet 7 socialnih problemov več, za katere ni v proračunu niti dinarja.

Nadaljnjih 11 slabih delavcev

je bilo že maja javno, na sestanku opozorjenih, naj se poboljšajo. Zaenkrat še prepričujemo, a v nedogled to ne bo šlo.

Pri organizaciji dela uvajamo novost: kontrolo del, medfazno kontrolo in nadzor nad kvaliteto izdelkov. Razne izboljšave so možne še na rezkalnih in brusilnih strojih, pri montaži in z druganim usmerjanjem tehnološkega postopka. To še proučujemo.

Boljša zaščita pri delu je vsekar tudi pomemben čimtelj v iskanju rezerv. Vsako leto se v našem kolektivu okoli 1,4 odst. zaposlenih ponesreči v službi, medtem ko je nesreč na poti še precej več. Da bi število takih primerov kar najbolj zmanjšali, se tudi na tem področju obeta več novosti v skladu z novim zakonom o zaščiti dela.

Presežen izvoz v LEPIŠU

Suharsko podjetje jesne galanterije LEPIŠ je v letošnjih 9 mesecih poslovanja zaradi občutno znižanih materialnih stroškov doseglo dokaj dober finančni uspeh. Medtem, ko je celotni plan v tem podjetju v plačilni realizaciji dosežen z 72 odstotki, pa je bil izvoz (samo na zapad) za okoli 10 odstotkov presežen.

Če upoštevamo, da se je število zaposlenih od lani zmanjšalo za okoli 9 odstotkov, pomenijo podatki o porastu celotnega in čistega dohodka kot sredstev za sklade lep napredek. Ker je v preteklem obdobju v LEPIŠU nekajkrat že prav slabo kazalo, so sedanji podatki dokaz, da si je kolektiv v zadnjem času močno prizadeval za večjo gospodarnost.

JE GRADAC RES TEKSAS?

Natihu in »strogo zapu« se v Beli krajini precej govori o tem, da dobiva Gradac novo ime: Teksas. In zakaj? Baje se v tem kraju zbirajo kvarčopirci in hazarderji od blizu in daleč ter da pri igrah posamezniki v eni noči izgubljajo po več sto tisoč dinarjev. O vsem tem kroži govorice, medtem ko dokazov pristojni organi zaenkrat še niso mogli zbrati.

Razširjeno zdravstveno zavarovanje kmečke mladine

Po odloku o financiranju razširjenega zdravstvenega zavarovanja kmečke mladine, ki ga je sprejela občinska skupščina Metlika 22. oktobra, bodo plačevalci kmetijski proizvajalci, ki imajo zavarovane osebe, 1,3 odst. od katastrskega dohodka. Ta prispevek bo skupno z 832 dinarji, kolikor bo prispevala za vsakega zavarovanega kmečkega otroka občinska skupščina iz proračuna, zadostal za potrebe razširjenega zdrav. zavarovanja kmečke mladine. Hkrati pa bo s tem odlokom odpravljena razlika med šolarji zaposlenih staršev in med onimi, ki so otroci kmečkih proizvajalcev.

Jože Marn - sedemdesetletnik

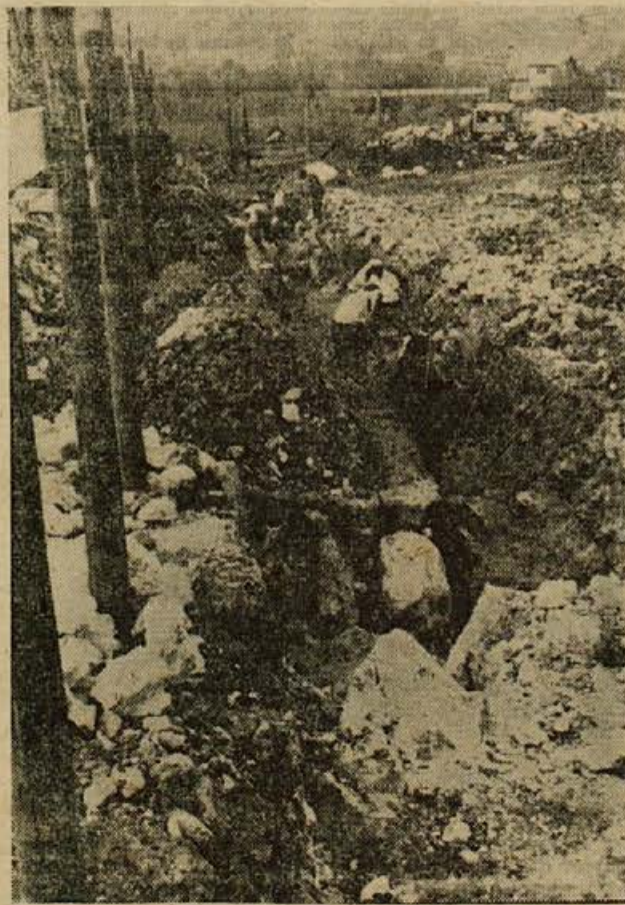
Konec minulega meseca je dopolnil 70 let življenja upokojeni uradnik nekdanjega metliškega sodišča Jože Marn. Rodil se je v Metliki in je tako bilo njegovo življenje tesno povezano z domačim mestom. Menda je redke mešanice v Metliki, ki bi s takim neprikritim navdušenjem in zadovoljstvom spremljal razvoj in sleherni napredek rodnega mesta.

Lahko rečemo, da je tovariš Marn mešanica iz tistih starih časov, ko smo bili v tem podčeljskem mestu in zna prisluhniti novim tokovom življenja in se vanje s svojo dejavnostjo tudi koristno vključiti. Jubilant je bil po prvi svetovni vojni borec na koroski fronti, ko pa se je vrnil domov, je poleg poklicnega dela sodeloval tudi v raznih naprednih društvih. Marn je še danes dober pevec, zato so v metliškem pevskem zboru vedno lahko pogrešali njegovo zvenečo bariton. Sodeloval pa je tudi pri metliški godbi in orkestru in je tu in tam nastopil še zadnja leta.

Med zadnjo vojno je sodeloval z Osvobodilno fronto, po osvobo-

ditvi pa je prav tako delal v raznih odborih in društvi (pri prosvetnem in muzejskem društvu, v upravnem odboru lekarne in Doma počitka, v krajevnem odboru ZB in SZDL itd.). Predvsem pa ni brez njega minli noben večji sestanek ali zborovanje, kjer ne bi zastavil besede za to ali ono akcijo in korist svojega rodnega mesta. Dolgo vrsto let je tudi prizadeven tajnik in blagajnik metliške podružnice Društva upokojencev. Stevilni upokojenci po Sloveniji ga poznajo, saj rade volje pomaga pri organiziranju njihovih izletov v Metliko in jim potem z navdušenjem besedo tolmači lepote tega belokranjskega mesta.

Zato, tovariš Marn: še na mnogo let!

Na gradbišču nove osnovne šole v Metliki je vedno bolj živahno. Zemeljska dela dokaj naglo napredujejo, zato si Metličani skupno z izvajalcem del SGP Pionirjem želijo še nadalje ugodnega vremena, da bi pred nastopom zime postavili vsaj temelje (foto: Ria Bačar)

metliški tednik

V metliški hotel je prišel inozemec, predstavnik ugledne mednarodne karitativne organizacije. Z njim so bili žena in njegovi spremljevalci iz Beograda in Ljubljane.

Ker je bil gost bolan na želodcu, so že prej zanj naročili dietno hrano. Ko so gostje po dveurnem čakanju le pričakali skoraj mrzlo juho, je prišel na mizo trdo zapečeni, ocrti piščanec, čigar skorja je rezala človeka v dlesni in ustnice. Zraven je bila umazana, nezarezana solata s komaj kancem olja in jesiha. Gost se je razburil in v protest obrnil svoj prazni krožnik. Na vprašanje, zakaj niso prinesli pečene piščanca, ko je bil vendar naročen,

luči v obliki belokranjske »črpenje«, ki vise pod stropom na železnih verigah; poskrbel je za platnene zavese in prte, majolike, peharje, stike s folklornimi motivi in drugo. Poltivilne mize naj bi postopoma zamenjali z javorovimi, pokromane obešalne kljuke naj bi nadomestile kovane železne in tako naprej. Te kovane kljuke je tovariš Paulič gostišču tudi priskrbel. Ze pred dobrim letom, pa še danes leže v neki omari na Veselici, ker ni nikogar, da bi jih pritrtil na leseno stensko oblogo.

Zato pa se na steni že od novega leta dalje šopiri neokusen, iz kartona izrezani prašiček, podkev z deteljico in še kaj.

Gostinske iz Metlike

so v kuhinji dejali, da nimajo pečice, štedilnika pa za enega piščanca od dveh popoldne ne bodo kurili.

Potem je gost dejal, da je škoda, da so za tako malomarno postrežbo več kot dve uri čakali v hotelu. Rajši bi bili zunaj na svežem zraku. In še to je naročil prevajalca, naj pove natakarju, naj ta pusti gostinski poklic in rajši prime za motiko in lopato.

Metliško gostišče »Veselica« naj bi bilo urejeno kot prikupen domačjski lokal, spominjalo naj bi na belokranjsko zidnico z vsemi rekviziti domačnosti. Zato je bil že pred dobrima dvema letoma narejen podoben načrt za ureditev tega gostišča in Dolenjska turistična zveza, zlasti njen tajnik Niko Paulič, sta se veliko trudila, da bi se ta načrt tudi uresničil. Za gostišče je tovariš Paulič nabavil lončene

Platnene zavese je zamenjalo kičasto barvastvo blago, na mizi pa so kričeli zeleni prti, prekrti s šarastim poltivilom, skratka: v vsem je storjen prav lep korak nazaj.

In če pride na tako šarasto mizo še ocrti piščanec, ki zaudarja, potem o »privačnosti« metliške »Veselice« ni kaj reči. Res ne!

V metliški bife je prišel gost in naročil ekspresno kavo.

»Srečo imate,« je rekel natakar. »Pravkar smo dobili nove skodelice. Vi boste prvi, ki boste pili iz nje.«

Gost je imel srečo. Ko je skodelico izpraznil, je videl na notranji strani skodelice z rdečim svinčnikom napisano njeno ceno.

Zares, posebne vrste sreča je, če človek pije iz nove, še neumite skodelice.

NOVOTEKS Metlika: za 8 odstotkov manj zaposlenih

V metliškem obratu novo-meške tekstilne tovarne NOVOTEKS so do konca septembra letos izdelali 393 ton preje. Obrat izpolnjuje svoj plan v redu, surovin pa je za sprti dovolj. Letos so izdelali 100 ton trikotažne in 293 ton tkalske preje. Trikotažna preja je skoraj vsa namenjena izvozu, saj trikotažna industrija izdelke iz te preje večji del izvozi. Tkalska preja gre predelana v tekstilno blago v izvoz, deloma pa na domači trg. V obratu je letos za 8 odst. manj zaposlenih kot lani. Odpustili niso nikogar, pač pa niso nadomeščali naravnega odliva zaposlenih z nameščanjem novih delavcev. cev.

BEN BARKO SO UGRABILI Pretekli teden so se nenadno zaostriili odnosi med Francijo in Marokom. Pred dvema tednoma so namreč »neznanca« sredi Pariza in pri belem dnevu ugrabili voditelja maroške opozicije Ben Barko. V Franciji so uvedli preiskavo, ki je pokazala, da vodijo niti v Maroko. Casopisi pišejo, da se je prav tisti čas mudil v Parču maroški notranji minister, da je bilo v mestu tudi več maroških agentov.

MOZELJ: obnovili fasadi in ceste

Krajevna skupnost v Mozlju je letos uredila fasado in gasilskem in prosvetnem domu, za kar so porabili 850.000 din. Nameravali so obnoviti še fasado pri šoli, a niso dobili zidarja. Za popravilo ceste Spodnji log - Knežja lipa je krajevna skupnost porabila doslej 290.000 din.

Nogometno igrišče v Mozlju

Mozeljska mladina si je letos s prostovoljnimi delom uredila nogometno igrišče. Poleti so mladi delali tudi pri KGP in si s prsluženim denarjem kupili nekaj športne opreme. Mladina je pripravila tudi kulturni večer, na katerem so nastopili mladi pevci in recitatorji.

PREDGRAD: trofazni tok

Krajevna skupnost Predgrad je nameravala letos napolniti telefonsko linijo od Knežje lipe do Predgrada. Po prvih izračunih bi to veljalo 1,5 milijona din, po reformi pa še več, ker se je material, ki bi ga potrebovali, podražil za okoli 25 odstotkov. Zaradi rebalansa občinskega proračuna bo krajevna skupnost dobila za letos le 900.000 din dotacije ali 600.000 din manj kot je bilo prvotno obljubljeno.

Vse te spremembe so pripomogle, da se je krajevna skupnost odločila letos napolniti le trofazni tok iz Jelenje vasi do Predgrada, kar bo veljalo okoli 1,2 milijona din. Za napeljava trofaznega toka bo krajevna skupnost porabila dotacijo občinske skupščine (900.000 din), vaščani bodo prostovoljno delali (do vrednosti približno 200.000 din), za manjkajoča sredstva (100.000 din) pa bo verjetno njihov zbor volivcev sprejel krajevni samoprisevek. Napeljava za trofazni tok nameravajo postaviti še letos, z deli pa bodo začeli, ko bo Elektro dobil potreben material.

Nočejo iz barak

Splošnemu gradbenemu podjetju »Zidara« iz Kočevja je končno uspelo zagotoviti za samske člane kolektiva primerna stanovanja. Na upravi podjetja pa smo zvedeli, da se nekateri samci ne žele preseliti iz barak v zidana stanovanja. Vzrokov je več. Predvsem v barakah ni tako strogega hišnega reda pa tudi menza je bliže. Za vse člane kolektiva, ki imajo družine, pa »Zidarja« še ni uspelo zagotoviti primernih stanovanj.

Za ozimnico: 30 ton krompirja

Trgovina Sadje-zelenjava v Kočevju je v oktobru prodala občanom za ozimnico blizu 30 ton krompirja. Krompir je bil po 70 din/kg, medtem ko je v prodaji na drobno že po 104 din. V tej vsoti ni vračunanih 5 ton krompirja, ki so ga naročila nekatera gostišča in zdravstveni dom. Seveda so se mali in večji potrošniki oskrbeli s krompirjem v glavnem sami.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ MESTO SE NAGLO SIRI, pri vsem tem razvoju pa zaostaja gasilstvo. Orodje je zastarelo in pomanjkljivo. Za gašenje v stolpih in stolpnih sploh ni primerno. Sedanje prostore gasilkega doma nameravajo povečati in preurediti, denar bo prispevala delno kočevska občina, pretežno pa Medobčinska zavarovalnica iz Novega mesta.

■ TE DNI SE JE SKORAJ PO VSEH GOSTINSKIH LOKALIH podražilo vino, ponekod celo za 100 dinarjev pri litru. Po izjavah gostincev je pri nabavi vina precej težav ali pa ga sploh ni mogoče dobiti niti pri podjetjih, niti pri vinogradnikih.

■ V MESTU JE VEČ LEPIH PREDDELAV z novimi posloplji. Za okoli teh objektov ne vladajo tak red kot bi lahko. Vse predolge stoji ob hišah skladovnicah, prazne gaube, fižolove preklje in podobno. Res je, da so vse te potrebne stvari, vendar naj bi bile vsaj pospravljene in urejene!

■ MINULO NEDELJO SMO PO SLUSALI v radiu oddajo »Pionir

Kdaj bazen in kaj bo z Rinžo?

Na zboru volivcev mesta Kočevja, ki je bil pretekli petek, so volivci razpravljali o osnutku urbanističnega programa kočevske občine za naslednjih 30 let. Prav te dni je namreč minil mesec, odkar je bil v avli Seškovega doma program razgrajen in s tem tudi dan v javno razpravo. Na vprašanja volivcev je odgovarjal inženir Milan Bižal iz Projektivnega ateljeja ljubljanskega Urbanističnega zavoda.

■ Na vprašanje, kakšna bo nadaljnja usoda Rinže, ki se vedno bolj spreminja v smrdečo stojljo mlakužo, je inženir Bižal odgovoril, da je nujno vse odplake, ki se iztekajo v Rinžo, čistiti in da je potrebno očistiti tudi dno reke. Dokončno pa bo po njegovem Rinža, ki ima poleg pretoka vode tudi samo pol litra vode na sekundo, ozdravela, ko bi vanjo speljali vodo iz Obrha.

■ Kopalni bazen bomo začeli

graditi v Kočevju, ko bo dograjena nova šola in novo pokopališče. Če bo bazen pokrit, bo stal med kemično tovarno in stolpnimi. Toplo vodo bi dobival iz kemične tovarne, zaradi česar bi bil lahko odprt vse leto. Če bazen ne bi bil pokrit, pa je zanj - razen že omenjene - predvidena še ena lokacija: v Gaju, kjer bo športni in šolski center. Dobra stran lokacije pri kemični ni bila: topla voda in s tem za vsaj dva meseca daljša plavalna sezona; slaba stran pa so saje tovarniških dimnikov, ki bi padali tudi na bazen. Lokacija v Gaju bi imela tudi svoje slabe strani: hladna voda, krajša kopalna sezona, športni objekti pa bi bili skupaj.

■ Z modernizacijo ceste do Delnic se tudi ne bo dalo več dolgo odlašati. Promet iz smeri Ljubljana proti morju bo narasel, zaradi česar bo treba nujno zgraditi pri Kočevju dve obvozni cesti: eno pod Kočevsko goro drugo pa mimo kemične tovarne. Tudi Ljubljansko cesto v mestu bo nujno razširiti in vzporedno s povečanim turizmom zgraditi več trgovin in gostišč.

■ Volivci so dobili odgovore še na nekatera druga vprašanja, kot upravičenost nekaterih lokacij (upoštevati je treba predvsem koristi skupnosti in ne le posamez-

nikov), o novi kanalizaciji in kdaj bodo prišli na vrsto za zidavo (in rušenje) nekateri deli mesta. Na vsa ostala vprašanja, ki jih bodo občani še sporočili občinski skupščini ali pa so jih zastavili, a nanje še niso dobili odgovora, ker na ta zbor volivcev niso sodila, bodo dobili odgovor na terenskih zborih volivcev ali pa v našem časniku.

Za vsako vas nekaj

Krajevna skupnost Draga je letos popravila pokopališče na Travi in v Starem kotu. V Podpeski pripravila gasilski dom in dograjuje vodovod, uredila je tudi cesto Prezid-Novik, medtem ko pripravila v Črnem potoku gradnjo mostu. Večino del so opravili oziroma jih bodo opravili vaščani prostovoljno, za material in nekatera dela pa bo porabila krajevna skupnost tudi okoli 700.000 dinarjev, kolikor bo dobila dotacije od občinske skupščine.

MILIJON ZA POPLAVLJENCE

Doslej so prispevali občani v kočevski občini za poplavljenca v denarju milijon din, medtem ko za prispevek v materialu še niso zbrani vsi podatki. Ljudje s področja krajevnega odbora RK Dolga vas so darovali 123.800 din, Ko-

čevska Reka 180.000 din, Kočevje 470.000 din itd. Z ozirom na svoje možnosti so dali zadovoljive prispevke še občani s področja krajevnih organizacij RK Mozelj, Zeljne, Struge, Koprivnik, Draga in Knežja lipa, medtem ko od drugih organizacij še ni poročil. Od podjetij je doslej največ prispevala Tekstilana 50 odelj, vrednih 300.000 din. Zbiranje pomoči za poplavljenca traja v kočevski občini že dva meseca, zaključeno pa bo z novim letom. Običinski štab za zbiranje pomoči za poplavljenca opozarja podjetja, da opravi prevoz materiala brezplačno železnica.

DOLGA VAS: vodovod ali razsvetljava?

Člani SZDL v Dolgi vasi so na konferenci izrazili dve večji želji. Radi bi javno razsvetljavo ali pa vodovod. Najraje bi vodovod, saj se pri njih precej gradi, vse nove zgradbe pa imajo vgrajene vodovodne instalacije. Za gradnjo vodovoda nameravajo ustanoviti poseben odbor, ki bi zbiral tudi prostovoljne prispevke zanj.

Kritično so ocenili kulturno prosvetno življenje v vasi. Imajo namreč lep kulturni dom, ki pa bi bil lahko bolj izkoriščen. Zda so v njem le sestanki in dvakrat na teden kino. Za mrtvilo se sta-

rejši izgovarjajo na mladino, mladina pa na odrasle.

Glavna akcija Dolgovaščanov je bila letos ureditev poti skozi vas. Popravili so jo s prostovoljnimi delom. Vaščani pa pravijo, da priključek na glavno cesto ni v redu izpeljan (tu se je zgodilo že več nesreč) in bi ga bilo nujno prestaviti ali drugače preurediti.

Omenili so tudi, da naj bi o urbanističnem načrtu podrobneje razpravljali njihov zbor volivcev. Ta načrt zajema namreč tudi Dolgo vas, zato vaščanom ni vseeno, kaj in kako bo pri njih zgrajeno v bodoče.

STRUGE: gozdne poti so slabe

Člani SZDL iz območja Strug so pohvalili sklep zboru volivcev, da uvedejo krajevni samoprisevek za ureditev razpadajočega pokopališča v Strugah. V glavnem s samoprisevkom so uredili pokopališče in postavili spo-

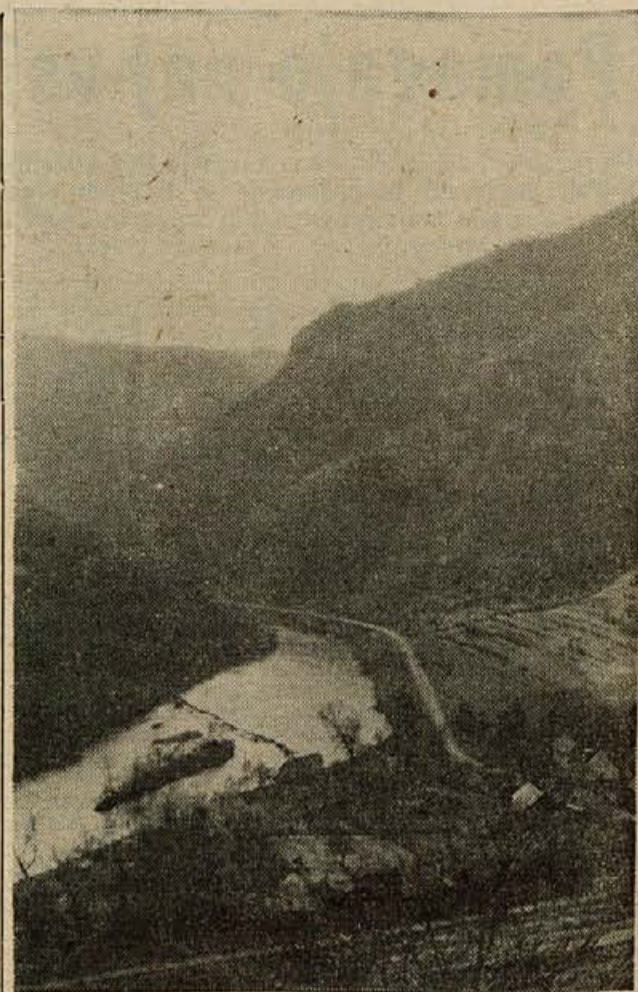
menik padlim, ki so ga odkrili 1. novembra letos. Pri tem je bil zelo aktiven odbor krajevnih skupnosti.

Kritizirali pa so člani Socialistične zveze svojo bivšo kmetijsko zadrugo, ki se ni potrudila, da bi dobila zavarovalnino za pokvarjeno mlatilnico. Zda Stručanci nimajo ne odškodnine in ne dobre mlatilnice, zaradi česar morajo voziti svoje žito na mlačev kar v Dobropolje. Sklenili so, naj bi s sredstvi krajevnih skupnosti, prispevki vaščanov in z izkupičkom za staro mlatilnico (ki jo nameravajo prodati za staro železo) kupili novo mlatilnico.

V Strugah je tudi precej vaških poti. Vse zahtevajo vzdrževanje, ki pa ga občani sami ne zmorejo. Predlagali so, naj bi nekatero vaško pot preimenovali v občinske. Veliko vprašanje pa je, če bodo to dosegli, saj je občinska skupščina tudi na temnem z denarjem.

Člani SZDL so kritizirali KGP, češ da vplačujejo precejšnja sredstva v gozdni sklad, gozdne poti pa imajo slabe in jih morajo sami popravljati. Poudarili so tudi, da je nujno stabilizirati cene kmetijskim pridelkom. Menili so še, da so gene za govedo v redu, za prašiče pa so prenzike.

J. P.

Pogled na kanjon Kolpe pri Dolu (Foto: J. Prime)

Dol vedno lepši

Prebivalci Dola ob Kolpi so letos zelo lepo uredili svojo vas. Precej jih je uredilo fasade hiš, nekateri pa celo gospodarskih poslopij. Nekaj domačinov je s turističnim kreditom preuredilo hiše, tako da bodo lahko sprejemali turiste na prenočevanje in hrano.

Dol obiskuje vsako leto več turistov iz Kočevja, Ljubljane in drugih krajev, na območje lovske družine Predgrad pa prihajajo na lov tudi inozem-

ci. Domačini se vedno bolj zavedajo, da imajo od turizma koristi. Turisti in izletniki še pred nekaj leti tu niso mogli dobiti skoro nikakršne hrane. Letos so lahko od ljudi že kupili dovolj mleka, sadja, krompirja in drugega, žal pa še vedno ni bilo dobiti dovolj piščancev in jajc. Tudi v domači gostilni se dobiš toplo hrano, če jo v naprej naročiš, medtem ko še do nedavnega kaj takega sploh ni bilo mogoče.

Najprej omogočimo obstoj našim ljudem!

■ KAKO NAJ IMAJO KMETIJE VESELJE z obdelovanjem zemlje, ko vedo, da pridelkov ne bodo mogli pobrati? Proti jeseni začne namreč divjačina zahajati na nji, ve okrog Oslnice ter uničevati poljske pridelke in mlada drevesca. Lovska družina sicer povrne lastnikom nastalo škodo, vendar trud skozi vse leto le ne da tistega, kar kmet pričakuje. Druge se bore za čim več obdelane zemlje, tu pa bodo zaradi divjačine opustili poljedelstvo. Divjačina prganja ljudi z zemljo! In kam naj

gredo? Ne smemo dopustiti, da bi zaradi divjačine razselili cele predele samo zato, da bi potem lahko tuji kaj ustrelili in bi lovška družina prišla do deviz! Najprej poskrbimo za naše ljudi in jim omogočimo obstoj! Pred kratkim so v Makedoniji razveljavili zaščito medvedov in druge divjadi v večini republike; ali ne bi to morali storiti tudi pri nas? Oslniška dolina je že tako zapuščen in zapostavljena, zdaj pa ji grozi še divjačina.

■ Oslnica je končno le dobila

V Strugah so odkrili spomenik

Krajevna organizacija Zveze borcev v Strugah je odkrila 1. novembra na pokopališču Pri cerkvi spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja. Na tem območju je med vojno padlo 45 partizanov in aktivistov (od tega 27 domačinov) in 21 žrtev fašističnega terorja. Na slavlju ob odkritju spomenika je govoril Peter Sobar, član občinskega odbora Zveze borcev Kočevje, ki je opisal predvsem udeležbo Strug v narodnoosvobodilni borbi.

Spomenik je odkril tajnik krajevnih organizacij Zveze borcev Struge Davorin Hočevar, medtem ko je imel v imenu krajevnih organizacij Zveze borcev Struge krajši nagovor predsednik Ivan Hočevar. Na proslavi, ki so se je udeležili tudi glavni predstavniki političnega in gospodarskega življenja v občini ter nekaj sto domačinov, so nastopili pevski zbor iz Kočevja, rudniška godba ter domači šolarji, ki so zapeli in recitali več pesmi. (Foto: J. Prime)

vodovod. Te dni polagajo še zadnje metre cevi po Oslnici, v hiše pa bodo napeljali vodo pozneje. Največ zaslug za zdravo pitno vodo ima novo vodstvo gradbenega odbora z Jožetom Janežem na čelu. Zal primanjuje denarja, da bi lahko še letos uredili vse okrog vodovoda.

■ PRED KRATKIM JE BILA V KOČEVJU urbanistična razstava o razvoju Kočevja in turističnem področju okrog Dola. Zal pa ni bilo nič rečeno o turizmu Oslniške doline in Kostelskega Saja kočevska občina ne obsega samo Kočevja! Ljudje odhajajo iz Oslniške doline na delo v Cabar, Gorovo, Kočevje, Delnice, Ljubljano, Reko in tudi v inozemstvo. Mnogo so že govorili o ustanovitvi primerne delavnice v Oslnici, ki bi zaposlovala odvečno delovno silo, narejenega pa ni bilo nič!

■ OSLSNŠKA TRGOVINA je prva izpolnila plan - in to že septembra. Tudi v Oslnici je nastopila predreformna mrazlica nakupovanja, toda tudi sedaj ljudje nič manj ne kupujejo kot prej.

■ OSLSNŠKI MNOGO GOVORE o predvideni ukinitvi krajevnega in matičnega urada v Oslnici. V Oslnico prihajajo na ta dva urada ljudje vseh let, tudi po 10 kilometrov daleč in nimajo vedno časa prav ob uradnih dnevih, ko bi prihajal sem službenec iz Fare. Pravijo, da naj v Oslnici raje ostane tako kot je in naj raje kje drugje izpraznijo kakšno nepotrebno delovno mesto!

JOZE OZURA

V oktobru slab uspeh

V oktobru, ko veljajo novi prometni predpisi, je delalo v Kočevju šoferski izpit 70 kandidatov. Od tega jih je napravilo izpit 12, 58 pa jih je padlo.

Ne tarnajte da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

Kdor ni prijavljen, bo moral povezati culo

V Ribnici je bilo v soboto, 23. oktobra, posvetovanje o problematiki priseljenih družin, sezonskih delavcev in naseljevanju Ciganov ter o vplivu reforme na socialno delo. Posvetovanje je sklical svet za socialno varstvo in varstvo družine, udeležili pa so se ga tudi predstavniki gospodarskih organizacij in ustanov, političnih organizacij in nekaterih krajevnih skupnosti.

V Ribnici in bližnji okolici se zadnje čase naseljuje vse več ljudi iz drugih republik ter tudi Ciganov, ki se naglo množe. Najprej jih je bilo le nekaj, medtem ko so danes tu že družine s svojci in prijatelji, katerim odstopajo streho ali pa se naseljujejo v lopah in šotorih.

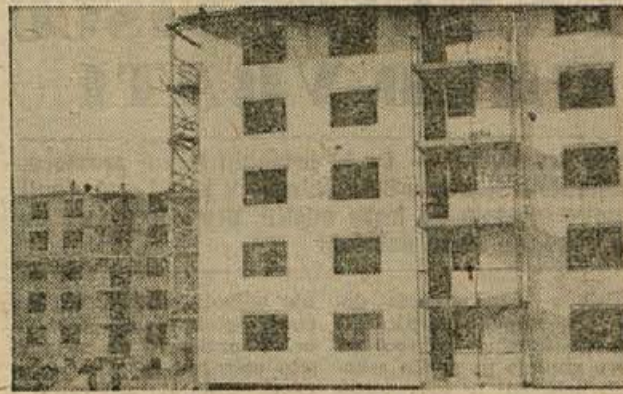
Ko je bilo pomanjkanje delovne sile, sta Inles in Opekarna te ljudi zaposlovala, vendar se težko prilagajajo novemu okolju. Imajo nizke osebne dohodke, neurejene stanovanjske razmere, ne znajo z denarjem gospodariti, zato mnogi živijo v bedi. Čevčarji, katerim odstopajo streho ali pa se naseljujejo v lopah in šotorih.

ni zaposlen in ne prijavljen, Ciganske družine živijo v lopah in šotorih v veliki umazaniji. Ker odrasli živijo v divjem zakonu, žene in otroci niso deležni zdravstvene zaščite, zato so marsikdaj v breme občini. Ciganski otroci ne hodijo v šolo, ljudje se pritožujejo zaradi kraje na poljih itd. Cigani jemljejo kurjavo kar v skladišču KGP in pri podjetju Snežnik.

Udeleženci posveta so menili, da je treba vprašanje Ciganov in drugih priseljenčev čimprej rešiti. Za tiste, ki so zaposleni, naj podjetja oskrbe stanovanja, kdor pa ni zaposlen in ne prijavljen, bo moral tja, odkoder je prišel, v svojo rojstno hišo.

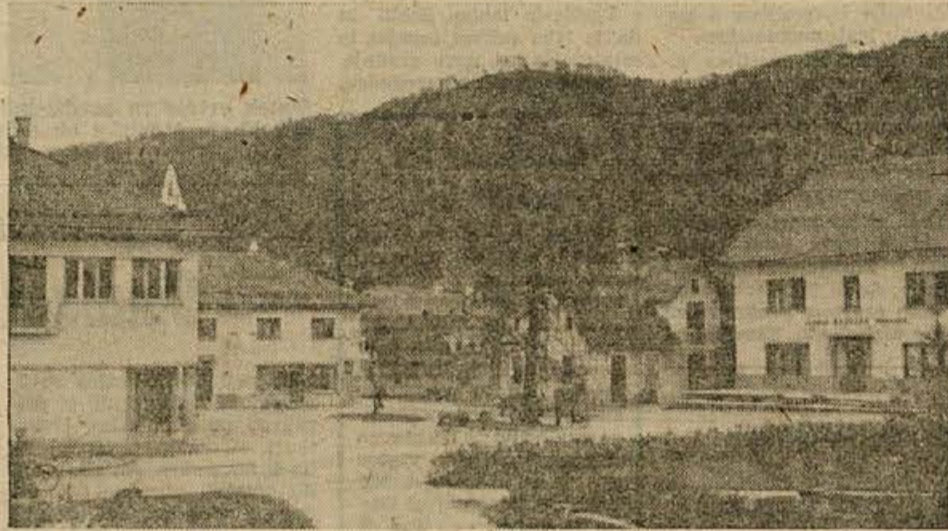
Pred kratkim je »Ilustrovana politika« v Beogradu objavila v rubriki »iz naše zemlje« sliko prodajalne ribiških spominkov v Ribnici. Kmalu nato je dobila občinska skupščina Ribnica pismo, v katerem je nek bralka iz Zrenjanina prosila, naj ji prodajalna spominkov pošlje dva ribiška lesena krošnika, ki ju je, na sliki, izrezani iz Ilustrovane politike, označila. Turistično društvo bo seveda bralki ustreglo.

Predstavnike gospodarskih organizacij so opozorili, naj bodo previdni pri sprejemanju tuje delovne sile in naj pri zaposlovanju dajo prednost domačim delavcem in delavkam. Ko so govorili o odhajanju delovne sile v tujino, so bili mnenja, naj bi materam z več otroki ne izdali dovoljenja. Na seji je bila večkrat poudarjena odgovornost krajevnih skupnosti pri reševanju socialnih problemov, katera bi morala tesneje sodelovati s pristojnim organom za socialno službo pri občinski skupščini.

Kaj dela GRADBENIK?

Splošno gradbeno podjetje Gradbenik iz Ribnice gradi trenutno: V RIBNICI: dva 20-stanovanjska stolpca (na sliki), gozdarski dom in 4-stanovanjski blok; V SODRAZICI: poslovno — stanovanjsko stavbo; V LOSKEM POTOKU: trgovski dom za podjetje »Jelka« iz Ribnice. (Foto: J. Prime)

SODRAZICA. V ozadju v sredini hrib, kjer stoji novi televizijski pretvornik (Foto: J. Prime)

Pretvornik za tri programe

Posebni odbor pri krajevni skupnosti Sodražica je organiziral postavitve TV pretvornika na hribu nad Sodražico. Za novi pretvornik je odbor napravil nabiralno akcijo. Vsek bodoči ali sedanji lastnik televizorja je prispeval za pretvornik 20.000 din in tako so že v enem dnevu zbrali 400.000 din, razen tega pa so prispevala zanj še nekatera podjetja in občinska skupščina. Seveda je sedaj sprejem TV programa (s Kr-

vavca) znatno boljši. Vendar televizijski naročniki iz Sodražice še ne mirujejo. Ugotovili so, da bi z nekaterimi dopolnitvami TV pretvornika lahko gledali tudi televizijski program iz Avstrije in Italije. Dodatke za pretvornik, ki so potrebni za gledanje avstrijskega programa, so že naročili, dogovarjajo pa se tudi že za dodatke, ki so potrebni za gledanje italijanskega programa. Ko bo pretvornik nad Sodražico opremljen z vsemi dodatki,

bo lastnik televizorja lahko gledal kateregakoli navedenih treh programov — zavrteti bo moral le gumb na ustrezni kanal.

Seveda si kaj takega ni mogoče urediti v vsakem kraju. Slučajno leži Sodražica prav na takem območju, da lahko lovi kar tri televizijske programe. Preračunali pa so že, da bi z nekaterimi novimi preureditvami gledali vse tri sporede tudi televizijski naročniki v Ribnici.

GOSPODARJENJE UGODNEJŠE KOT LANI

Za 41 odst. višji osebni dohodki

Če primerjamo devetmesečno poslovanje gospodarskih organizacij v ribniški občini z lanskimi uspehi v istem obdobju, ugotovimo precejšen napredek. Gospodarske organizacije se prilagajajo novim pogojem gospodarjenja. Podjetja so v večini primerov že začela ukrepati, da bi bila čim bolj rentabilna in ekonomična. Prav tako so začeli izplačevati nadomestila za zvišanje življenjskih stroškov.

Gospodarske organizacije smatrajo reformo za nujen ukrep. Samoupravni organi so v posameznih podjetjih takoj začeli urejati notranje odnose ter delati analize in ekonomske izračune za vse obračunske enote.

Kaj je s cesto v Malo goro?

Mala gora, Gradišče pri Sv. Ani, Ziglova, Jamarška koča pri Francetovi jami, Vinogradi in Ograde so priljubljene izletniške točke Ribničanov. Zal pa je začelo Kovinsko podjetje prekopavati edino cesto, ki vodi do teh izletišč in dovažati zemljo za planiranje svojega dvorišča. Občani pričakujemo, da bo Kovinsko podjetje cesto čimprej očistilo. -k

Na eni izmed sej delavskega sveta podjetja Gradbenik v Ribnici so sklenili narediti temeljit ekonomski izračun, nadaljnji ukrep tega podjetja pa je normirano delo in nagrajevanje po delu. Razen tega so bile izvršene nekatere spremembe v zasedbi delovnih mest. Že kmalu je bilo opaziti večjo storilnost, hkrati s njo pa so se povečali tudi osebni dohodki.

Kovinsko podjetje je ukinilo nekaj režijskih mest, zaposleni na teh delovnih mestih pa so se vključili v proizvodnjo. Podjetje si skuša pridobiti nove stranke. Tako se dogovarjajo za sodelovanje z Itasom v Kočevju, nameravajo pa se usmeriti tudi na zunanje tržišče.

Trgovsko podjetje Jelka si prav tako prizadeva zadočiti nalogam reforme. Podjetje bo še nadalje urejevalo specializirane prodajalne

Če analiziramo osebne dohodke v devetmesečnem poslovanju letos vidimo, da so za 41 odstotkov višji od lanskih v istem času. Povečanje osebnih dohodkov po reformi je v posameznih gospodarskih organizacijah takole:

Pri Inlesu znaša povečanje 20 odst. za minimalne postavke, medtem ko je nadaljnje povečanje osebnih dohodkov odvisno od finančnih uspehov. V Kmetijski zadrugi Ribnica so osebne dohodke povečali za 6,5 odstotkov, v Kmetijski zadrugi Loški potok pa za 15 odstotkov. Povprečno povečanje zasluzkov pri Gradbeniku

znaša 18,5 odst., od tega pa so več dobili predvsem ne kvalificirani delavci, katerim so se dohodki povečali za 23 odstotkov. Pri trgovskem podjetju Jelka so povečali osebne dohodke za 15 odst., še naprej pa so zasluzki odvisni od prometa. Osebni dohodki v kovinskem podjetju so narasli za 11,34 odst., v Pletalnici žičnih mrež v Sodražici pa za 18 odstotkov. -r

Ukinitev dveh vlakov

S 15. novembrom bosta letos ukinjena na progi Ljubljana — Kočevje dva vlaka: vlak, ki odhaja s postaje Dobropolje proti Kočevju ob 20.34 in vlak, ki odhaja iz Kočevja proti Ljubljani ob 3.03 uri. Prvi vlak bo ukinjen zato, ker je imela železnica z njim izgubo, saj se je vozilo z njim povprečno po 55 potnikov: 40 delavcev in 15 dijakov. Na vlaku, ki odhaja iz Kočevja ob 3.03 je bilo še slabše: potnikov je bilo povprečno po 32, med njimi polovica delavcev. Ob tolikšem številu potnikov železnici res ni kazalo drugega kot oba vlaka ukiniti. Potniki s tem ne bodo posebej prizadeti, saj vozijo po kočevski progi še štirje pari vlakov v obe smeri, poleg tega pa je potnikom na voljo iz Kočevja v Ljubljano in nazaj 18 avtobusov.

RIBNIŠKA KRONIKA

Mehanični servis v Ribnici je prenehal delovati hkrati s stanovanjsko skupnostjo. Poslovne prostore je prevzel zasebnik, ki je v njih uredil avtomehanično delavnico. S tem je ustrezno mnogim lastnikom avtomobilov, saj je Ribnica doslej pogrešala avtomehanično delavnico. Imeli smo samo avtomehanika, ki se je ukvarjal samo s popravili mopeda in motornih koles. Obema zdaj ne zmanjkuje dela.

Čevčarji, mizarji in krojači so postali v Ribnici še prava redkost. Če bo šlo tako še naprej, bo kmalu ostal samo še spomin nanje.

Stanovanjski blok zdravstvene doma je tik pred dograditvijo, saj bi moral biti izročen namenu 29. novembra. Tudi tretji stanovanjski stolpček kmalu gotov, četrti pa bo kmalu pod streho. Zasebni graditelji — teh je v Ribnici precej — prav tako hitijo z gradbenimi deli, saj bi vsak rad naredil čimveč še pred zimo in zmrzaljo.

Ribniško spominkarstvo se je lepo razvilo, v trgovini turističnega društva, ki ima naziv SPOMINKARSTVO, pa je te robe dovolj. Izdelovalci delajo spominke tudi po naročilih SPOMINKARSTVA. Izdelki so znani daleč po svetu in skoroda nimajo konkurence, hkrati pa so učinkovita turistična reklama za Ribnico.

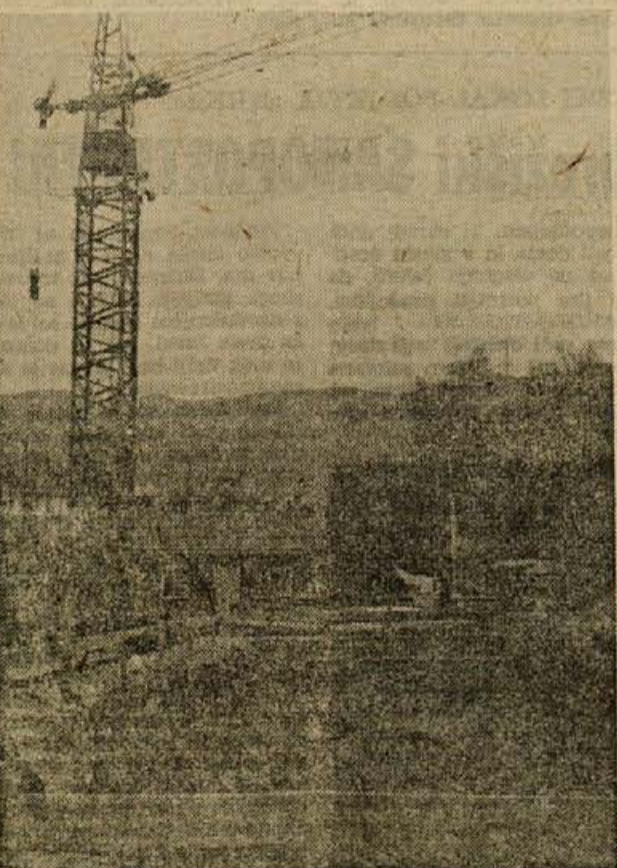
Za čiščenje ulic in trgov je v Ribnici odgovorna Komunala. Pri tem delu sta zaposlena 2 cestna pometalca. Ceste, ulice in trgi so snažni in lepo oskrbovani ter dajejo mestu snažno in prijetno podobo.

S poimenovanjem ulic in trgov se je, kot vse kaže, v Ribnici nekaj zataknilo. Sklep o tem je sprejela skupščina že letos spomladi, Ribnica pa še vedno nima ulic in trgov, ki bi bili poimenovani. Upamo, da se bo zadeva kmalu premaknila na boljše.

Češarkovo hišo, ki stoji pred novo restavracijo, nameravajo kmalu podreti. Nekdanji lastnik se je že preselil v novo stavbo. Rušitev bo v precejšen prid restavraciji, saj bo nato lažje zadržati in pridobila na pomembnosti.

Božidar Jakac: JANEZEK (1944)

V Ribnici so začeli graditi novo osemletko. Šola, ki bo imela tri nadstropja in 24 učilnic, bo zgrajena predvidoma do 1. septembra 1966. Veljala bo 326 milijonov din; od tega so dobili 120 milijonov din republiškega kredita, ostalo pa bodo prispevala podjetja in vaščani (v obliki krajevnega samoprivepka), nekaj pa bodo dobili kredita pri domači banki. Gradi jo Dolenjsko gradbeno podjetje iz Grosuplja. Z dograditvijo nove osemletke bodo imeli ribniški šolarji spet lahko pouk v le eni izmeni. V sedanjih šoli nameravajo urediti delavnice za tehnični pouk in razne druge pomožne šolske prostore. (Foto Prime)

PACIENTI NA STOPNIŠČU - ZIMA PRED VRATI

Zdravstveni dom v Brežicah je premajhen - Da bi pridobili nekaj prostora, bodo verjetno preselili specialistično službo v bolnišnico - V zobni ambulanti so najbolj utesnjeni - Na novo gradnjo ne kaže misliti, druge prostore pa ji bo vendarle treba oskrbeti

Zdravstveni delavci v Brežicah zadnje čase veliko razpravljajo o reorganizaciji zdravstvene službe. Na seji občinskega odbora sindikata družbenih dejavnosti so prišli na dan že z nekaterimi predlogi.

CERKLJE: zdaj pa zares!

Otvoritev zdravstvenega doma je bila napovedana že vsaj trikrat, pa vedno prezgodaj. Tokrat pa pravijo Cerkljanci, da se ne bodo uštel in da lahko napišemo datum - 29. november. Zdjaj so na delu pleskarji. Prebarvati morajo stene in okna. Potem morajo postaviti v kopalnice še bojlerje in kadi in dom bo končno pripravljen za otvoritev. Občani že nestrno pričakujejo ta dan, ki ga bodo slavili hkrati z dnevom republike.

Delo v Zdravstvenem domu je zaradi utesnenosti postalo izredno težavno, na novo gradnjo pa spričo sedanjih možnosti ne kaže misliti. Pacienti morajo čakati na stopnišču, kar je postalo že nevdružno. Zima je pred vrati, zato je treba nekaj ukreniti. V zdravstvenem domu menijo, da bi pridobili nekaj prostorov na ta način, da bi preselili specialistično službo v bolnišnico. To bi bilo bolj smotno, saj je bolnišnica tudi bolj opremljena s potrebnim instrumentarijem.

Predlagali so izselitev ginekološke ambulante, dispanzerja za žene in okulistične ambulante. V bolnišnici soglašajo s tako rešitvijo in so pripravljeni dati na razpolago svoje prostore.

Toda zdravstveni dom bo še kljub temu ostal prenatrpan. Zdravstveni delavci menijo, da bi bilo treba iskati nove prostore predvsem za zobno ambulanto. Tam je sta-

nje najbolj kritično, saj pacienti sploh nimajo čakalnice. V ordinaciji pa so tudi zelo utesnjeni in zobni terapevti se morajo zadovoljiti s skoraj nemogočimi delovnimi pogoji.

Kam se bodo selili, še ni bilo povedano. Na seji občinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti so sicer našli nekaj možnosti, ki pa jih bodo morali še prej proučiti. Izkazalo se je, da bi potrebne prostore v Brežicah lahko dobili in da je taka rešitev cenejša in smotrnejša od nove gradnje, za katero sploh ni možnosti.

Niso se še navadili

Kupci se nikakor ne morejo navaditi na novo samopostrežno trgovino, ki so jo v Brežicah odprli za občinski praznik. Kmečki ljudje se nekako boje novega načina postrežbe, mestne kupce pa motijo košarice, čeprav poskušajo prodajalci že od prvega dne z neprisiljeno vzgojo za nov način nakupa. Navzile vsemu so največ iztržili prvi dan. - Lokal je sicer sodobno in okusno opremljen, ozko grlo pa bo slej ko prej naravno skladišče in skladiščni prostori čez cesto. Upamo, da se bodo potrošniki kmalu navadili nove trgovine, saj je mnogo takih, ki so si jo že dolgo želeli.

Lahko bi se bolj postavili!

V četrtek 7. oktobra, je bila v Brežicah ponovna krvodajalska akcija. Lahko rečemo, da je uspela le po zaslugi uslužbencev komunalnega zavoda in dijakov brežiške gimnazije. Skupno je darovalo kri 121 občanov, od tega kar 38 dijakov, 12 uslužbencev Zavoda za komunalno dejavnost (predvsem cestarjev!), 11 Pišecanov, 8 uslužbencev Tovarne pohištva Brežice in še nekaj drugih. Za primerjavo najpovemo, da sta se te humane akcije udeležila le 2 uslužbenca občinske skupščine in da z 38 dijakov ni prišel noben profesor.

Ponoven odvoz krvi bo 11. novembra na Bizeljskem. Tedaj bodo uredili prevoze za vse, ki se iz kakršnihkoli vzrokov tokrat niso odzvali oddaji krvi.

ceva iz Brežic. Igralci bodo predvajali komedijo »Naši trije angeli«, nastopil bo oktet, priredil bodo šahovsko tekmovanje, pa tudi razstavo o desetletnem delovanju društva. Predsednik Jaka Dernač je opozoril na občne zbornice, ki morajo biti opravljene še v novembru in na priprave nanje. Opozoril je, da je kulturno-prosvetna dejavnost nekako zamrla. Temu so vzrok tudi majhna finančna sredstva društev. Revij, ki so se zelo obnesle, ni več, izmenjav gostovanj med društvi pa je premalo. 1966 leta bodo pripravili svečano proslavljanje 20-letnice kulturno-prosvetne dejavnosti v Spod. Posavju.

Valjar na cesti Pišce-Bizeljsko

Po novi cesti, ki povezuje Pišce z Bizeljskim, je promet zelo živahen, čeprav še ni povaljana. Dež v minulem tednu je bil izredno dobrodošel in te dni bo prišel na delo valjar. Obe krajevni skupnosti težko čakata, da bo opravljeno tudi to delo.

Za kulturno-prosvetno dejavnost ni sredstev

5. novembra so razpravljali na seji predsedstva Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Brežicah o dejavnosti podeželskih društev. Tov. Haler iz Arti je povedal, da se tamkajšnje društvo pripravlja na 35-letnico obstoja, tovariš Metelko pa je govoril o pripravah na 10-letnico DPD Svobode »Bratov Milav-

Črpalka na Bizeljskem je donosna

Ko so gradili bencinsko črpalko na Bizeljskem, ji je marsikdo prerokoval le životarjenje. Pa se je pokazalo drugače. V poletnih mesecih je znašal promet nekaj nad 3 milijone dinarjev, kar je domačine prijetno presenetilo. S črpalko upravlja za sedaj še krajevna skupnost, čeprav to ni v skladu s predpisi.

Na zimo pričakujejo manj prometa, dokler pa je vreme še takole sončno, obiskovalcev ne bo manjkalo. Krajevna skupnost bo poskrbela še za lepšo zunanjo ureditev. Okolice bodo zasadili z drevjem in okrasnim grmičjem.

NOVO V BREŽICAH

V prosvetnem domu so danes teden nastopili Kostanjevčani. Brežiškemu občinstvu so se predstavili z Miklovo Zalo. Gostje so zaigrali dve predstavi. Tako so imeli možnost videti uprizoritev Miklove Zale vsi tisti, ki niso mogli obiskati predstave v Kostanjevici. Igra je gledalce zelo navdušila in nastopajoče so nagradili s prisrčnim priznanjem. Nad obiskom se tokrat ni bilo treba pritoževati. Dvorana je bila obakrat zasedena.

V petek in soboto je bil na sporedu brežiškega kina težko pričakovani barvni film Walta Disneya Zgodba o volku. Privabil je mnogo gledalcev. Z velikim zanimanjem si je film ogledala solska mladina, za katero je upravljalna kina namenila posebno predstavo. Mnogim šolarjem je bil film tako všeč, da so obiskali še nedeljsko matinejo.

V brežiških trgovinah, ki sicer sloviijo po dobri založenosti in izbiri, je trenutno opaziti nekoliko šibkejšo preskrbo z živili

in gospodinjstvi potrebščinami. Na to je verjetno vplivala ukinitve Merksovega skladišča, vendar zdaj že tečejo razgovori, da bi skladišče v Brežicah ponovno odprli.

Veliko je tudi povpraševanje po gradbenem materialu in železu. Telega materiala povsod primanjkuje. Trgovina ga sicer naroča, vendar zelo neredno prihaja in tudi količine so premajhne. Tako kljub dobri volji ne more ustreči vsem kupcem pravočasno. Med blagom, ki ga primanjkuje, so tudi volnene tkanine in nekatere vrste obutve.

Na osnovni šoli bratov Ribarjev imajo vsi učenci dnevno toplo malico, tisti, ki želijo, pa lahko dobe tudi kosilo. Tako je zaposlenim staršem odvzeta velika skrb, otroci pa imajo redno prehrano. Cene niso pretirane. Za malico plačujejo otroci po 25 dinarjev, za kosilo pa 200 dinarjev. Obroki so izdatni in okusni in starši se z otroki vred veselijo dobre kuhinje v šoli.

Sopek vrtnic za predsednika občinske skupščine tov. Milana Šepetavca. Podarila mu jih je pionirka ob dobrodošlici gostom, ki so se 30. oktobra prvič pripeljali po novi cesti iz Pišec na Bizeljsko (foto: J. Teppey)

PRIPRAVE ZA OBČNI ZBOR ObSS BREŽICE

Sindikrat naj dela bolj skladno!

Na seji ObS Brežice so 3. novembra razpravljali o pripravah na občni zbor občinskega sindikalnega sveta, ki bo 4. novembra. Na njem bodo polagali obračun dela za čas od 1963 do 1965. Menili so, da mora biti razprava dejanski odsev pestrega razvoja, ki se je odvijal v delovnih kolektivih. Gradivo naj bo oblikovano tako, da bo

umljivo vsakemu članu, da bo vabljivo in da bo res spodbujalo k razpravi. Ugotovili so, da člani sindikatov pričakujejo od svoje organizacije več stvarnega dela in posegov. Posebno pozornost bodo posvetili kadrovskemu vprašanju. Kandidatna lista za člane novega ObSS bo šla v javno razpravo po sindikalnih organizacijah, da bi izvoljeni delegati nato laže izbrali novo občinsko sindikalno vodstvo. V njem naj bodo predstavniki iz vseh dejavnosti in iz najširšega kroga proizvajalcev.

predstavnikov članstva. Z razgovori bodo začeli 15. novembra, sklepi in stališča, ki jih bo sprejel občni zbor po razpravi, pa bodo kar najbolj konkretni.

IVAN ZIVIČ

Izbor Kajuhove lirike bo šel po vseh šolah

Na seji predsedstva Zveze kulturno-prosvetnih društev v Brežicah so se pred dnevi pomenili tudi o tem, da bi dijaki gimnazije predvajali izbor Kajuhove partizanske lirike po vseh matičnih osnovnih šolah. Ta prireditev gimnazijcev je ob prvem izvajanju zelo uspela. Na seji so govorili tudi o razstavi, ki jo bo klub likovnih umetnikov priredil za dan republike. V tej 10-dnevni razstavi bodo prikazane upodobitve akad. slikarja prof. Radoslava Arsovskega iz Slov. Konjice.

Za dan mrtvih v Kapelah

Se pred dnevom mrtvih so pionirji kapelske osnovne šole res lepo okrasili prostor pred spominsko ploščo padlim žrtvam fašizma ter počastili njihov spomin z deklaracijami in recitacijami. 1. novembra so pevci zapeli na pokopališču dve pesni, godba pa je zaigrala v spomin mrtvim. Po komemoraciji na pokopališču je odšla godba k plošči padlim žrtvam pred dom množičnih organizacij. Svoji so položili cvetje in prižgali svečke, godba pa je tudi zaigrala v spomin žrtvam. Tako smo v Kapelah dostojno počastili dan mrtvih.

D.V.

NOV TRGOVSKI LOKAL PODJETJA »KRKA«

Prvi kupci v brežiški SAMOPOSTREŽBI

V veliko zadovoljstvo potrošnikov so v soboto, 30. oktobra, odprli v Brežicah prvo samopostrežno trgovino. Preuredili so jo iz starega lokala, ki je že nekaj let čakal na obnovo. Trgovsko podjetje KRKA se je odločilo za obnovo v glavnem zaradi tega, da bi ustreglo vsem tistim

gospodinjam, ki zaradi dolžnosti doma in v službi dostikrat ne utegnejo čakati, da bi jim postregli prodajalci. SAMOPOSTREŽBO bodo prav radi obiskali tudi drugi kupci, saj je dobro založena in odprta neprekinjeno od šestih zjutraj do osmih zvečer.

Vrednost opreme za to trgovino znaša blizu 5 milijonov din. Delavski svet trgovskega podjetja KRKA se je z navdušenjem odločil za take vrste lokal, saj se danes že vsak večji kraj postavlja s samopostrežnico.

Prvi kupci so se zbrali v soboto pred vrati nove trgovine že dobro uro pred otvoritvijo. Med njimi je bilo največ otrok, ki so prišli predvsem iz radovednosti. Gospodinje so se veselile, da bodo prišle hitro na vrsto, kajti ob sobotah je v brežiških trgovinah vedno polno kupcev. Nova SAMOPOSTREŽBA je za prvih deset strank pripravila prijetno presenečenje. Vsakdo je pri blagajni dobil še darilo - steklenico vina. Otrokom so namenili čokolado. Z njo se je posladkalo kar 30 mladih kupcev. Vest o tem, da v novi trgovini prodajajo čokolado zastoj, se je hitro razširila po mestu in pred trgovino se je zbrala kmahu množica radovednežev.

Trgovina je urejena zelo lično, toda za začetek je bilo v njej kar preveč tesno. Vsakdo, ki je šel tam mimo, se je hotel ustaviti v novem lokalu, Res škoda, da prostor ni malo večji. Sicer pa se bodo čez čas kupci gotovo bolj porazdelili in potem ne bo take gneče.

Nakupovanje v »samopostrežni« je za Brežičane še novost

(Foto: Baškovič)

Po vrečah lovijo kakavovec

IMPERIAL v Krškem ima zagotovljen kakavovec samo do 18. novembra letos. - Zakaj ni uvoza? - 2000 ton kakavovca leži v skladiščih državnih rezerv, toda nihče ne izdelava razdelilnika...

Pisali smo že o težavah s surovinami, ki tarejo tovarno čokolade IMPERIAL v Krškem. Septembra letos je že kazalo hudo, tako hudo kot je sedaj pa kljub temu ni bilo videti. Tovarna je svoj letni plan vnovčene realizacije že presejala. Letos bi morali prodati za 330 milijonov din čokolade in čokoladnih izdelkov, do konca septembra pa je ustvarjena vnovčena realizacija znesla že 333 milijonov dinarjev.

Kakavovca ki je osnovna surovina za izdelavo čokolade in čokoladnih izdelkov, zmanjkuje. Svoj letni kontingent so že porabili in zdaj se lovijo iz dneva v dan. Morda bi odobreni kontingent surovin zadoščal tovarni do konca leta, če bi delala samo v eni delovni izmeni. V začetku 1965 pa se ni kazalo hudo z uvozom kakavovca in v tovarni so nadaljevali s trizimenskim delom, s katerim so začeli lani. Trizimensko delo je bilo posledica vročih razprav v gospodarskih krogih. Ze pred nekaj leti smo začeli dokazovati, da bodo strojne zmogljivosti veliko boljše izkoriščene, če bomo vpeljali večimensko delo. Zdaj ni kakavovca, ljudi, ki so jih najeli lani in takrat ko so začeli delati v več izmenah, pa ne morejo kar tako pognati na cesto.

Do konca 1965 ima IMPE-

RIAL na voljo še 340 vreč kakavovca. 130 vreč jim je od te količine posodila Tovarna čokolade GÖRENJKA in so jih že porabili. Preostalih 200 vreč zadošča za približno 14 dni proizvodnje. Proizvodnja bo torej lahko tekla le še do 18. novembra, nato pa bodo peklili kruh in pecivo... To ni šala, čeprav morda tako izzveni, IMPERIAL se namreč ukvarja tudi s peko kruha in peciva za potrebe v krški občini.

Kako to, da se je uvoz kakavovca izmenada popolnoma ustavil? Kolikor je znano, imamo v zunanjetrgovinski menjavi v Gano, ki je znani proizvajalec kakavovca, za približno 7 milijonov dolarjev aktivnega salda. Kakavovec bi torej tam lahko kupili. Če o tem povprašate naša uvoznika podjetja, precej nezainteresirano odgovorijo: »Ne vemo, zakaj ne uvažamo kakavovca!«

Tudi v skladiščih državnih rezerv je v Jugoslaviji trenutno okoli 2000 ton kakavovca. Ta količina bi prišla zelo prav manjšim obratom kandidtorske industrije, ker so ti skoraj popolnoma brez zaloga osnovne surovine. Večji industrijski obrati kandidtorske

industrije imajo kakavovca dovolj. Zal pa ni doslej še nihče izdelal razdelilnika za kakavovec, ki je v skladiščih državnih rezerv.

Takšna je zgodba o kakavovcu in težavah kandidtorske industrije samo v grobih obrisih. Vsekakor se ob tem moramo vprašati, komu bo koristilo odlašanje z izdelavo razdelilnika za kakavovec, ki je v skladiščih in komu bo koristilo to, če bo Tovarna IMPERIAL v Krškem stala? Posebej pa je še treba poudariti, da je prav IMPERIAL izvozil letos največ čokolade!

J. M.

Takole so pionirji kmetijskega krožka iz Dolenje vasi pod Libno lčkali koruzo šolske zadruga: kar na svoji njivi! Med letom so jo pridno obdelovali, zato je pridelek lep. Poleg koruze so gojili še krompir in druge vrtnine, kar bo s pridom uporabila šolska kuhinja. (Foto: Jožica Vogrinc)

Remont na drugem papirnem stroju

V tovarni celuloze in papirja v Krškem potekajo že dlje časa vzdrževalna dela na II. papirnem stroju, ki je bil postavljen leta 1963. Poleg domačih strokovnjakov sodeluje tudi skupina nemških iz tverške ER-WE-PA, ki je stroj dobavila. Dela so se nekoliko zavlekla, ker bi strokovnjaki radi odpravili vse napake, ki so dosedanjo proizvodnjo ovirale in motile.

Zakaj kiosk ni zaseden?

Pred letom je trgovsko podjetje TOBAK iz Ljubljane poleg starega kioska na Starovaški cesti postavilo nov sodoben kiosk, ki še sedaj ne koristi namenu. S čemu je napravilo na njem že precej škode. Prodajalka trdi, da kiosk ni primerno zgrajen in da zato raje prodaja časopise in tobačne izdelke v stari baraki. Krčani se sprašujejo, zakaj nekatera podjetja tako nesmotrno vlagajo družbena sredstva, saj je novi kiosk veljal več kot milijonid, o jGZsbttnajOh milijon dinarjev.

Matični urad Krško

Rojstev v oktobru ni bilo. Poročili so se: Franc Katič, mizar, pomočnik iz Krškega, in Stanislava Kelher, kuharica iz Zastovnice; Justin Božič, strojni tehnik iz Sel pri Raki, in Kristina Račić, učiteljica iz Sp. Starega grada; Mirko Kužnik, strojni tehnik, in Bronislava Bobek, elektrotehnik, oba iz Krškega; Jože Planinc, električar iz Anovca, in Jožeta Trupl, uslužbenka iz Krškega; Branko Vidmar, komercialist JZ, in Ida Kolenc, trgovska pomočnica, oba iz Krškega. Umrli so: Alojz Arh, osební upokojenec iz Strmega rebra, 66 let; Henrik Polak, železniški upokojenec iz Krškega, 83 let; Viktor Hiti, invalid, upokojenec iz Krškega, 41 let; Franc Anžiček iz Krškega, 66 let.

Nerešenih problemov je veliko

29. oktobra se je sestal novo imenovani svet za izobraževanje, telesno in tehnično vzgojo v Krškem. Na seji so sprejeli naloge in pripravili osnutek delovnega programa. Precej so obravnavali vprašanje osnovnega šolstva in telesne vzgoje, med drugim tudi financiranje šolskih mlečnih kuhinj, prevoze šoloobvezne mladine, udeležbo učen-

cev na tekmovanju JPI ter delo pionirjev pozimi in med polletnimi počitnicami.

Svet je zadolžil posamezne člane, da obiščejo vsak po eno ali dve osnovni šoli in prisostvujejo na sestankih šolskih kolektivov. S tem se bodo najlaže seznanili s celotno problematiko šol in uspešneje delali tudi v svetu.

Na seji so pozorno obravnavali položaj telesne vzgoje v krški občini. Obravnavali so in predlagali izvedbo zimskih športnih iger, spomladanskih športnih tekmovanj

v počastitev dneva mladosti, okrepitev akcije »naučimo se plavati« in opozorili na probleme spričo krčenja pouka telesne vzgoje v osnovnih šolah. Svet bo sklical skupni sestanek z občinsko zvezo za telesno kulturo, DPM, občinskim odborom SZDL in občinskim komitejem ZMS.

Predsednica sveta Rezi Pirc je na koncu seje pozvala člane, naj posvetijo prosti čas reševanju problemov, ki so jih načeli že na tej seji, ker se bo dalo le s splošno aktivnostjo doseči boljše uspehe.

v.n.

Plan proizvodnje ni dosežen

Konec oktobra so v tovarni celuloze in papirja v Krškem uresnčili le 88,5 odst. dinamičnega plana. Vsega je bilo proizvedenih 124.000 ton izdelkov, po planu pa bi jih moralo biti skoraj 140.000 ton. Če primerjamo letošnje proizvodnjo z lanskim, je letošnji uspeh nekoliko slabši od lanskega. Za to je več vzrokov: tovarna je bila v začetku leta precej časa domala brez lesa, stanje pa se še ni veliko popravilo. Sedanje zaloge surovin so veliko premajhne, da bi lahko brez težavni pričakovali zimo in slabo vreme, ki bosta brez dvoma zmanjšala dovoz lesa. Drugi vzrok je vzdrževanje obeh papirnih strojev. Papirni stroj I je lani stal v enakem času zaradi remontnih del 13 dni, papirni stroj II pa 9 dni. Letos je papirni stroj I stal 42 dni, papirni stroj II pa 37 dni. To je povzročilo za 7200 ton manjšo proizvod-

njo, lani pa je bila proizvodnja zavoljo remontov manjša samo za 2030 ton.

Pavk

SODELUJMO!

Občinski odbor RK Krško ima polne roke dela še zlasti zdaj, ko pripravljajo krvodajalsko akcijo, ki bo prihodnji teden. Ekipa za odvzem krvi bo delala v občini tri dni: 16. novembra bo odvzem krvi v Brestanici, 17. novembra v obratni ambulanti CELULOZE v Krškem, 18. novembra pa v zdravstveni postaji v Kostanjevici. Povsod bodo začeli z odvzemom ob 6. uri zjutraj. Občinski odbor RK vabi vse sindikalne podružnice, naj njihovi člani čimštevilneje sodelujejo v tej človekoljubni akciji. Poudariti velja, da krvodajalstvo ni samo skrb občinskega odbora RK, pač pa človekoljubna naloga in dolžnost slehernega občana, ki naj sodeluje z darovanjem krvi ali pa s pridobivanjem krvodajalcev!

Neuspelo testiranje rezervnih oficirjev

24. oktobra je bilo tako kot po drugih organizacijah združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev tudi v Brestanici testiranje članov. Vabilom se je odzvala komaj polovica članov, tako da testiranje, čeprav rezultati še niso znani, že zategadelj ni uspelo. Vsekakor slaba udeležba članom ZROP ni v čast!

Ustanoviteljeva grobnica kot razcapana dama

»Tukaj počiva nosilec reda železne krone III. raz. reda, državni in deželni zastopnik, mestni glavar Krškega, član raznih združenj, korporacij et cetera, et cetera. Umrli v Krškem, 17. aprila 1886 v 76. letu. Mir njegovi duši!«
To beremo (v prostem prevodu iz nemščine) na nagrobniku v mavzoleju poleg novega parka s spomenikom NOB v Krškem in tako zvedemo, da počiva tam eden najimenitnejših krških meščanov 19. stoletja Martin Hočevar.

Od Hočevarjevih časov je Krško zelo spremenilo zunanjo podobo in obseg, toda stavbe, zgrajene v letih njegovega načelovanja, še danes tvorijo mestno jedro, nekaj pa jih še zdaj služi namenu, za katerega so bile postavljene.

Ena takih je prav gotovo stavba, v kateri sta že nekaj časa osnovna in tehniška šola. Velika je, vendar sama po sebi ne pomeni nič več kakor druge v sosesčini. Če bi ne vedeli, da jo je dal zgraditi Martin Hočevar, je verjetno ne bi niti omenjali.

Krško je bilo do sedemdesetih let prejšnjega stoletja brez primernega šolskega splotja. Hočevar, ki je imel močan vpliv na oblast in javno delo, to pa je imel kot petičen meščan lahko, se je v času, ko sta njegova vplivna in gospodarska moč že vpadli, (kdove zakaj?) odločil dati nekaj tudi meščanom. Odšel je potrebne denarje, kolikor so zahtevali graditelji in v letu 1877 je bila stavba že odprta kot nova šola.

Deset let zatem so ustanovitelja pokopali in mu nad grobom zgradili razkošno

grobnico, v šoli pa so se menjavali učenci se rodovi, učiteljstvo in gospodarji. Z ob časa in vojne vihere so šoli prizanesli in še danes služi namenu, kateremu jo je že Hočevar posvetil. Desetletja pa niso prizanesla ustanoviteljevi grobnici, mavzoleju, kakor pravijo. Zelezje, s katerim je okovan mavzolej, je hudo načela rja, šipe so pobite, streha razpadla. Nekdaj moderna grobnica je ta čas kot razcapana dama.

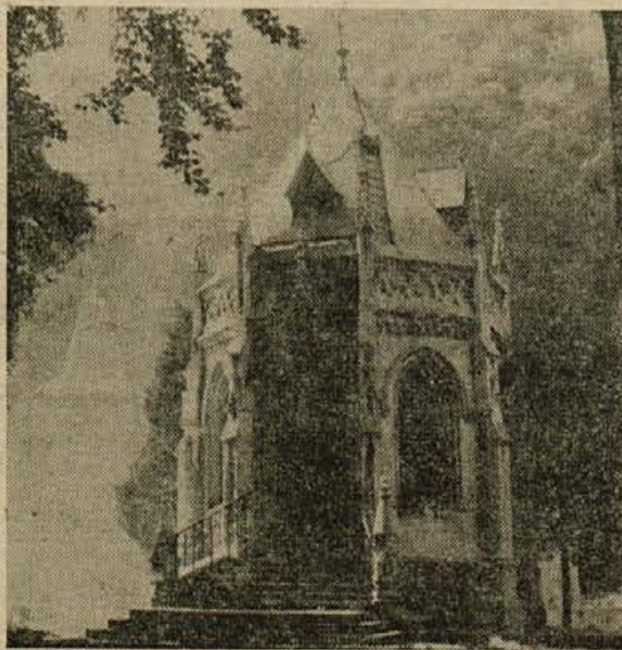
Pa so rekli v Krškem, da ne sme biti tako zapuščen zadnji dom ustanovitelja prve krške šole, tudi zato ne, ker je grobnica eden redkih, še ohranjenih spomenikov te vrste v Spodnjem Posavju. Kako preprečiti nadaljnje propadanje?

Direktor tehniške srednje šole Lojze Stih je takoj predlagal, naj bi TSS zastoj opravila obnovitvena dela, uredila okolico in tudi v bodoče varovala grobnico pred uničenjem. Načrt so naredili in se pripravili, kako se bodo razporedili na prostovoljnem delu. Stihov predlog je bil ugodno sprejet tako pri dijaštvu kot pri odgovornih v občini. Akcijo TSS so skle-

nili pristojni organi v občini in Krškem podpreli. Do prihodnjega leta, ko se bo napolnilo 90 let obstoja šole in 80 let smrti njenega ustanovitelja, bo že vse opravljeno.

»Blizu Leskovca propada Auerspergovo in Grünovo gróbišče. Prav bi bilo,« je menil direktor TSS tovariš Stih, »da bi se tudi za ureditev tega kdo zavzel, podobno kot se je naša šola za Hočevarjev mavzolej.«

Ivan ZORAN

Za Hočevarjev mavzolej bo od zdaj skrbela TSS v Krškem. (Foto: Ivan Zoran)

Čeprav se sliši nemogoče, je vendar res, da tov. Miha Zmavc iz Brestanice spiše po službeni dolžnosti vsak dan okoli dva deci bencina... Tega je kriva bencinska črpalka v Brestanici. Se bolj pravilno bi bilo: tega je krivo dejstvo, da je Brestanica brez bencinske črpalke! Cisterne za bodočo črpalko rjavijo na dežju ob cesti proti Senovem, črpalke so že kupljene in skoraj leto dni spravljene v zabojih, tov. Zmavc pa vam, če pridete v njegovo prodajalno napojiti fička, postreže takole: gumijasto cev vtakne v bencinski sod, en konec cevi da v usta in potegne bencin, ki ga nato zmeri z gostilniškimi »štetfani« ter zlije v kanto, iz katere ga nato pretoči v vaš rezervoar. Vsak dan stoji na ta način od 600 do 800 litrov bencina. Kako vpliva to na njegovo zdravje, je vprašanje zase. Kot je slišati, se je brestaniško AMD odločilo s prostovoljnimi deli opraviti izkope pri gradnji nove črpalke. Le kje se torej zadeva zatika? Na sliki vidite tov. Zmavca, kako naliva s kanto bencin v fička (Foto: Miloš Jakepec)

Je to propaganda za obisk Gorjancev?

Na poti od »Vahte« do »Tovarne« na Gorjancih že dalj časa pripravljajo kamen za pot po cesti, s katero so ponekod že skoraj nevarno zastavili lepo gozdno pot, po kateri mnogi domači in tuj turisti hitijo do Paderšičeve kočice pri »Gospodičnici« in naprej do Krvavega kamna in Miklavža. V ponedeljek, 8. novembra, so doživeli trije Zagrebčani z avtomobili na tej poti neprijetno presenečenje: velik drobillec »amena« jim je preprečil obisk Gorjancev! Ko je malo pozneje eden izmed novomeških avtomobilistov pripeljal znanca na Gorjance, da bi jim pokazal planinsko kočico in bajeslovni izvir dobre pitne vode pri »Gospodičnici«, se je moral prav tako ustaviti pred težkim drobilcem. No, naš znanec se je znašel: s tovariši so po milimetrih prenesli osebni avtomobil okoli drobilca in tako le prišli na cilj.

Kdorkoli že odgovarja za pripravljane kamenja na tej poti, bi pač moral pomisliti tudi na odgovornost, ki jo takole puščanje drobilca sredi gozdne ceste nujno nosi s seboj! Prav tam je globok prepad — in kdo bi bil kriv, če bi prišlo do nesreče?

Kolonija se širi po dolgem in počez

Po najnovjših podatkih iz Sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Novo mesto bodo stanovanja v IX. bloku vseljiva že do 15. decembra letos, v XII. bloku (v tem je osrednja grelna naprava centralne kurjave) do 5. januarja 1966, v X. bloku pa do 5. februarja 1966

Na velikem Pionirjevem gradbišču v Koloniji so od aprila do septembra zrasli že trije novi stolpiči. Koliko bo tu novih stanovanj, kakšnih in za koga, nam je povedal gradbeni delovodja France Udovč:

— Podjetje Pionir gradi za trg, se pravi za podjetja ali ustanove, ki plačajo stanovanja za svoje uslužbence, 4 stolpiče, vsak od njih pa bo imel 26 stanovanj. To bodo prva stanovanja v Novem mestu s centralno kurjavo; ločena bosta kopalnica in stranišče, v kletnih prostorih pa bo imela vsaka stranka namesto dvoravnice precej veliko zidano shrambo. Sicer so vsa enosobna, dvosobna in trisobna stanovanja grajena po običajnih normativih. Niso hudo majhna in spet ne velika.

— Ali potekajo dela po predvidenem načrtu?

— Kljub splošnemu pomanjkanju gradbenega materiala, novim cenam in vsem drugim okoliščinam potekajo dela točno po načrtu brez kakršnihkoli večjih zastojev.

— V Ljubljani baje na novih stavbah že vgrajujejo skupne televizijske antene — ali jih nameravate tudi tu vgraditi?

— V načrtu jih ni, pač pa se o tem pogovarjamo. Še je čas, da bi na vsakem bloku

postavili skupno televizijsko anteno, saj bi s tem precej očuvali strošno konstrukcijo. Vemo namreč, kakšna škoda se dela po drugih stanovanjskih blokih, ko vsak stanovalc zase naredi v strehi luknjo.

— Doslej še nobeno stanovanjsko naselje v Novem mestu nima urejene okolice, verjetno naselje na Mestnih njivah ne bo izjema?

— Obstaja izredno lep načrt za zunanjo ureditev Mestnih njiv. Veliko otroško igrišče, več zelenic z drevjem in klopmi, dve seriji garaž in posebni parkirni prostori pred blokci, asfaltirane ceste itd. Naše podjetje to ne bo urejalo, vsaj kolikor jaz vem, ne. Če bo naselje tako urejeno, kot je predvideno, bo gotovo najlepše v vsem mestu. Kdaj bo to — je vprašanje zase. Slišal pa sem, da nameravajo Koštalovo ulico, se pravi glavno ulico do novega naselja, še letos asfaltirati. Vsa dela so tudi tu lepo napredovala. M. B.

Kaj pa če bo treba hišo rušiti?

Zaradi širokogrudnosti pri izdajanju gradbenih in lokacijskih dovoljenj so se v zadnjih letih močno razpasle črne gradnje. Mnogi so začeli graditi hiše brez vsake dokumentacije, češ: »Tiste papirje mi bodo že potem dali!« Urbanizacija naselaj velja težke denarje, zato pač ne moremo dopustiti, da bi vsakdo šaril pri gradnjah po svoje in vnaprej kazil zunanjo podobo naselja ter dražil stroške za napeljava komunalnih naprav.

Razumljivo je torej, da se je začel letos gradbeni režim končno le zaostrovati. Republiška urbanistična inspekcija vztraja pri zelo ostrih merah proti črnim gradnjam in pripravila predpise, ki bodo marsikatero črno graditelja močno prizadeli. Letos politiki so bili vsi, ki so gradili brez potrebnih dovoljenj, preko tiska in radia pozvani, naj črne gradnje prijavijo, da bi jim merodajni organi pri občini če se le da izdali potrebna dovoljenja. V novomeški občini se je prijavilo 59 črnih graditeljev. Vsi so bili (tako pisмено obveščeni, da morajo gradnje ustaviti, dokler ne dobijo potrebnih lokacijskih in gradbenih dovoljenj. Posamezniki so to upoštevali, mnogi črni graditelji pa niso.

Celo več: že po objavi preko tiska in radia je bilo v novomeški občini znova začeti precej črnih gradenj. Republiški sekretariat za urbanizem je izdal občinskemu urbanističnemu inšpektorju stroga navodila o postopku proti črnim gradnjam, ki jih morajo le-ti upoštevati. Vse kršilce morajo prijaviti v postopek, na črno grajene stavbe pa jim bodo, če ne bodo mogli naknadno dobiti lokacijskega in gradbenega dovoljenja, porušene! Razen tega bodo kaznovani tudi z visokimi denarnimi kaznimi.

Pretekli teden so bili na občini v Novem mestu že zaslišani prvi štirje črni graditelji, katerim grozi postopek za rušitve začelih stavb. Premislimo: mar ni boljše začeti gradnje s potrebnimi dovoljenji, kot pa si nakopati pota in težave ter nazadnje ostati brez začete stavbe, ki bo porušena in še plačevati visoke denarne kazni?

Pevski zbor pod vodstvom tovarišice Kastelčeve je zapel ob otvoritvi knjižnice preteklo jesen (foto: M. Moškon)

Leto dni Pionirske knjižnice

Pred dobrim letom so se novomeškim otrokom odprla vrata Pionirske knjižnice. Da je ta prepotrebna ustanova dosegla svoj namen, dokazuje vpisna knjiga, v kateri je število mladih, navdušenih bralcev že doseglo število 400, kar za tako kratek čas poslovanja res ne pomeni malo. V dveh lepo urejenih in lično opremljenih prostorih, polnih zelenja, v katerih vlada prijetno domače vzdušje, vodi požrtvovalna tovarišica Fujsova mlade bralce po prvih hodnikih labirinta mladinske knjižnice. Otrok, ki imajo do knjig prost vstop, nikoli ne zmanjka. Prihajajo, odhajajo, izbirajo, se pomen-

kujejo o tem, kaj so prebrali in kaj bi brali. Nekateri najbolj navdušeni prihajajo po čtivo kar dvakrat na teden, drugi zaverovano sede v čitalnici in bere.

Prvi vtis je torej nad vse lep in spodbuden. Toda ko se človek še enkrat bolj pozorno ozre po knjižnih policah, neveselo opazi, da je bera na njih skromna. Da, treba bi bilo še knjig, MNOGO, MNOGO KNJIG! Zal jih ni mogoče kupiti. Sredstev ni. Kdo je kriv? Pravzaprav nihče. Težave so objektivne. Knjižničarstvo ni le v novomeški občini, marveč povsod le pastorek že tako uboge kulture. Zato je tudi v Pionirski knjižnici spčetka poslovala le čitalnica. Naval otrok je bil tolikšen, da včasih kdo ni mogel do stola.

Ob zaključku lanskega leta je Pionirska knjižnica prijazno prosila za pomoč nekatera novomeška podjetja. Nekatera so se odzvala, padale pa so tudi ostre pripombe, da je »čas miloščin minil«. Razumljivo je, da nikjer, posebno še v času reforme, ni sredstev za razmetavanje, umesten pa bi bil vsaj dostojen odgovor: žal, ne zmoremo.

Letos knjižnica knjige tudi izposoja. Kupili so nekaj novih primerkov, nekaj pa jih še bodo z izkupičkom šolnine za jezikovne tečaje. Toda vse to je premalo. In če bo Pionirska knjižnica letos organizirala podobno akcijo, ne pozabimo, da ji je dobrodošla še tako majhna vsota, ki se bo bogato obrestovala! Račun je preprost: VEČ KNJIG, VEČ ZANIMANJA, VEČ ZABA-

VE IN VESELJA NASIM OTROKOM! Ne pozatimo na parolo, s katero smo včasih vse preradi razmetavali: KNJIGO LJUDSTVU! Otroci pa so tisti, ki jim moramo vcepiti ljubezen in zanimanje do knjige, če hočemo kdaj imeti vzgojene bralce, ki ne bodo segali samo po stripih in cenenem branju. Boleči vpliv pogrošne literature se že zdaj kaže pri izbiri knjig mladih bralcev. Fantje vse preradi segajo po indijanaricah, medtem ko se slovenski klasiki prašijo na policah; dekleta višjih razredov osemletke tožijo, da je premalo »romantičnega« (beri: solzavega, lažno čustvenega) branja. Najmlajši le neradi segajo po otroških pesmicah, ki so v naši literaturi naravnost očarljive in zabavne.

Slabo in neodgovorno bi bilo reči: tega otroci ne marajo, za takšne knjige ni zanimanja. Zanimanje je, zbuditi bi ga bilo treba! Nemara bi bilo prav, če bi Pionirska knjižnica posvetila vsak teden kakšne pol ure novim knjigam in jih priključala svojim bralcem. In če se ob taki priložnosti zbere le deset otrok, bo za delo čez čas zvedelo trikrat toliko njihovih vrstnikov in knjiga nič več ne bo ležala pozabljena na polici. Povedati je treba tudi, da je jezikovni tečaj angleškega jezika, posebej za otroke od prvega do tretjega in četrtega do petega razreda, dobro obiskan. V kratkem se bo začel še tečaj nemščine. Knjižnica ima v načrtu tudi pravljicne ure za cicibane in otroke nižjih razredov.

Zato zdaj, čeprav z majhno zamudo, zaželimo Pionirski knjižnici ob prvem rojstnem dnevu, da bi se ji izpolnili vsi načrti in bi se njene želje kar najboljše uresničile!

— abv —

Preveč nestrokovnih delavcev

Ko je svet za delo pri ObS Novo mesto 4. novembra razpravjal o politiki zaposlovanja v novomeški občini, so ugotovili, da zaenkrat še ni večjih težav pri zaposlovanju in da jih tudi v bodoče še ni pričakovati. Brezposelnosti se nam torej ni treba bati. Med drugim so menili, da bi kazalo izboljšati strokovni sestav zaposlenih delavcev, saj je med nji-

mi vse preveč nekvalificiranih delavcev. Predlagali so, naj se podjetja tega resno lotijo in naj vsem delavcem, ki nimajo ustrezne strokovne izobrazbe, omogočijo izobraževanje. Tistim, ki bi izobraževanje odklonili, je treba povedati, da se bodo morali sprijazniti s premestitvijo na delovno mesto, primerno njihovi strokovnosti.

»Brez strokovne pomoči ne bo šlo!«

Manjše delovne organizacije ne bodo mogle brez strokovne pomoči pripraviti prehoda na skrajšani delovnik

Obisk v Industriji obutve v Novem mestu je imel namen ugotoviti, kako potekajo priprave na skrajšani delovnik. V pogovoru sta sodelovala: vodja sploš. sektorja tov. Franc Zulič in vodja računovodstva tovarišica Tučka Roland.

— Ali ste že začeli s pripravami na skrajšani delovnik?

— Lotili smo se že zbiranja podatkov za obširen elaborat, ki ga bo treba pripraviti v ta namen, pa nas je presenetila reforma in smo s tem zdaj malce v zaostanku.

— Kako je z gradivom, ki ga bo treba zbrati?

— Začeli smo ga že zbirati. Obratovodstvo je zbralo podatke iz proizvodnje: čas izdelave, notranja organizacija dela, zaostritev delovne discipline, vprašanje bolniških in še nekatere stvari so bile prve, ki smo se jih lotili. Od marca do konca junija smo poizkusno uvedli skrajšani delovnik, tako da je bila vsak mesec zadnja sobota prosta.

— Kaj ste ugotovili pri tem?

— Proizvodnja se kolčimsko ni zmanjšala, pač pa se

celo počevala za 10 odst., če smo jo primerjali z ono v enakem razdobju lani. Reči je treba še to, da je letos zaposlenih pri nas 23 delavcev manj kot lani, kar je za 12 odst. manj. Osebnih dohodki so se v tem času povečali, če jih primerjamo z onimi v 1964. letu za 38.13 odst. Storičnost se je hkrati povečala, za 24,12 odst.

— Gotovo ste pred prehodom na poizkusni skrajšani delovnik uresničili kakšne priprave?

— Že po težavah v 1962 smo začeli izboljševati pripravo dela, prav tako organizacijo dela, pa tudi nekaj novih strojev smo dobili in stroje na novo razmestili. Vse to je pripomoglo, da smo lahko uvedli poizkusni skrajšani delovnik.

— Kako menite: ali boste lahko sami strokovno speljali vse pripravo na skrajšani delovnik do 15. aprila 1966?

— Ne bomo mogli, ker je to velika in resna zadeva. Pri izdelavi statuta pred dvema letoma se je dalo pohiteti in delati na vrat na nos, ker je statut samo interni zakonodajni akt. Zaletavost pri uvajanju skrajšanega delovnika pa bi lahko povzročila veliko gospodarsko škodo v podjetju. Zatorej vemo, da posameznih zapletenih stvari v pripravi na skrajšani delovnik ne bomo mogli speljati sami in bomo potrebovali strokovno pomoč od zunaj. Takšna pomoč je za majhna podjetja, kakršna je naša, zelo draga, pa tudi tega ne vemo, kje jo iskati. M. J.

Priprave za sejo ObS Novo mesto

V upravi občinske skupščine Novo mesto se pripravljajo na sejo, kupščine, ki bo v drugi polovici novembra. Na seji bodo odborniki razpravljali o rebalansu občinskega proračuna za 1965, o odloku o kmečkem zdravstvenem zavarovanju in o odloku o razširjenem zdravstvenem zavarovanju kmečke mladine, o odloku o prenosu stanovanjskega sklada občine h KB Novo mesto, o poročilu in odločbi o regionalnem načrtu za obnovo gozdov ter o poročilu o predlogih in mnenjih zadnjih zborov volivcev. Hkrati jim bodo posredovali tudi prve odgovore na predloge in mnenja zadnjih zborov volivcev.

Lepo urejene Dol. Toplice

K lepi podobi Dol. Toplice za letošnji občinski praznik je pripomoglo sodelovanje turističnega društva iz Dol. Toplice, posebne komisije inšpekcijskih služb občine Novo mesto in samih Topličanov. Bregove Sušice in njeno gladino so očistili razne navlake in nesnage, ki se je nabirala zaradi nizke vode, pomeli in počistili so dvorišča, poti skozi naselje in parke ter nasade. V skupni akciji so v Dol. Toplicah poskrbeli, da je v naselju zdaj red, kakršnega že dolgo ni bilo.

Vajeniške nagrade 10, 14 in 20 tisoč

Svet za delo pri ObS Novo mesto je 4. novembra razpravil med drugim tudi o vajeniških nagradah in o vajencih. Svet je sklenil predlagati občinski skupščini v odobritev predlog odloka za najnižje nagrade vajencev. Po predlogu odloka naj bi prejeli vajenci v I. letniku uka najmanj 10.000 din nagrade na mesec, v II. letniku najmanj 14.000 din na mesec in v III. letniku najmanj 20.000 din na mesec.

Kooperacija s tovarno PEKO

Industrija obutve iz Novega mesta že nekaj let kooperira s Tovarno obutve PEKO iz Tržiča. Letos bodo v Industriji obutve v Novem mestu v takšni kooperaciji izdelavali vrhnjih delov obutve s PEKO ustvarili približno 60 milijonov vrednosti. Industrija obutve Novo mesto sodeluje tudi pri prodaji svojih izdelkov s tovarno PEKO iz Tržiča in s tovarno ALPINA iz Ziri.

Novomeška kronika

Delavska univerza namerava organizirati več jezikovnih tečajev, vendar doslej še niso zbrali dovolj prijav, da bi lahko s predavanji začeli. Ponovno vabilo vse, ki se zanimajo za učenje tujih jezikov, naj se čimprej prijavijo v pisarni delavske univerze.

Pred kratkim so začeli na Glavnem trgu spet prodajati pečen kostanj. Letos ga prodaja le Zorotova, medtem ko je bilo prejšnja leta kostanjarjev več in tudi prej so začeli s peko. Merica kostanja stane 100 dinarjev. Kupce pa je treba opozoriti, naj kostanjevih lupin ne mečejo po tleh, ker so za odpadke nameščeni ob hišah posebni koši.

Mladinske in druge knjige že nekaj dni prodajajo pod arkadami zunaj knjigarnice in papirnice na Glavnem trgu. Kupci se zanimajo za slikarice, pravilice in druge dela, primerna za darila učencem in odraslim.

Na Mestnih njiyah so tri ceste brez imena. Te dni razmišljajo, kakšna imena bi nadeli za nekaj pomembnejših cest, ki teko po novem naselju. Morda bi bilo prav, ko bi se ob tej priložnosti spet spomnili slikarja Lamuta in eno od še neimenovanih ulic imenovali po tem, pred leti umrlem novomeškem umetniku.

Juke-box v kavarni Center je še vedno na poskušnji. Okrog njega je vedno dovolj madih in starih poslušalcev, ki jih navdušuje HI-PI reprodukcija in pestra izbira plošč. Začuda pa je najbolj poslušana melodija - arja iz Verijeve opere Nabucco!

Na steni kavarne »Metropol«, kjer je visel večših avtobusni

1200 KNJIG OB 60-LETNICI

Pred 60 leti so v Dol. Toplicah ustanovili bralno in pevsko društvo, hkrati pa še knjižnico, ki naj bi nudila mladini primerno zabavo in pouk. Skromna knjižnica je bila sprva v gostilniški sobi, potem pa je društvo s podporo naprednih domačinov dobilo primerno sobo, kjer je imelo pevške vaje in knjižnico. Tu je bila tudi čitalnica z naprednimi časopisi. V čitalnici se je pričelo zbirati vse več in več mladih ljudi, ki so si želeli razvedrila in izobrazbe. Knjižnico so izpopolnjevali z novimi knjigami vse do prve svetovne vojne.

Po vojni je društvo spet oživel in ob proslavljanju 20-letnice obstoja dobila za pomočnika v svojem naprednem delovanju še sokolsko društvo. Društvi sta dobili od tedanjega socialnega skrblstva v uporabo zidano baroko, kjer so postavili oder za različne nastope. Velika dvorana je bila hkrati tudi telovadnica.

Ko baraka ni bila več primerna, so pričeli Topličani misliti na gradnjo kulturnega doma. Zgradili so Sokolski dom, kjer je tudi knjižnica dobila svoj prostor in uspešno delovala vse do dru-

ge svetovne vojne. Potem so italijanski okupatorji zasedli naš dom in ga uporabili za hlev za svoje mule. Uničili so ves inventar, s knjižnico pa so zažgali velikanski kres pred sedanjim invalidskim domom. Zgorela je tudi krasna zastava prosvetnega društva, bogato vezena v narodnih barvah in zlatu.

Pomoč LABODU in KNJIGOTISKU

Upravni odbor sklada skupnih rezerv pri ObS Novo mesto je pretresal na zadnji seji prošnjo Tovarne perila LABOD iz Novega mesta. LABOD prosi za odlog plačila anuitet od sanacijskega posojila, ki je bilo odobreno LABODU leta 1963. Upravni odbor je prošnji ugodil, ker je Tovarna perila LABOD v investicijski izgradnji in so ji sredstva potrebna.

Na seji so hkrati odobrili novomeškemu podjetju KNJIGOTISK posojilo v znesku 1.500.000 din. KNJIGOTISK je kot tiskarsko podjetje na Dolenjskem zelo potreben, posojilo pa bo porabilo namensko za nakup tiskarske strojne opreme.

92 milijonov za invalide

Do konca oktobra letos je bilo porabljenih v novomeški občini 92 milijonov in 36 tisoč dinarjev v namene invalidskega varstva in zaščite. V tem znesku so zajete vse invalidnine, invalidski dodatki, ortopedski pripomočki, zdravila, ambulantno in bolnično zdravljenje invalidov, topliško in klimatsko zdravljenje ter potni stroški. V novomeški občini živi 331 vojaških vojni invalidov, 36 vojaških mirnodobskih invalidov, 691 družinskih vojni invalidov in 20 družinskih mirnodobskih invalidov, 36 vojaških invalidov prejema ortopedski dodatek, 165 upravičencev prejema razen invalidnine še invalidski dodatek, 2 otroka padlih borcev pa prejema posebni invalidski dodatek. Do konca septembra letos je umrlo v novomeški občini 42 osebnih vojaških vojni in mirnodobskih invalidov.

V občini je 1078 oseb, ki so deležne invalidskega varstva.

Pogovor o mednarodnih odnosih

Člana komisije za mednarodne odnose pri občinskem odboru SZDL v Novem mestu, Stefan Simončič in Roman Kržan, sta pred dnevi govorila o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Stefan Simončič je govoril o problemih mednarodnega delavskega gibanja s pudarkom na narodnoosvobodilnem gibanju v Južnem Vietnamu, Roman Kržan pa je spregovoril o dogodkih v Indoneziji in splošnem stanju v jugovzhodni Aziji. Člana komisije sta z izvajanjem spodbudila plodno razpravo kljub manjšemu številu udeležencev. Slabšo udeležbo je preprečilo neprijetno vreme.

Sanacija gostišča BREG in SOBOSLIKARSTVA

Upravni odbor sklada skupnih rezerv pri ObS Novo mesto je na zadnji seji razpravil o sanaciji likvidiranih podjetij Gostišče Breg in Soboslikarstvo. UO je odločil, da bo iz sredstev sklada skupnih rezerv pokrtil primanjkljaj v likvidiranem Gostišču Breg v znesku 2.300.000 din in v likvidiranem Soboslikarstvu v znesku 900.000 din. Likvidacija obeh podjetij ne bi pokazala izgube, v kolikor bi bili prodani stavbi, v katerih sta podjetji delovali. Ker je bila stavba Gostišča Breg prenesena na Solski center za gostinstvo, prevzela v upravljanje ObS, stavbo Soboslikarstva pa je je bilo treba nastali primanjkljaj pokriti.

Po vojni so člani spet pričeli zbirati knjige, mnogo so jih poklonili rodoljubi, letos pa je knjižnica dobila večji znesek, s katerim so nabavili vrsto dobrih knjig.

Ob otvoritvi knjižnice v okviru proslav za novomeški občinski praznik so govorili predsednik prosvetnega društva Branko Matkovič, predsednik občinskega odbora SZDL Slavko Dokl in upravnik Studijske knjižnice iz Novega mesta Bogo Komelj.

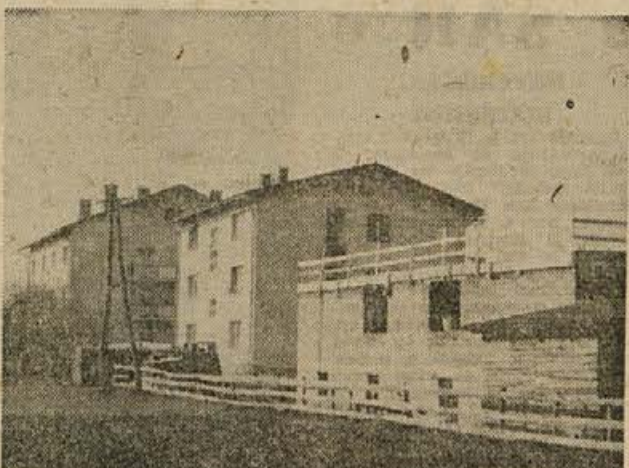
DRAGO GREGORC

Lep prispevek ELEKTRO enote Novo mesto

Kolektiv ELEKTRO Ljubljana, enote Novo mesto, je sklenil prispevati letos v počastitev 20-letnice osvoboditve, 600-letnice Novega mesta in za občinski praznik za ureditev javne razsvetljave v Novem mestu 5 milijonov dinarjev. S temi sredstvi, ki gredo iz investicijskega sklada enote ELEKTRO v Novem mestu, je bila urejena sodobna živosrebrna javna razsvetljava na Cesti herojev in na Ločenski cesti do tovarne zdravil KRKA. 5 milijonov dinarjev je v ta namen prispevala enota ELEKTRO iz Novega mesta, preostanek pa občinska skupščina. Zgledno spodbudo kolektiva enote ELEKTRO Novo mesto, ki se je razen tega prav letos zelo zavzel za modernizacijo javne razsvetljave v Novem mestu, velja pohvaliti.

Kočmanova hiša v plamenih

Pri Francu Kočmanu v Vavti vasi je 7. novembra zjutraj izbruhnil požar v svinjski kuhinji. Dobro uro, preden je začelo goriti je gospodinja zakurila pod kotlom, ob katerem so bila zložena drva. Ta so se vnela, tako da je ogenj kmalu zajel vso svinjsko kuhinjo. Požar se je razširil še na stanovanjsko hišo, kateri je bila kuhinja prizidana. Hiša je zgorela, z njo pa tudi precej poljskih pridelkov. Škodo cenijo na 1.300.000 din.

V zadnjih letih je zraslo v Sentjerneju več novih zasebnih hiš in drugih stavb, med njimi tudi dva bloka in šola. Zdaj je v gradnji tretji blok, v njihovi neposredni bližini pa pripravljajo zemljišče za gradnjo zdravstvenega doma. Na sliki: tretji blok hitro raste in bo do zime pod streho (Foto: Polde Miklič)

LABOD v Novem mestu: od 200.000 na 1 milijon dolarjev izvoza

Tovarna perila LABOD v Novem mestu je začela izvažati šele pred dvema letoma. Lani so prodali na tuja tržišča za 72.000 dolarjev izdelkov, letos pa so do konca septembra izvozili za 142.000 dolarjev in bodo, kot vse kaže, 1965 prodali v zamejstvu za 200.000 dolarjev izdelkov. Preko 92 odst. vsega izvoza prodajo na zahodnem tržišču. Letos bo znašala vrednost izvoza na vsakega člana kolektiva v LABODU 600 dolarjev, medtem ko je bilo povprečje v jugoslovanski konfekcijski industriji lani 302 dolarja na zaposlenega. Po preselitvi v nove prostore in ko bo stekel obrat v Krškem, bodo najbrž

že prihodnje leto izdelovali po 10.000 srajc na dan, s tem pa si bodo ustvarili pogoje za izvoz v vrednosti 1 milijona dolarjev na leto.

Kdaj bomo regulirali Sušico?

Novomeška občinska skupščina je pred kratkim sprejela odlok o ureditvi Dolenjskih Toplic. Odlok govori o urejanju hiš in njihove okolice ter strogo prepoveduje odlaganje smeti, papirja in drugih odpadkov v strugo Sušice. Sploh je treba strugo tega potoka čimprej regulirati, ker taka kot je, zdraviliškemu kraju ne more biti v ponos. O regulaciji smo že mnogo govorili, najbolje pa bi bilo strugo tlakovati s kamnitimi ploščami. Ureditev potoka je res prvi pogoj za lepšo podobo Toplic! D.G.

Nova dvorana v Podhosti

V počastitev dneva republike bodo v Podhosti izročili v uporabo novo dvorano. Slavje bo popestrila prireditve s kulturnim programom, namenili pa jo bodo 29. novembru in tistim, ki so kakorkoli prispevali za zgraditev teh prostorov. Dvorana bo nedvomno velika pridobitev za kraj in bo omogočila tudi pestrejšo delo družbeno političnih organizacij.

DEKLE, KI ŽIVI ZA POKLIC

»Studij in poklic me veselita, zato tudi obiskujem to šolo,« pravi NADA JEV-SCEK, sedemnajstletna dijakinja šole za zdravstvene delavce v Novem mestu.

no, zakaj dopoldne (razen sobot, nedelj in praznikov) imamo prakso, nekaj ur zatem pa pouk. Večkrat nas vprašajo, kdaj se učimo, pa jim povemo, da pač takrat, kadar imamo čas.»

Ko je bila Nada še v drugem letniku, so ji povečali štipendijo, od 10.000 na 15.000 dinarjev. Med letnimi počitnicami je bila dva meseca na praksi, čeprav je obvezno biti samo en mesec. Toda Nada je zgledna (v šoli pravijo: odlična) dijakinja, ki hoče že med študijem spoznati svoj bodoči poklic. Praksa ji je omogočila boljši vpogled v fizioterapijo in administracijo ter vrsto drugih opravil medicinske sestre, kar bo po končanem šolanju tudi sama.

»Ste se za šolo res odločili iz veselja do poklica?«

»Vedno me je veselilo pomagati bolnim, zdaj pa lahko to že delam.«

»Kje bi bili najraje zaposleni?«

»V eni novomeških ambulanz, ker sem Novomeščanka.«

»Vas mika naprej študirati?«

»Rada bi. Če me služba ne bo preveč zaposlovala in če bom dobila štipendijo, se bom vpisala na višjo medicinsko šolo.«

»Se lahko učite?«

»Izredno lahko.«

»Pa to je ena najboljših dijakinj pri nas!« so mi pojasnili v pisarni. »Same petice je imela.«

IVAN ZORAN

Zdaj je že v tretjem letniku. Se leto, pa... vne bo več toliko skrbi, sproščeni bomo, hodili v službo, živeli od svojega dela. Zdaj si lahko privoščimo samo ki-

KRKA tovarna zdravil NOVO MESTO nujno potrebuje

opremljene ali neopremljene sobe

za svoje inženirje in tehnike in prosi vse zainteresente, da ponudbe javijo v splošni sektor podjetja, Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 19-a.

ŠAH, Novembrski brzoturnir

2. novembra je 13 igralcev igra lo na turnirju za november. S prejšnjimi prednostjo sta si prvo mesto razdelila dva mojstrska kandidata Igor Perko in Vitomir Sunjič, oba z 10 in pol točke. Sunjič je mojstrski kandidat iz Zagreba in zdaj v službi v KRKI v Novem mestu. Če se bo vpisal v novomeško šahovsko društvo, bo to za novomeški šah lepa pridobitev. — Oba zmagovalca sta bila le enkrat poražena in enkrat sta remizirala. Sunjiča je premagal Perko, Perka pa mladi Bojan Jeranič, kar je presenetljivo in razveseljivo. Ostali so se razvrstili takole: Jurij Picek (8), Tone Šporar (7), Djuro Čosič in Jože Udir (6 in pol), Stane Fink, Bojan Jeranič in Drago Bjelanović (6).
JEK

Maurer: brzopotezni prvak občine Sevnica

Kot uvod v prireditve sevniskega občinskega praznika je bil v nedeljo odigran šahovski brzoturnir za prvenstvo posameznikov občine. Sodelovalo je 13 šahistov. Naslov prvaka je že drugič zapored zasluženo osvojil Jože Maurer z 11 in pol točke ter prejel prehodni pokal v trajno last. Drugo in tretje mesto si delita Timmer in Štopar s 7 in pol, slede Blas, Cerjak in Kozamernik 7, Debelak 6 in pol, Brelih 6, Grlic 5 in pol, Korošec 5, Resnik 4 in pol, Novak z 2 in Mlakar z 1 točko.
V četrtek, 11. novembra, bo tekmovanje ekip sindikalnih podružnic in Svobod ob 15.30 v kolo-dvorski restavraciji.
D. B.

Rokomet za sevniški občinski praznik

V Sevnici je bil v nedeljo v počastitev občinskega praznika rokometni turnir, na katerem so sodelovale tri ekipe: Boštanj, Brestanica in domači Partizan. Rezultati: Boštanj : Sevnica 9:10 (6:4), Brestanica : Boštanj 7:14 (3:8) in Sevnica : Brestanica 19:5 (7:5). Najzanimivejša je bila tekma med Boštanjem in domačim moštvom. Čeprav je nastopilo v ekipi gostov več Sevnčanov, so domači zmago zaslužili in osvojili prvo mesto, na katerega so sicer računali sosede iz Boštanja. Sodil je dobro Zvone Kozamernik iz Sevnice.
F. S.

SENOVO : VOJNIK 4:4 (1:2)

V prvenstveni nogometni tekmi prve skupine celjske nogometna podzveze je Senovo na domačem igrišču igralo neodločeno z ekipo Vojnika. V lepem vremenu sta obe ekipi pred okrog 250 gledalci pokazali dober nogomet. Če bi imeli boljšega vratarja, bi domači lahko zmagali. Strelci za Senovo: Drstvenšek, Edi Gabrič, Gaser in Brinovec. Sodnik Jelčić iz Celja je sodil zadovoljivo.
Naslednje tekmo igra Senovo v Zalcu z moštvom, ki je trenutno na vrhu lestvice.
Z. SERBEC

PARTIZAN (Ribnica) : PARTIZAN (Radeče) 7:13 (2:4)

V nedeljo, 7. novembra, sta se v Ribnici srečala dva stara najmočnejša nasprotnika v devetem kolu ljubljanske censke rokometne lige Partizan (Ribnica) in Partizan (Radeče). V lepem vremenu je moštvo iz Radeč pred 400 gledalci odločilo tekmo v svojo korist. Domači so ponovno morali ugotoviti, da je na tekmovalce treba priti početi. Gostje so igrali zelo dobro, posebno se je odlikoval vratar Zahrastrnik.
F. LEVSTEK

O zimskem treningu plavalcev

Upravni odbor PK Celuzoar je na zadnji seji razpravljal o zimskem treningu plavalcev, ki ga bo vodil priznani učitelj Niko Žibret. Vodstvo PK Celuzoar namerava razen tega sklicati prihodnji teden sestanek s predstavniki šol in staršev. Tam bi se pomenili o vplivu plavalnega športa na dorasčajočo mladino. Staršem bo spregovoril o tem zdravnik dr. Milan Mlakar.
PAVK

Medvode : Novo mesto 21:8

Cesto navajeni smo že, da Novomeščani v drugi slovenski rokometni ligi doma zmagujejo, medtem ko s tujega nosijo poraze. To je ob izenačenosti moštev tudi samo po sebi umljivo. Partizanovci so tokrat gostovali v Medvodah proti domačim, ki se borijo za vrh lestvice. Poraz so torej pričakovali vsi poznavalci rokometne. Majhno presenečenje je le visoka razlika v golih, saj so domači zmagali 21:8, potem ko so se v prvem delu gostje iz Novoga mesta dobro upirali, saj je bil rezultat 8:4. Še naprej je ostal vrnil red na vrhu nespremenjen: Ribničani imajo morda največ možnosti, da se v jeseni ustoličijo čisto na vrhu!
JM

Vsakdanji prizor iz sevniskega fotokluba. Razvijalec imajo v lončeni skledici, fiksir pa v emajliranem loncu. Tudi z najskromnejšimi sredstvi in z veliko dobre volje se da marsikaj narediti. Na sliki: tovariši Tone Senica in eden izmed tečajnikov pri praktičnem delu. (Foto: M. Moškon)

MLADINO VZGAJA IN ODVRAČA OD POSTOPANJA:

Klub za pristreškem

Po lesenih stopnicah do podstrešne sobice. Tu je skromno stanovanje 70-letnega Toneta Senice, upokojenega učitelja, ki mu je sevniški odbor SZDL izrekel priznanje in ga nagradil z dvajsetimi tisočaki.

Sredi sobe brblja železna pečica in tovariši Senica ima obisk. Dva fanta sedita pri njem za mizo, eden pa dela v temnici za pristreškem. »Tako je vsak dan. Kar kljuko si podajajo in temnica ni nikoli prazna. Samo pogledajte kako je koledar poln,« mi obrača liste, ki so res do zadnjega koticčka popisani s skrbno učiteljsko pisavo. Vsaka beležka pomeni nekaj ur v temnici, nekaj ur prijetnega razvedrila in estetske vzgoje za sevniško mladino.

Šport minulega tedna v Kočevju

NA ZADNJI SEJI TVD PARTIZAN so razen organizacijskih vprašanj in pripravljanja zimskega programa razpravljali tudi o finančnem stanju v društvu. Predsednik Saša Blizaj je uvodoma ugotovil, da so sredstva bolj pčila in so program pač uresničevali v teh možnostih. Kljub temu so dosegli lepe uspehe, zlasti se ker je društvo bolj odgovorno za zdravstveni in telesni razvoj otrok in mladine nasploh kot pa za razveselitev pasivnih športnikov-navigatev. Društvo je izvedlo program v celoti, čeprav ni še prejelo vse dotacije. Druge možnosti so izčrpane. Od vstopnin domačih prireditelj so nabrali 200 tisoč dinarjev, od podjetij 270 tisoč dinarjev; po osmih letih je to prvič.

CLANICE KOČEVSKEGA KEGLJASKEGA KLUBA so se udeležile prvega republiškega tekmovanja v dvojecih. Tekmovalce so v Ljubljani, kjer se je pomerilo 22 dvojice po 100 kuglavcev. Kočevska dvojica — Marija Andošnik in Draga Serčer — se je uvrstila na odlično 4. mesto s 790 po dritim keglij (369, 430). Za seboj je pustila precej dvojice, ki so veljale za favorita. Rezultat Serčerjeve 430 keglijev je bil med najboljšimi.

PORAVNALNI SVET šestih članov bodo izvolili na letni konferenci krajevne organizacije Socialistične zveze. Predlog za nove člane bodo še proučili.

KONČANO JE TEKMOVANJE druge republiške odbojkar-ke lige. Odigrati morajo še zaostalo tekmo med Trebnjem in Brestanico, vendar ta izid ne bo bistveno vplival na vrstni red drugih ekip. Tabela uspehov:

Moštvo	1	2	3	4	5	6	7
Izola	12	12	0	36	1	24	
Kočevje	12	8	4	27	20	20	
Senčur	12	7	5	24	21	19	
Jelšane	12	7	5	24	22	19	
Kropa	12	5	7	17	25	17	
Trebnje	11	2	9	18	27	13	
Brestanica	11	0	11	5	33	10	

Tako so kočevski odbojkarji spet zasledili drugo mesto, kar je zanje lep uspeh. Nikačor pa se ne morejo prebiti v prvo ligo. Vsako leto morajo na enkrat pričeti znova. Upamo, da se jim bo s pomlajnim moštvom in z dobri pripravami čez zimo posrečilo napredovati v višji razred prihodnje leto. Tokrat jim k uspehu čestitamo, hkrati pa bi želeli videti na tekmovalnem polju več mladine, šolskih športnih društev in moštev sindikalnih podružnic!
A. ARKO

Čeprav ni še prejelo vse dotacije. Druge možnosti so izčrpane. Od vstopnin domačih prireditelj so nabrali 200 tisoč dinarjev, od podjetij 270 tisoč dinarjev; po osmih letih je to prvič. Registracija opravljena že pred pričetkom jesenskega dela tekmovanja po navodilih CNP. Praviloma ne bi smela biti dolžena za Celuzoarja nobena tekma, ki jo je odigral? Iz protesta do postopka CNP ni Celuzoarjevo moštvo v nedeljo nastopilo na prvenstveni tekmi v Laškem. CNP je ravnala v V. kolu, ko v tekmi v Sentjurju ni bilo na igrišču tamkajšnjih igralcev, drugače kot v primeru, ko je šlo za Celuzoarjev protest. Ta tekma je sedaj ni registrirana v korist Krčanov in je videti, da bo treba tekmo naknadno odigrati, kar bo povzročilo dodatne stroške. NK Celuzoar se bo pritožilo na nogometno zvezo Slovenije.
PAVK

Brežičani: uspešno in srednje dobro

Medtem ko rokometnaški koncilski lig še zadnjikrat odhajajo na zdaj ne več vroča igrišča, pa so ligaši, najboljša slovenska rokometna moštva, že odšli k počitku. Deseterica najboljših v moški in ženski konkurenci je bila tokrat okrnjena: dekleta iz Črnomlja, večših pojem za slovensko rokometno kvaliteto, vedno trd oreh za vse nasprotnike, tudi če niso bila v formi in nikoli moštvo, ki bi ga lahko podcenjevali, to moštvo letos ni šlo v rokometno škoda. Kjerkoli že so vzroki, velika škoda je za črnomeljski rokomet in šport ter za ves dolenski rokomet, da borbenih rokometalšč iz središča Bele krajine tokrat nismo videli v društvu najboljših!

Grobi gostje v Sevnici

V nedeljo, 7. novembra, sta se v prijateljski nogometni tekmi pomerili moštvi domačega Partizana in NK Papirnčarja iz Radeč. Tekma je bila prokinjena v 85. minuti pri rezultatu 4:3 za domače, ko je sodnik dosodil enajstmetrovko za Partizana, gostje pa se s kazenskim strelom niso strinjali. Papirnčar je bil prepričan v uspeh, Partizan pa jih je z dobro igro popolnoma zasenčil. Sodnik je sodil dobro, gostje pa so z grobo in nefair igro pustili v Sevnici zelo slab vtis.
BB

Celjska nogometna podzveza: slab organizator

Celuzoar iz Krškega je pred nedavnim na domačem igrišču premagal vodečo moštvo iz Gotovej pri Zalcu s 4:3. Na pritožbo poraženih je celjska nogometna podzveza tekmo registrirala s 3:0. Baje so ugotovili naknadno, da trije igralci Celuzoarja niso bili pravilno registrirani. Ker je

PIONIR in "STARI DEVET" — prvaka

Občinska kegljaška liga, katere tekmovanja so trajala od aprila dalje, so zdaj končana. V dveh skupinah je sodelovalo 12 moštev. Po ostrih in zanimivih borbah, še posebej v B skupini, sta osvojila prvi mesti KK Pionir in novoustanovljeni klub Stari devet.

Lestvice:

Skupina A:	1	2	3	4	5	6	7
Pionir	8	6	0	2	3018	2562	12
Zelezničar	8	5	0	3	2531	2399	10
Luknja	8	4	0	4	2504	2767	8
Vseh devet	8	3	0	5	2236	2285	6
Sentjernej	8	2	0	6	1921	2240	4

Skupina B:	1	2	3	4	5	6	7
Stari devet	10	7	0	3	2720	2626	14
Toplice	10	6	0	4	2252	2081	12
Bolnica	10	6	0	4	2749	2617	12
Iskra	10	5	0	5	1887	1831	10
Elektro	10	3	0	7	2302	2378	6
Pionir (ž)	10	3	0	7	1826	2182	6

ZDRAVNIK VAM SVETUJE

OKUŽBE IN ZASTRUPITVE S HRANO

Pri pripravi hrane se lahko zgodi, da zaradi ne-poučenosti, nemarnosti ali nezadostne higijene hrano okužimo. Večkrat je okužbe kriva voda, naše umazane roke ali pa okužen mrčes, ki je padel v hrano. Možnosti je vsekakor precej. Okužba je mogoča tudi, če uporabljamo nerazkužen pribor, posodo in druge predmete od bolne osebe.

Pri nas so najpogostnejše bolezni, ki se prenašajo s hrano ali pitno vodo: griza, tifus in paratifusi, alimentarne toksikoinfekcije, infektivni enterokolitisi dojenčkov. Povzročitelji grize so lahko v mleku, črnem kruhu, siru, na neoprانem sadju in zelenjavi in v vodi. Bolezen prenašajo muhe, povzročitelje pa izloča bolnik ali kliconosec z blatom. Doba od okužbe do izbruha bolezni je kratka. Oboli debelo črevo. Značilnost so težke driske. Paratifusi in tifus so bolezni vsega organizma, čeprav je najprej in najbolj prizadeto črevesje. Prenajajo se največkrat z umazanimi rokami in vodo. Povzročitelje izloča bolnik in zdrav kliconosec. Doba od okužbe do izbruha bolezni je nekoliko daljša. Značilnost je vročina, ki iz dneva v dan počasno raste, pozneje močna prizadetost bolnika, tudi duševna. Alimentarne toksikoinfekcije imajo zelo kratko dobo od okužbe do razvoja bolezni, od pol ure do 5 ur. Povzročitelje izloča človek in živali. Značilnost je hiter nastanek, slabost, krči v trebuhu, bruhanje in driska. Infektivni enterokolitisi dojenčkov povzročajo pri dojenčkih in malih otrocih huđe driske, bruhanja, hujšanja, izsušitev in razne znake zastrupljenja. Marsikaterega dojenčka tudi poberejo. Kužno je najpogostejše mleko, voda in sadje. Povzročitelje so zelo različni.

Vsi vemo, da je hrana lahko okužena z jajčeci glist ali pa z drugimi oblikami črvov. Nekateri črvi se prenašajo z okuženim mesom, precej jajčec pa prenašamo z umazanimi rokami in nohti.

Ce hrana vsebuje strupe, se lahko tudi zastrupimo. Strupi so predvsem soli težkih kovin, kisline in lugi, sredstva za konzerviranje, barvila, strupi proti mrčesu in sredstva za ureditev okusa in duha. Bolezni zastrupljenj imajo podoben potek kot okužbe. Kratka je doba od zastrupitve do izbruha bolezni, pojavijo se krči in bolečine v trebuhu, bolnik bruha, ima drisko. Poleg tega se pojavijo značilni znaki za posamezen strup. Čeprav strupe kmalu izločimo, so zastrupljenja lahko smrtno nevarna.

Večje količine soli težkih kovin dobimo v hrano pri skladiščenju, obdelavi in iz posod, v katerih hrano shranjujejo. Pri zastrupitvi s svincem in z arzenom traja bolezen dalj časa, do 3 tedne in več, pri drugih podobnih strupih je bolezen končana v 1 dnevu. Svinec pokvari rdeče krvničke, povzroči obzobeh na dlesnih tipičen siv rob, povzročja v trebuhu krče in okvari mišičje rok ter nog, zastrupi pa tudi možgane. Arzen povzroči oteklino kože in na koži izpuščaje, napravi v ustih sladke okus, pozneje pa pokvari jetra, ledvica in srce.

Strupene gobe lahko povzročijo samo bruhanje, drisko, nemir in zaprtje urina, lahko pa uničenije jeter, zlatenico, krvavitve, splošno nemoč in končno pri popolnoma ohranjeni inteligenci ter spominu smrt. Strupene živali se le nekatere školjke in ribe. Npr. jegulja ima strupeno kri, strup je podoben kačjemu strupu. Zaradi tega je priprava jeguljega mesa zelo važna.

Krompir, ko začne kliti, vsebuje strup. Prav tako so strupene primesi lahko v žitu, posebno žitna glavica. Verjetno je tudi, da strupi proti mrčesu, ki jih množično uporabljamo za sadje, zelenjavo in drugo, niso preveč neškodljivi za človeka. Vsi so huđi strupi. Niso pa zastrupljenja še dovolj raziskana, da bi lahko določili minimalne škodljive količine.

Vsako zastrupljenje s hrano ali okužba zahteva pozornost vsakega posameznika. Bolezni, ki jih povroča hrana, so lahko hitro množične. Vsak tak bolnik mora čimprej k zdravniku; če je preveč prizadet, mora poklicati zdravnika na dom, da bo ugotovil diagnozo in takoj ukrepal. Napraviti je treba vse, da se ne razvije epidemija. To je tudi predpisano z zakonom o preprečevanju in zatiranju nalezljivih bolezni.
Dr. B. O.

Krušič-Židanek: prva dvojica

V počastitev občinskega praznika so novomeški kegljaši pripravili pester spored tekmovalno v borbenih igrah ekip, v igrah dvojic in disciplini 2x200, tekmovalno trojk, tekmovalju dvojice in tekmovalju posameznikov v borbenih igrah. V disciplini 2x200 lučajev sta prvo mesto zasluženo osvojila Krušič in Židanek s 1619 (832, 786) keglij pred dvojico B. Vesel — D. Bratož (1563) in Hren — Mrzlak (1538). Skupno je sodelovalo deset dvojic, med njimi tudi novoustanovljeno društvo Krka.
JM

NESREČE

Nesrečnež s triciklom

Na Glavnem trgu v Novem mestu se je lažja nesreča pripetila 4. novembra dopoldne. Mopedist Franc Janković, zaposlen pri OPREMALES, je vozil s triciklom s kombijem. Ko se je kombi na Glavnem trgu ustavil, je mopedist prehitro zavrl in ga je zaneslo na levo stran. Nasproti je tedaj pripeljal voznik osebnega avta Franc Piletič in zadeli tricikel. Ranjen ni bil nihče, škoda pa je majhna.

Prekucijaj na karteljevskem prikliučku

Jože Klevišar iz Luterskega seina je 4. novembra popoldne prehitro pripeljal na karteljevski prikliuček avtomobilske ceste, zato se je z avtomobilom prevrnil. Škoda je blizu 90 tisočakov, vozniku pa ni nič.

Do smrti povozil pešca

7. novembra je bila huda prometna nesreča na Gorjancih. Voznik Anton Ivančič iz Novega mesta je do smrti povozil Marijo Surla iz Vinje vasi pri Novem mestu, ko se je popoldne z moznim vračala iz Cerovca domov. Po cesti sta šla previdno na desni. Ivančič je Surlovo zadela z desnimi blatnikom. Nesrečnico je vrglo na pokrov motorja, od tam pa na njivo, kjer je nezvesta obledela. Na njivo je zbil tudi moža. Marija Surla je v bolnišnici poškodbam podlegla.

Trčenje pri Novoteksu

6. novembra dopoldne je Jože Meglič iz Novega mesta z osebnim avtom zavrl z Bršlinske ceste proti NOVOTEKSU. Ko ga je hotel prehiteti Alojz Kek iz Luže pri Dobrniču, sta avtomobila trčila. Škoda na vozilih cenijo na 30.000 din.

S kombijem v telefonski drog

Na karteljevskem prikliučku se je voznik Franc Bele 5. novembra popoldne s kombijem zletel v telefonski drog, ga zlomil in se prevrnil. Voznik je poškodbam utegnil, škoda na vozilu pa cenijo na 60.000 din.

Izpita ni imela, plaval pa je znala

3. novembra popoldne je Anton Marlin iz Irče vasi dovolil Greti Pečnik, da je vozila njegov avto. Peljala sta s z Ratača. Ko sta zavila mimo gradu Otočec, je Pečnikova, ki ni imela izpita, zavila proti mostni ograji. Ograja sunka ni vzdržala, zato so Pečnikova, Marlin in avto strbunknili v Krko. Voznica in sopotnik sta se brez poškodb rešila, škoda na vozilu pa cenijo na 300.000 din.

Mopedist v jarku

Mopedist Anton Stariha iz Hu daga pri Mirni peči je 5. novembra zjutraj pri srečanju s tovornjakom zapeljal v jarek, ki so ga pustili odprtega po popravilu vodovodnih cev. Škoda 5000 din bo vozniku povrnilo novomeško komunalno podjetje.

Tone res nima „grajske“ pravice?

25 stanovalcev trebanjskega gradu je podpisalo pismo, s katerim protestirajo pri občinski skupščini v Trebnjem, da bi se v grad vselila družina Toneta Brajdiča, delavca pri trebanjskem obratu SGP Pionir

Podpisniki utemeljujejo protest z ugotovitvijo, da je Tone Brajdič zelo agresiven, saj da je že večkrat napadel tega in onega in da celo miličniki niso varni pred njim. Bojijo se, da bi jim novi stanovalce prinesel več nevarnosti kot koristi in pripisujejo, da bi bilo v nevarnosti premoženje vseh dvanajstih družin, ki stanujejo v gradu, če bi dobili še družino takega kova, kakršna je Brajdičeva družina. »Grajska« tudi ne pozabijo omeniti, da bi ciganska družina kvarila ugled hiše in turistične okolice. Ob koncu podpisniki protesta do-

dajajo, da bodo stvar sprožili na zboru volivcev in jo ta ko javno obravnavali, če se bo Tone Brajdič kljub temu vselil.

Tonetu Brajdiču, enemu med šestimi stalno zaposlenimi člani etnične skupine Ciganov na trebanjski občini (vseh je 105 v 21 družinah), je bilo dodeljeno stanovanje v prostoru, kjer je imela osnovna šola do letošnje jeseni svojo učilnico. Soba so dali prebeliti in jo primerno urediti, stanovalce Tone Brajdič pa je te dni že podrl šotor in se pripravil da se vse-

In vselil se bo, četudi ne po volji stanovalcev gradu. Vselil se bo, ker tako hoče občina, ki se je odločila naravno reševati problematiko Ciganov. Ni še dolgo, kar je občinska skupščina opozorila na nujnost, da se cigansko vprašanje rešuje postopno tako da pošljejo ciganske otroke v šolo, starejše na delo, vsem pa omogočijo primerno streho za bivanje. Nemalo Ciganov je, ki se hočejo sami civilizirati. Pripravljena jim je pomagati družba, seveda po svojih močeh. Občani pa ji morajo pri tem pošteno pomagati!

Direktor si je lastil preveč pravic

Pretekli teden se je moral na okrožnem sodišču v Novem mestu zagovarjati Jože Tomlje, direktor novomeškega hotela Kandija. Javni tožilec ga je obtožil zlorabe uradnega položaja iz koristiljubnosti s čemer si je pridobil 306.699 din protipravne premoženjske koristi.

Obtožnica mu je očitala, da je neupravičeno izkoriščal osebni avtomobil mercedes, last podjetja, za svoje osebne vožnje na lov in drugim. Tako je prevozil najmanj

4700 km ali za 135.000 dinarjev. Razen tega je naročil brezplačno izdajati iz hotelske kuhinje hrano za svojega sina, prijatelje in znanca, kar je v 11 mesecih leta 1963 veljalo nadaljnjih 60.000 dinarjev. Na Gorjancih je na račun hotela Kandije nekoč pogostil večjo družbo, drugič pa neupravičeno, na račun podjetja, gostil na Otočcu.

Tomlje je v zagovoru navedel, da je vse zasebne vožnje plačal sam, kakor tudi drugi člani kolektiva, ki so avtomobil uporabljali. A to ni bilo res: v vsem času, kar je vozil, je obračunal le 351 km voženj v znesku 17.550 din in to šele, potem, ko je finančni inšpektor že ugotovil nepravilnosti.

Prav tako je zavračal očitke, da je neupravičeno naročil izdajati hrano, češ da je nameraval plačati, kar je šlo zanj. Tudi ta zagovor je bil ovržen, ker se je izkazalo, da je plačal le 6239 din za si-novo hrano, prav tako šele po uvedbi postopka.

Kar zadeva pogostitvi na Gorjancih in na Otočcu je obtoženec zatrjeval, da je šlo tedaj za pomembne uradne pogovore s poslovnimi prijatelji. Medtem pa so nekateri navzoči pri pogostitvi na Gorjancih povedali, da so sicer imeli pogovore o podjetjih, vendar brez vsakih poblasti, zato so pričakovali, da bo zapitek plačal vsak sam.

Sodišče, ima tako za dokazano, da si je Tomlje

neupravičeno pridobil vsaj 306.699 din protipravne premoženjske koristi, zato ga je obsodilo na 1 leto in 6 mesecev zapor, pogojno za dobo treh let.

Pri odmeri kazni je senat upošteval nekatere olajševalne okoliščine, predvsem to, da doslej še ni bil kaznovan in da ima zasluge za razvoj tega gostinskega podjetja.

»Sram me je pogledati pričam v oči«

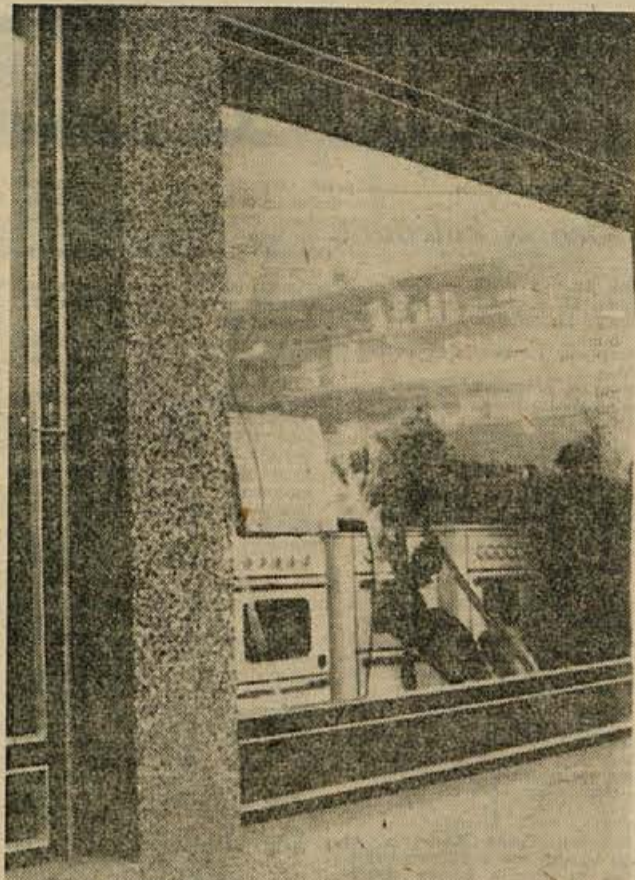
je na razpravi pred okrožnim sodiščem v Novem mestu izjavil Ciril Golob, mizarški pomočnik iz Kranja, ter skesano priznal očitana mu kazniva dejanja.

26. oktobra lani se je v Vel. Gabru F. J. nalagal, da je šofer pri tovarni pohištvu v Novi Gorici in da je moral pokvarjeni avtomobil pustiti v Radohovi vasi. Tako je izvalil od F. J. 7000 din za »popravilo avtomobila«.

Dva dni zatem je v Gribljah v Beli krajini tvezil M. B. o prijateljstvu z njegovim sinom ter spet uporabil enako zvijačo z avtom, kar mu je vrglo nadaljnjih 7000 din.

31. oktobra 1964 pa je poskusil srečo v Črnomlju, kjer si je za žrtve izbral I. S. Na zelo spreten način si je izmislil zgodbo o njeni sestri, kateri da je kupil krznen plašč, pri tem pa dal zadnje pare...

Na sodišču se je Ciril Golob kesal svojih goljufij ter omenil, da je imel v mlado-

V noči med 3. in 4. novembrom so neznani vlomilci razrezali šipo izložbe v poslovalnici z železnino in elektromaterialom pri železniški postaji v Sevnici. Odnegli so za 700.000 dinarjev ur in električnih brivskih aparatov. To je že tretji vlom v sevniške trgovine v zadnjih šestih mesecih. Preiskovalci, ki so posneli prstne odtise in druge sledove, zatrjujejo, da ne gre za isto skupino. Na sliki: izložbeno okno s pol kvadratnega metra veliko luknjo v spodnjem levem kotu (Foto: M. Moškon)

sti težke družinske razmere, odsedeti v zaporu. Obtoženi ki so ga pripeljale na slaba je bil namreč zaradi podob-pota, vendar je senat menil, nih kaznivih dejanj že kada mora 2 leti in 5 mesecev znanov.

Usodna malomarnost

Letos 19. marca je v greznično jamo tik domače hiše v Dol. Raki padel dveletni Joško Cemič in se utopil. Vzroke nesreče so raziskali ter ugotovili, da je kriv pravzaprav otrokov oče, ker je pustil greznično jamo pred hišo nepokrito in nezavarovano, čeprav je vedel, da utegne kateri njegovih treh otrok vanjo pasti.

Zaradi uboja iz malomarnosti se je moral te dni zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, kjer je obtoženi zatrjeval, da se ne čuti krivega. Rekel je, da jame ni bilo treba zavaro-

vati, ker so bili otroci tako vso zimo v hiši in da sploh ni bilo mogoče dobiti zidarja, četudi bi jama hotel pokriti.

Sodišče je menilo, da zagovor ni utemeljen in je Ivana Cemiča spoznalo za krivega ter ga obsodilo na 6 mesecev zapor, pogojno za dve leti.

Podri kažipot in obstal

Na avtomobilski cesti pri Mokricah je voznik osebnega avta Gabriel Rozina iz Smartnega pri Litiji 4. novembra podri kažipot, ko je zavijal v odep. Škoda na vozilu cenijo na 60.000 din.

Zdaj pa, kar je on izginil, naj bo že zaprt ali naj je po svetu šel kakor ubežen Tomaž, ta čas je že dosti ljubljanskih meščanov pobitih po glavarjevih ljudeh. In bogvedi če še nas enega kaj enakega ne čaka. Zato jaz trdim, da nam škodi, ker mestnega sodnika ni.»

In Bojec, najmodrejši med njimi, je hitro preudaril: če mestni sodnik pride na sodnijo nazaj, utegnil bi izvedeti, da sem jaz tako in tako o njem mislil. Zato je Bojec s svojo suho, sivo glavo pokimal, s sulico ob tla trčil in dejal: »Kar Kolčeka poznam, zmerom ga imam za dobrega zaznamovanega in za pametnega. Resnico je znil in, kdor pravi, da je ni, temu jaz betico ubijem, jaz sam.«

Vem, da bi bili ti hrabri možje še več zanimivega uganili ta večer, ko ne bi bili ravno zdaj zagledali tropo Auerspergovih čuvajev, ki so od tistega poprej omenjenega večera kakor nalašč in mestu klubovaje vsako noč okrog hodili. Bojec in tovariši so se kakor miroljubni neškodljivi možički bali kakega prepira z oholimi vojaki, zato so se brž poskrili vsaksebi kakor piščeta v prosenico pred krugaljem.

Mežavo je gledal mesec skozi gosto meglo nad Ljubljano, kakor da bi mu malo mar bilo za te izvirne razgovore. Pač ni čuda, zakaj, če je tudi nam dovoljeno, kar je tema poetov in pravljicarjev pred nami že storilo, da se tej svetilnici vid in sluh natvezuje, videl in slišal je to kakor vsako noč po daljnem svetu marsikaj, kar ga je morda bolj zanimalo. Če se tedaj ravno tiste noči z njim vred še drugam ozremo, najdemo nov prizor, novo črto v našo, škoda da le površno, sliko.

Na južni strani Ljubljane, kjer zdaj od vlade cesarja Franca sem rodovitna ravan leži, vleklo se je v prejšnjih časih močvirje, gnezdo navodnih in močeradnih živali in izhlapišče nezdravja in puščobe. Ob vzhodni strani je držala pot proti Ljubljani. Pozno ponoči je po tej poti z brzim korakom tekla

JOSIP JURČIČ Hči mestnega sodnika

človeška podoba. Po lahki in gosti stopinji bi bil gledalec spoznal, da je ženska, ko bi že tudi ne bil razločil celega telesa, ki je bilo zavito v dolgo črno haljo, v vojaški plašč, kateri je bil kakor za obrambo proti mrzli mokreči megli tesno čez glavo potegnjen.

Kakor bi se hotela oddahnuti, postala je pozna popotnica, skrbno ozrla se po bližju in ločju, rastočem po močvirju, in naposled za seboj ozrla. Pri tej priliki je njena roka nekoliko popustila odoje in videl se je mlad, bled obraz posebne dekleške lepote.

»Turjak se ne vidi več! O Bog in sveta Mati božja, pomagaj mi!« Reki, se deklica zopet spusti v lahek tek. Pa pot je bila opolzka, sem ter tja celo blatna. Zato ji je stopinja večkrat zastala in čim dalje je bila, tem bolj je jela pešati. Tudi se je pri najmanjšem šumu plašno ozrla in lice je vselej še bolj zbledelo.

Ze precej pota je bila naredila. Megla se je vedno bolj zgoščevala, tako da je komaj za dva koraka videla pred seboj. Tudi večje, ki so, nad močvirjem čudovito plesaje, spremljale deklico s svojo čarobno svetlobo in katerih poprej z neko grozo še gledati ni mogla, zginile so zdaj v gosti megli.

Naposled ni mogla več ni koraka storiti. Usede se na jarek in zdihne molitvico do Marije device, da bi le še eno uro mogla hoditi, da bi prišla do kakega stanovanja. In kakor bi se čutila nekako okrepano, skloni se zopet pokonci in tiplje z nogami dalje. Komaj dvajsetkrat je stopila in že se ji je zdelo, da hodi dve uri. Mrzel pot ji oblije hrbet in

hotela se je uleči na tla in čakati dobre ali slabe usode.

V tem hipu zagleda brlečo luč iz megle. Videlo se je, da je prav blizu. Stala je vedno na enem mestu. Morala je tu kaka hiša stati in upanje, da so tukaj dobri ljudje, ki jo bodo sprejeli in morda še — preganjalcev oteli, dalo ji je znova moči, da je rinila naprej. Kmalu je bilo razločiti obrise majhne samotne kočice, ki ni stala daleč od pota.

Okečice na sprednji strani je bilo tako visoko, da ni mogla videti, kdo je v hišici, dasi je neki ravs slišala. Spela se je kvišku in potkala. Toda šele ko se je lastnik prepričal, da je zunaj ženski proseč glas, prišel je na duri in odrinil zaph.

V borno izbico stopivša, je deklica videla razen mladega, visoko in močno zraščena človeka, ki ji je odprl, samo še staro ženo, katera je brez vsega dela sedela na nizki, pol podrti postelji.

»Prosim vaju v imenu križanega Boga, imejte me čez noč. Jaz sem uboga preganjana ženska brez varuha in brez pomoči,« prosila je deklica.

Stara žena in sin njen sta čudoma gledala ne-navažno beračico, ki je imela, kakor je bilo videti, zlate zapestnike in dragoceno obleko pod starim moškim plaščem.

»Andrejko,« dejala je čez nekaj časa starka svojemu sinu, »poprašaj to lepo gospico, ali naj s kakega grada in ako hoče, da jo domov spremiš.«

Andrejko, atletični sin stare žene, pak je strmé in z odprtimi usti debelo gledal lepo deklico. Kaj takega svoj živi dan ni še videl in zdelo se mu je, kakor bi se mu sanjalo.

»Čez noč bi rada bila pri nas, mati,« pravi sin. »Slevali kje bo spala, spremi jo domov, strah je tako mlad, ko si ti zdaj. Kje bo spala pri nas? Gospoda ima mehke postelje. Morda nimava nič takega. Na klopi ali na slami je pretrdo.«

